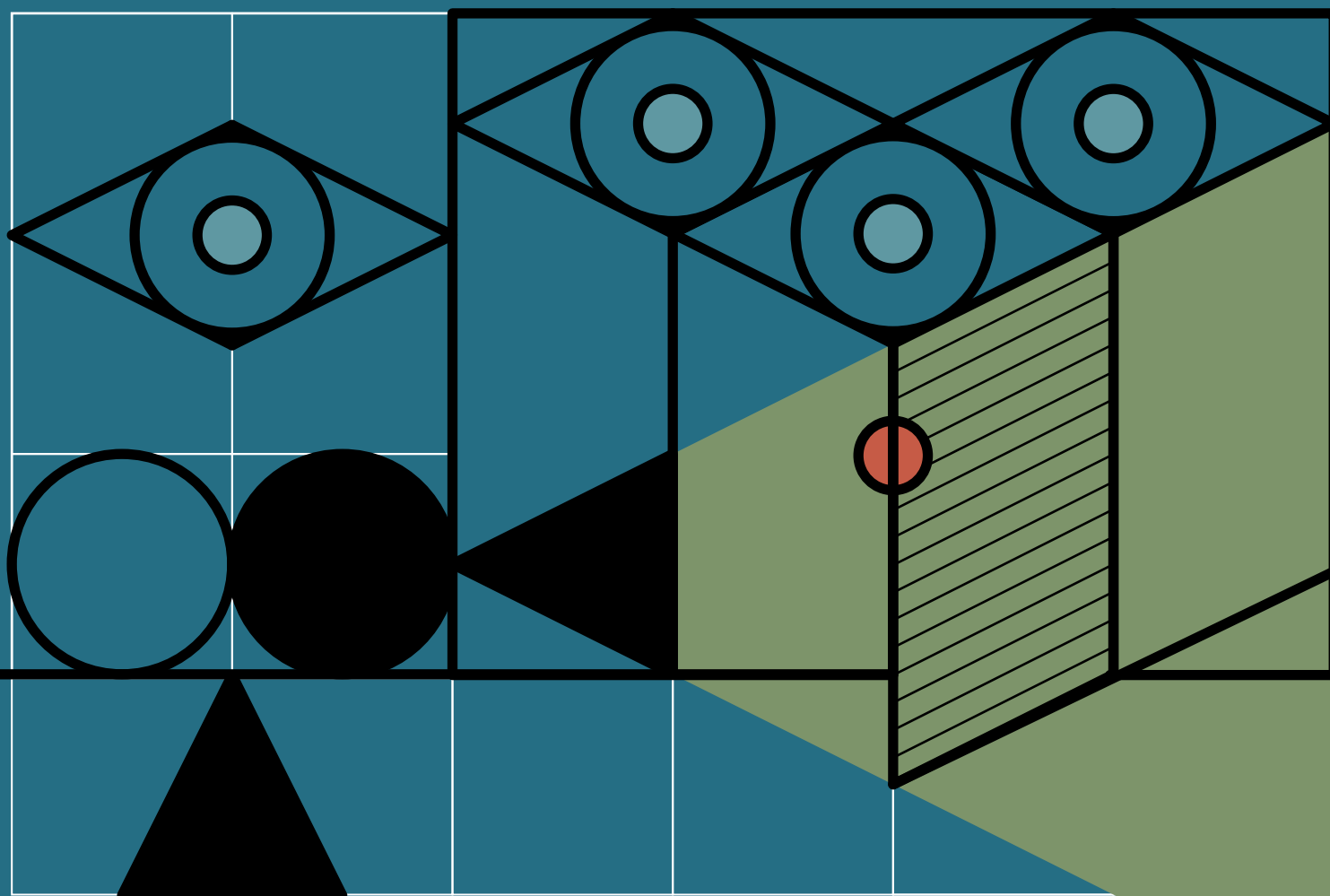

**STRATEŠKI NAČRT
ZA RAZVOJ AVDIOVIZUALNE INDUSTRIJE
V SLOVENIJI DO LETA 2030**

Strateški načrt za razvoj avdiovizualne industrije v Sloveniji do leta 2030

Zveza društev slovenskih filmskih ustvarjalcev

Junij 2023

Deloitte.

CIP - Kataložni zapis o publikaciji
Narodna in univerzitetna knjižnica, Ljubljana

791.61:005.51(497.4)«.../2030»

STRATEŠKI načrt za razvoj avdiovizualne industrije v Sloveniji do leta
2030 / [avtorji Deloitte svetovanje d.o.o. ; odgovorni urednik Klemen
Dvornik]. - Ljubljana : Zveza društev slovenskih filmskih ustvarjalcev,
ZDSFU, 2023

ISBN 978-961-95874-1-6
COBISS.SI-ID 165076995

Kazalo

UVOD: Namen in cilj projekta, struktura dokumenta	5
PRVI DEL: Kratka analiza stanja AV industrije v Evropski uniji.....	9
DRUGI DEL: Analiza stanja AV industrije v Sloveniji	17
I. Ekonomski pomen AV industrije v Sloveniji	26
II. Primerjalna analiza gospodarskega doprinosa AV industrije v Sloveniji in izbranih državah EU	33
III. SWOT analiza AV industrije v Sloveniji	38
IV. Glavni izzivi AV industrije v Sloveniji.....	40
TRETJI DEL: Vizija, strateški cilji in strateške iniciative za razvoj AV industrije v Sloveniji do leta 2030.....	47
I. Pregled ključnih strateških ciljev	49
II. Predstavitev strateških iniciativ za doseganje posameznih strateških ciljev.....	56
Strateški cilj 1: Izkoriščenje celotnega gospodarskega potenciala (G).....	57
Strateški cilj 2: Ustrezna in celovita sistemska ureditev področja (S)	69
Strateški cilj 3: Zagotovitev ustreznega obsega financiranja (F)	83
Strateški cilj 4: Kontinuirano doseganje uspehov AV del na mednarodnih festivalih najvišje ravni (D)	95
Strateški cilj 5: Razumevanje AV del kot pomembnega gradnika slovenske kulture (K)	105
ČETRTI DEL: Akcijski načrt za implementacijo strateških iniciativ.....	113
PRILOGE	127
Priloga 1: Projekcija prihodkov in fiskalnih učinkov AV industrije v Sloveniji do leta 2030 v primeru postopnega povečevanja javnih programskih sredstev na 50 milijonov EUR.....	127
Priloga 2: Metodološki dodatek	129

Naslov filma: SKRITI LJUDJE
Letnica: V POST-PRODUKCIJI
Režija: MIHA HOČEVAR
Produkcija filma: VERTIGO LJUBLJANA
Avtor fotografije: ŽELJKO STEVANIČ

UVOD:

Namen in cilj projekta, struktura dokumenta

NAMEN IN CILJ PROJEKTA PRIPRAVE STRATEŠKEGA NAČRTA ZA RAZVOJ AV INDUSTRIJE DO LETA 2030

Odločitev za izvedbo projekta je bila sprejeta **na ravni Zveze društev slovenskih filmskih ustvarjalcev (ZDSFU)**, z namenom ovrednotenja potenciala AV industrije v Sloveniji in postavitve jasne vizije ter strateških ciljev s konkretnimi ukrepi. Za izvedbo projekta je bila angažirana svetovalna družba **Deloitte svetovanje d.o.o.**

Namen projekta

- Pomembnost AV industrije je v Sloveniji večinoma prepoznana z vidika njenega kulturnega pomena, **medtem ko je njen gospodarski doprinos manj viden in upoštevan.**
- Študija državnih podpor ter ekonomskih in fiskalnih učinkov avdiovizualne industrije v Sloveniji (Deloitte, 2019) je pokazala, da ima AV industrija v Sloveniji **pomembne neposredne gospodarske in fiskalne učinke (tudi v primerjavi z drugimi industrijami)** ter izrazite multiplikacijske učinke, ki se prelivajo na številne druge (podporne) industrije.
- Kljub že danes odmevnim ustvarjalnim dosežkom in znatnemu gospodarskemu doprinosu se AV industrija v Sloveniji **sooča s številnimi omejitvami in izzivi**, ki onemogočajo, da bi lahko izkoristila celoten potencial in dosegali še boljše rezultate ter parirali pomembnim globalnim igralcem v AV industriji. Med njenimi ključnimi izzivi so **nezadostni viri financiranja in sistemska neurejenost področja**, kar je bilo prepoznano tudi v koalicijskem dogovoru iz leta 2022.

Koalicijski dogovor 2022–2026:

„Zagotovili bomo ustrezno raven in trajno stabilnost financiranja slovenskega filma v skladu z javnofinančnimi zmoglostmi ter posodobili organizacijo avdiovizualnega področja v smislu bolj neodvisnega delovanja.“

Podpisniki: Gibanje Svoboda, Socialni demokrati, Levica

- Razvoj AV industrije v Sloveniji je **v interesu tako ustvarjalcev AV del in stanovskih združenj, kot tudi Republike Slovenije.** Zato je bila v okviru ZDSFU sprejeta odločitev, da se v sodelovanju z ostalimi ključnimi deležniki ovrednoti potencial AV industrije v Sloveniji za dolgoročnejši razvoj in postavi jasno vizijo ter strateške cilje s konkretnimi ukrepi. V ta namen je bila za izvedbo projekta angažirana svetovalna družba Deloitte svetovanje d.o.o.

Cilj projekta

- Cilj projekta je bil priprava **Strateškega načrta za razvoj AV industrije v Sloveniji do leta 2030**, ki bo določil ključne strateške cilje in konkretne ukrepe z akcijskim načrtom za uresničitev postavljene vizije AV industrije v Sloveniji v tem obdobju.
- Strateški načrt za razvoj AV industrije v Sloveniji do leta 2030 predstavlja pomembno zasnovo za nadaljnji razvoj in krepitev AV industrije v Sloveniji kot pomembne kulturne in gospodarske panoge, ki bo služil predvsem kot **pripomoček in vodilo za ključne odločevalce na državni ravni.**

STRUKTURA DOKUMENTA

Strateški načrt za razvoj AV industrije v Sloveniji do leta 2030 je sestavljen iz štirih delov, in sicer: (1) **Kratka analiza stanja v EU**, (2) **Analiza stanja v Sloveniji**, (3) **Vizija, strateški cilji in strateške iniciative**, ter (4) **Akcijski načrt**.

Opis vsebine posameznih delov dokumenta:

PRVI DEL	DRUGI DEL	TRETJI DEL	ČETRTI DEL
Kratka analiza stanja v EU	Analiza stanja v Sloveniji	Vizija, strateški cilji in strateške iniciative	Akcijski načrt
V kratki analizi stanja v Evropski uniji (EU) so predstavljeni predvsem glavni ekonomski kazalniki , podatki o financiranju filmske produkcije , vpliv pandemije Covid-19 in glavni trendi AV industrije v EU v zadnjem obdobju (vključno s trajnostnostjo).	Analiza stanja v Sloveniji zajema splošen pregled stanja , analizo ekonomskih kazalnikov , mednarodno primerjalno analizo s sedmimi evropskimi državami, SWOT analizo in predstavitev petih glavnih izzivov , s katerimi se sooča AV industrija v Sloveniji.	V tretjem delu dokumenta je najprej predstavljena poenotena vizija ključnih deležnikov AV industrije v Sloveniji, iz katere je bilo izpeljanih pet strateških ciljev , za doseganje katerih je bilo določenih 49 strateških iniciativ .	V akcijskem načrtu za implementacijo v zadnjem delu dokumenta so strateške iniciative razdeljene glede na glavne nosilce , ki so odgovorni za njihovo implementacijo, za nosilne iniciative pa so podrobneje razdelane glavne značilnosti njihove implementacije .

Naslov filma: TRI TIČICE

Letnica: 2023

Režija: ZARJA MENART

Produkcija filma: FINTA FILM

Avtor fotografije: FINTA FILM

PRVI DEL:

Kratka analiza stanja

AV industrije v Evropski uniji

KULTURNE IN USTVARJALNE INDUSTRIJE

Segment kulturnih in ustvarjalnih industrij, med katere se uvršča tudi AV industrija, na ravni EU ni pomemben le zaradi svoje kulturne in razvojne vloge, temveč ima tudi izjemen ekonomski doprinos, saj **ustvari kar 4,4 % celotnega BDP EU**.

Kulturne in ustvarjalne industrije v EU¹ ...

Kulturne in ustvarjalne industrije² imajo **pomembno vlogo z vidika zagotavljanja delovne aktivnosti** znotraj EU. V letu 2019 je bilo v teh industrijah skupaj več kot 7,6 milijonov zaposlenih (kar je predstavljalo okoli 3,8 % vseh zaposlenih v EU).

V letu 2019 so te industrije ustvarile nekaj več kot **643 mrd EUR prihodkov**. V primerjavi z letom 2013 se je njihov skupni prihodek povešal za **16,9 %** (2,6 % letno), kar je višja rast kot npr. v gradbeni (2,5 % letno) ali avtomobilski industriji (1,6 % letno).

Ustvarjeni prihodki kulturnih in ustvarjalnih industrij so v letu 2019 predstavljali kar **4,4 % celotnega BDP v EU**, kar kaže na izjemno **velik gospodarski pomen** teh industrij, saj je npr. njihov delež v BDP v EU višji od deleža avtomobilske (2,3-kratnik) in telekomunikacijske industrije (1,4-kratnik).

„Kulturni in ustvarjalni sektor v EU je že od nekdaj bogat del vsakdanjega življenja. Pomembno prispeva k socialni koheziji in raznolikosti Evrope ter njenemu gospodarstvu.“

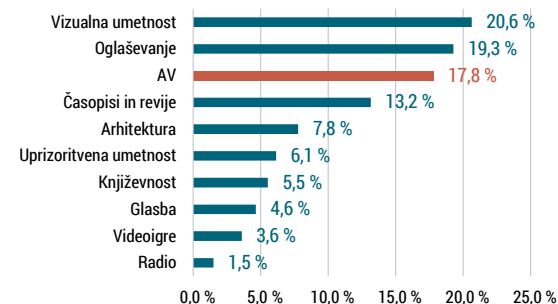
Evropska komisija, 2021

... od tega AV industrija

- V letu 2019 je AV industrija predstavljala **17,8 % vseh prihodkov** kulturnih in ustvarjalnih industrij, s čimer je zaostala le za vizualno umetnostjo (20,6 %) in oglaševanjem (19,3 %).

Deleži prihodkov znotraj kulturnih in ustvarjalnih industrij (v %, 2019)

Vir podatkov: Rebuilding Europe, 2021

¹ Podatki za države članice EU28 v letu 2019.

² Med kulturne in ustvarjalne industrije sodijo: oglaševanje, arhitektura, AV, književnost, glasba, časopisi in revije, uprizoritvena umetnost, radio, videoigre in vizualna umetnost.

EKONOMSKI KAZALNIKI

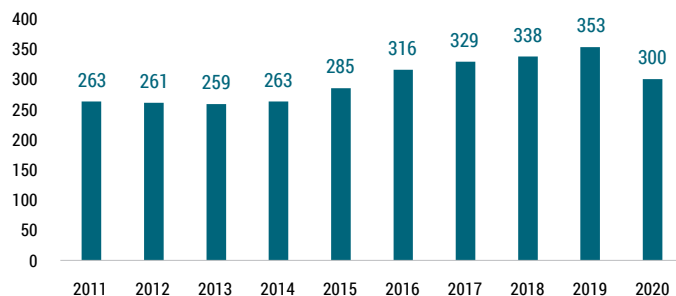
AV industrija je eden najpomembnejših segmentov znotraj kulturnih in ustvarjalnih industrij v EU, **saj zaposluje okoli 300 tisoč ljudi, ki skupno ustvarijo več kot 91 mrd EUR prihodkov na leto**, s trendom nadaljnje rasti tako zaposlenih kot prihodkov.

Ekonomika poslovanja AV industrije

Zaposleni

- V letu 2020¹ je bilo v AV industriji v EU okoli **300 tisoč zaposlenih**.
- Pri **številu zaposlenih** v AV industriji na ravni EU je bil v obdobju 2011–2019 opazen **trend konstantne rasti** (z izjemo leta 2020 zaradi vpliva pandemije Covid–19).

Gibanje števila zaposlenih v AV industriji na ravni EU (v tisočih, 2011–2020)

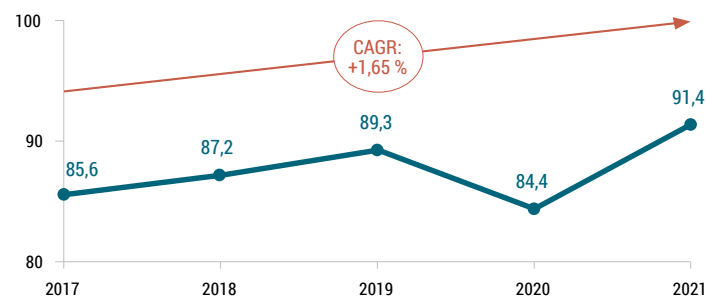

Vir podatkov: Eurostat, 2022

Skupni prihodki

- Prihodki** AV industrije na ravni EU so v letu 2021 znašali **91,4 mrd EUR**.
- V obdobju med letoma 2017–2021 je bil opazen trend rasti prihodkov AV industrije, saj so se ti **povišali za okoli 6,8 %**.
- Sestavljena letna stopnja rasti (CAGR) prihodkov** v obdobju med letoma 2017–2021 je znašala **1,65 %**.

Gibanje prihodkov AV industrije na ravni EU (v mrd EUR, 2017–2021)

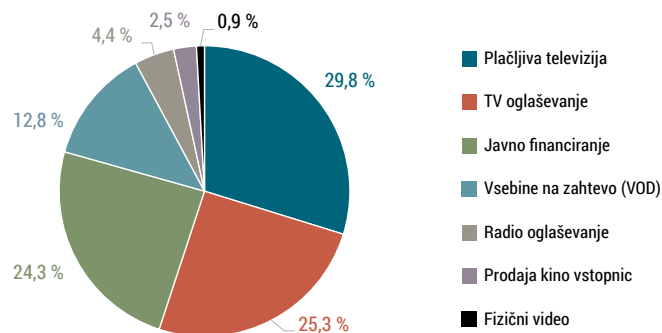

Vir podatkov: European Audiovisual Observatory, 2022

Porazdelitev posameznih virov prihodkov

- Največji delež prihodkov AV industrije v EU** je v letu 2021 predstavljala **plačljiva televizija (29,8 %)**, sledijo prihodki iz **TV oglaševanja (25,3 %)** ter **javnega financiranja (24,3 %)**.
- Najmanjši delež so predstavljali prihodki iz fizičnega videa (0,9 %), prodaje kino vstopnic (2,5 %) in radijskega oglaševanja (4,4 %).

Deleži posameznih virov prihodka AV industrije (v %, 2021)

Vir podatkov: European Audiovisual Observatory, 2022

¹ Za leti 2021 in 2022 v bazi Eurostat ni podatkov, zato so za analizo uporabljeni podatki za leto 2020.

FINANCIRANJE FILMSKE PRODUKCIJE

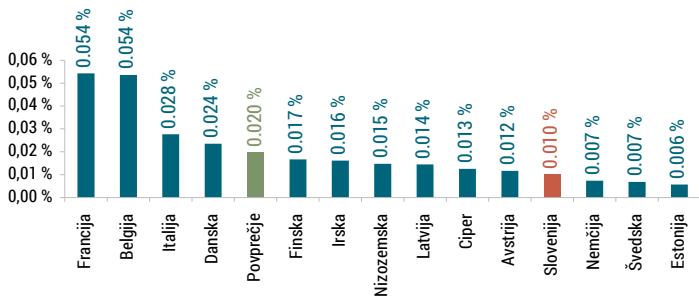
Številne države EU so prepoznale kulturni pomen in gospodarski potencial AV industrije, kar se kaže v **relativno visokih deležih BDP, ki ga predvsem gospodarsko razvitejše države namenjajo za investicije v filmsko produkcijo.**

Financiranje filmske produkcije v EU

Letna investicija držav v EU v filmsko produkcijo

- Med 14 opazovanimi državami EU¹ največ sredstev glede na BDP za filmsko produkcijo namenita **Francija in Belgija** (obe 0,054 %), sledita jima Italija (0,028 %) ter **Danska** (0,024 %).
- **Letna investicija opazovanih držav v EU** v filmsko produkcijo v **povprečju¹ znaša 0,020 % celotnega BDP** posamezne države.
- **Od 14 opazovanih držav se Slovenija nahaja na 11. mestu**, saj letna investicija v filmsko produkcijo v Sloveniji predstavlja **0,01 % BDP, kar je le polovica povprečja.**

Delež investicije v filmsko produkcijo v celotnem BDP države (v %, 2021)

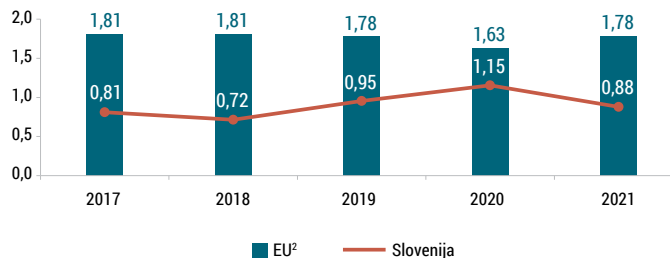

Vir podatkov: European Audiovisual Observatory, lastni izračun, 2023

Proračun posameznega filma

- V obdobju med 2017–2021 se je **povprečni proračun za posamezen film na ravni EU2 gibal med 1,5 in 2 milijonov EUR, v Sloveniji pa med 0,81 in 1,15 milijonov EUR.**
- Povprečen proračun za posamezen film na ravni EU² je v letu 2021 znašal **1,78 milijonov EUR.**
- V Sloveniji je bil v letu 2021 povprečen proračun za posamezen film **0,88 milijonov EUR, kar predstavlja manj kot polovico povprečnega proračuna** na ravni EU².

Gibanje povprečnega proračuna filma v EU² in Sloveniji (v milijon EUR, 2017–2021)

Vir podatkov: European Audiovisual Observatory, lastni izračun, 2023

¹ Podatki so na voljo le za opazovanih 14 držav EU.

² Države v EU27, brez Malte in Grčije (zanju podatki niso na voljo).

VPLIV PANDEMIJE COVID–19

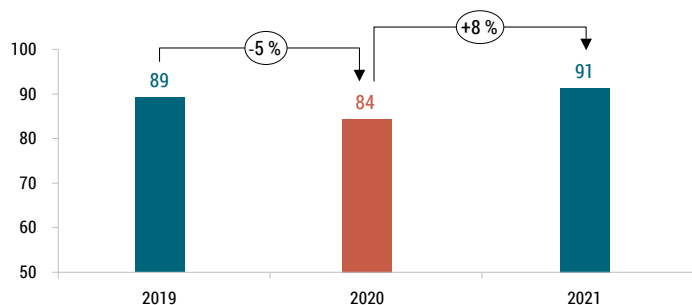
AV industrija je v času pandemije Covid–19 pokazala visoko odpornost, saj je kljub negativnim vplivom v letu 2020 (še posebej na kinematografijo) že v letu 2021 preseгла višino prihodkov iz obdobja pred pandemijo.

Vpliv pandemije Covid–19 na AV industrijo

Upad prihodkov ter okrevanje

- **Pandemija Covid–19 je v letu 2020 vplivala na padec prihodkov AV industrije v višini 5 % v primerjavi z letom prej.**
- Kljub padcu prihodkov je AV industrija pokazala **visoko odpornost in hitro okrevanje**, saj so že v letu 2021 njeni prihodki zrasli za 8 % in s tem **preseglj raven prihodkov, ustvarjenih v letu 2019.**

Gibanje prihodkov AV industrije v EU (v mrd EUR, 2019–2021)

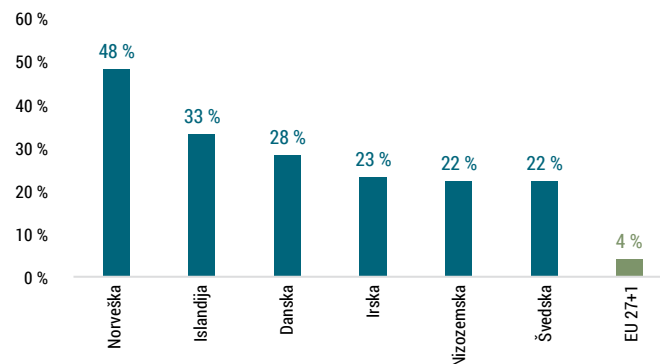

Vir podatkov: European Audiovisual Observatory, 2022

Višja povprečna gledanost televizije

- Pomembna posledica pandemije Covid–19 je bila **povečana gledanost TV** (kot posledica omejevanja javnega življenja), ki je na ravni EU27+11 v letu 2020 **narasla za nekaj več kot 4 %** v primerjavi z letom prej.
- Še posebej je bilo povečanje opazno **v skandinavskih državah** (na Norveškem, Islandiji in Danskem).

Povečanje povprečne gledanosti TV na osebo (v %, 2020 vs. 2019)

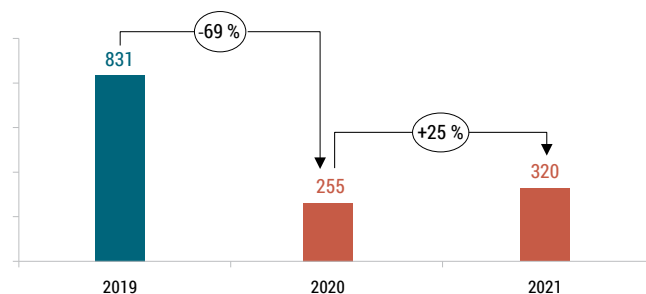

Vir podatkov: European Audiovisual Observatory, 2022

Padec obiska kinematografov

- Največji negativen vpliv znotraj AV industrije je bil zaznan na segmentu kinematografije – **število prodanih kino vstopnic je v letu 2020 v primerjavi z letom prej upadlo za kar 69 %.**
- Okrevanje je bilo opazno že v letu 2021, ko se je število prodanih vstopnic **povišalo za 25 %**, s pričakovano rastjo tudi v prihodnje.

Obisk kinematografov – število prodanih vstopnic (v milijonih, 2019–2020)

Vir podatkov: European Audiovisual Observatory, 2022

¹ Države EU27 in Velika Britanija.

GLAVNI TRENDI

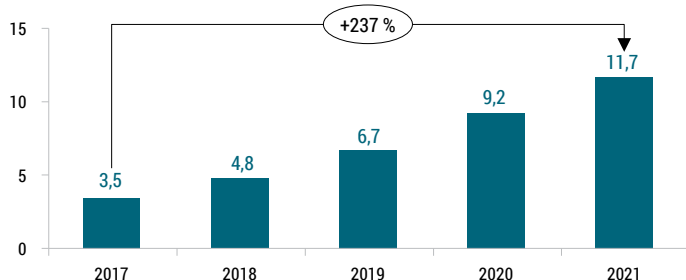
Med številnimi trendi v hitro razvijajoči AV industriji v EU velja izpostaviti **vedno večjo razširjenost AV vsebin na zahtevo, povečanje investicij v produkcijo izvirnih evropskih vsebin in porast pomena animiranih filmov.**

Glavni trendi v AV industriji v EU

AV vsebine na zahtevo

- **Ponudniki AV vsebin na zahtevo (VOD)** v EU¹ so v obdobju med letoma 2017–2021 zabeležili **237 % rast prihodkov**, s čimer so dosegli najvišjo rast prihodkov med vsemi vrstami ponudnikov AV vsebin v EU.
- Prihodki ponudnikov VOD so v letu 2021 znašali **11,7 mrd EUR**, kar je predstavljalo 12,8 % prihodkov AV industrije v EU².

Gibanje prihodkov AV vsebin na zahtevo (v mrd EUR, 2017–2021)

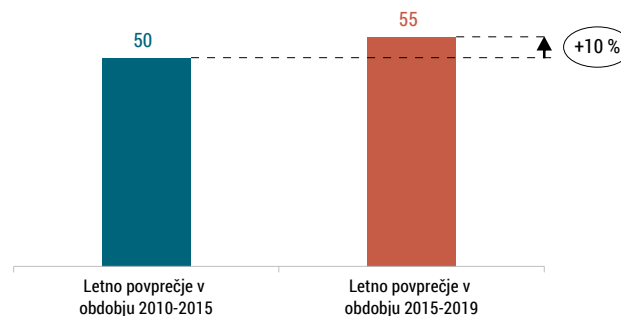

Vir podatkov: European Audiovisual Observatory, 2022

Animirani filmi

- V obdobju med letoma 2015–2019 je **število letno ustvarjenih kinematografskih animiranih filmov v Evropi⁴ naraslo za 10 %** v primerjavi z obdobjem med letoma 2010–2015, z **okvirno 50 na 55 letno**.
- Po podatkih European Audiovisual Observatory (2022) ponudniki VOD v svojih katalogih **animiranim delom namenijo kar 22 % svoje celotne vsebine**.

Okvirno število ustvarjenih animiranih filmov (2010–2019)

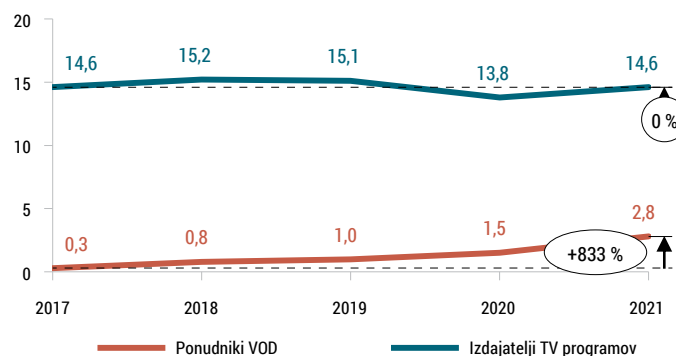

Vir podatkov: European Audiovisual Observatory, 2022

Investiranje v izvirne evropske vsebine

- Eden opaznejših trendov na evropski ravni³ je **povečanje investicij v izvirne evropske vsebine** (filmi, TV serije itd.), kjer so **ponudniki VOD** (tj. streamerji) v obdobju med 2017–2021 **povečali letne investicije za kar 833 %**, na 2,8 mrd EUR.
- Za primerjavo: investicije izdajateljev TV programov v izvirne evropske vsebine so v tem obdobju ostale na nespremenjeni ravni, tj. 14,6 mrd EUR.

Gibanje višine investicij v izvirne evropske vsebine s strani ponudnikov VOD in izdajateljev TV programov (v mrd EUR, 2017–2021)

Vir podatkov: European Audiovisual Observatory, 2022

¹ Podatki vključujejo države EU27.

² Glej tudi Porazdelitev posameznih virov prihodkov na str. 11.

³ Podatki vključujejo države EU27, Veliko Britanijo in Norveško.

⁴ Podatki vključujejo tudi evropske države, ki niso del EU.

TRAJNOSTNOST IN ZELENI PREHOD

Tako kot v ostalih industrijah, v **AV industriji postaja vse pomembnejši vidik trajnostnosti**, zaradi česar se je v zadnjem obdobju tudi v EU začelo **izvajanje številnih iniciativ s ciljem zelenega prehoda**, kot so npr. dodatni zeleni kriteriji za sofinanciranje AV projektov.

Trajnostnost v AV industriji

- Trajnostna naravnost AV industrije zadeva **celoten postopek ustvarjanja AV del**, od predprodukcije, produkcije, postprodukcije ter do končne distribucije AV dela. Ustvarjalci AV del si vedno bolj prizadevajo za **izvajanje trajnostnih praks**, kot so npr. **prepoved uporabe plastične embalaže, zmanjševanje nepotrebne uporabe papirja, omejitev prekomerne uporabe svetil** med produkcijo AV del, **zmanjšanje uporabe vozil z motorjem na notranje izogrevanje** in mnoge druge, ki prispevajo k doseganju ciljev zelenega prehoda in ogljične nevtralnosti.
- V zadnjih letih je opazen tudi trend prehoda AV industrije k **vse bolj trajnostno naravnanim in okoljsko ozaveščenim tehnikam snemanja AV del**. To se odraža pri **številnih „zelenih“ iniciativah, ki jih sprejemajo posamezne države** in njihove filmske komisije, kakor tudi pri **iniciativah na nivoju EU**.

Primeri trendov in iniciativ na področju zelenega prehoda v AV industriji:

- Sklad **Eurimages** je pri postopku selekcije koprodukcijskih projektov v letu 2023 uvedel **dodatne kriterije**, ki so usmerjeni k **trajnostni produkciji AV del**.

- **Filmske komisije** v državah, kot so npr. Avstrija in Belgija, so **vedle konkretne ukrepe in smernice** za trajnostno ustvarjanje AV del na njihovem območju.

- Inicijativa **Green the Bid** usmerja k sodelovanju in izmenjavi dobrih „zelenih“ praks AV industrije in ustvarjalce spodbuja k njihovemu **aktivnemu izvajanju**.

Naslov filma: TELO

Letnica: 2023

Režija: PETRA SELIŠKAR

Produkcija filma: PETRA PAN FILM

Avtor fotografije: PETER ZACH

DRUGI DEL:

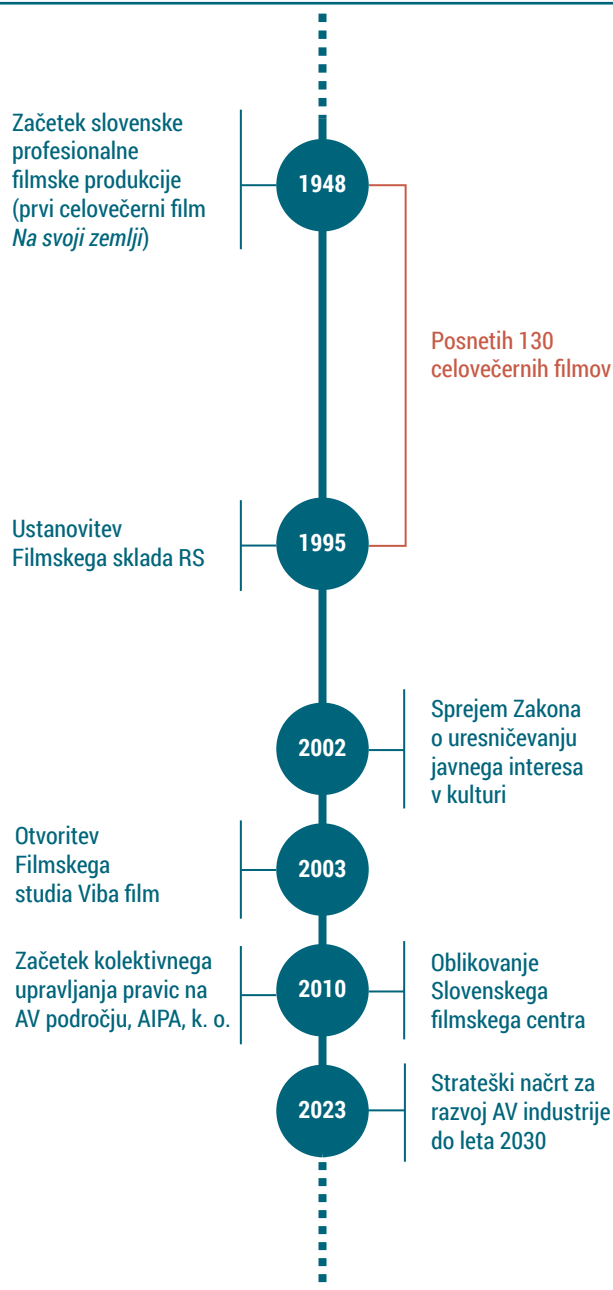
**Analiza stanja AV industrije
v Sloveniji**

GLAVNI MEJNIKI

Od začetka razvoja profesionalne AV industrije v Sloveniji pred 75 leti **so se zvrstili številni pomembni mejniki**, ki so prispevali k vzpostavitvi zdravih temeljev za **nadaljnji razvoj AV industrije**.

Pregled glavnih mejnikov AV industrije v Sloveniji

- Čeprav je slovenska AV industrija doživljala razvoj že pred letom 1948, se za **začetek slovenske profesionalne AV produkcije v Sloveniji označuje leto 1948**, s prvim slovenskim celovečernim filmom *Na svoji zemlji*, režiserja Franceta Štiglica. Od takrat do leta 1995 je bilo v Sloveniji posnetih okoli **130 celovečernih filmov**.
- Z ustanovitvijo **Filmskega sklada Republike Slovenije** v letu 1995 je bil naznanjen začetek resnejšega pristopa k AV ustvarjanju po osamosvojitvi. Leta 2002 je bil sprejet **Zakon o uresničevanju javnega interesa v kulturi (ZUJIK)**, ki predstavlja krovni zakon o kulturi in pomembno vpliva tudi na delovanje AV industrije. Naslednje leto je bila otvorena za tedanje razmere razmeroma moderna in dobro opremljena tehnična baza **Filmski studio Viba film**.
- S sprejemom novega **Zakona o Slovenskem filmskem centru, javni agenciji Republike Slovenije (ZSFCJA)** v letu 2010 je prišlo do preoblikovanja osrednje filmske ustanove v **Slovenski filmski center (SFC)**, ki je pridobil nekoliko bolj avtonomno vlogo pri sofinanciranju in soupravljanju slovenske filmske produkcije.
- Leta 2023, po 75 letih od začetka razvoja AV industrije v Sloveniji, je nastopil čas za pripravo **strateškega dokumenta, ki določa ključne strateške cilje in konkretne ukrepe z akcijskim načrtom za uresničitev postavljene vizije AV industrije – tj. Strateškega načrta za razvoj AV industrije v Sloveniji do leta 2030**.

KLJUČNI DELEŽNIKI

Med **pomembnejše deležnike AV industrije v Sloveniji** poleg ustvarjalcev AV del uvrščamo še številne javne institucije in druge deležnike, ki **predstavljajo pomembno podporno okolje za ustvarjanje in produkcijo AV del.**

Ustvarjalci

Kulturno-umetniški ustvarjalci

So ustvarjalci projektov, katerih dobičkonosnost je sekundarni cilj (predvsem filmi in TV serije).

Komercialni ustvarjalci

So ustvarjalci projektov, katerih dobičkonosnost je primarni cilj, npr.:

- TV serije
- Oglasi
- Videospoti
- Komercialni filmi

Javne institucije

- Ministrstvo za kulturo
  - Slovenski filmski arhiv (Filmski arhiv)
  - Direktorat za medije
- Slovenski filmski center (SFC)
- Filmski studio Viba Film Ljubljana (Viba film)
- Slovenska kinoteka (Kinoteka)
- Ministrstvo za gospodarstvo, turizem in šport (MGTS)
  - Slovenska turistična organizacija (STO)
  - Javna agencija Republike Slovenije za spodbujanje podjetništva, internacionalizacije, tujih investicij in tehnologije (SPIRIT Slovenija)
- Ministrstvo za zunanje in evropske zadeve (MZEZ)
- Okoljska agencija in javni zavodi (ARSO, TNP itd.)
- Lokalne skupnosti – občine
- Izobraževalne institucije (AGRFT, Akademija umetnosti Univerze v Novi Gorici itd.)

Drugi deležniki

- Organizacije za kolektivno upravljanje avtorske ali sorodnih pravic (kolektivne organizacije) (AIPA, k. o., Društvo KOPRIVA, k.o.)
- Združenja in interesne organizacije (ZDSFU itd.)
- Podporne službe – servisi
- Izvajalci podpornih storitev, kot so: avtoprevozniki, ponudniki gostinskih storitev, frizerji, kozmetiki, mizarji, hotelirji oz. ponudniki nastanitvenih kapacitet itd.
- Kinematografi
- Televizijske hiše (POP TV, RTV Slovenija, regionalne televizije itd.)
- Spletne (VOD) platforme za ogled AV vsebin (VOYO, Youtube, HBO GO, Amazon Prime Video, Netflix, Hulu itd.)
- Distributerji
- Oglaševalske agencije
- Zasebne izobraževalne institucije
- Zasebni vlagatelji

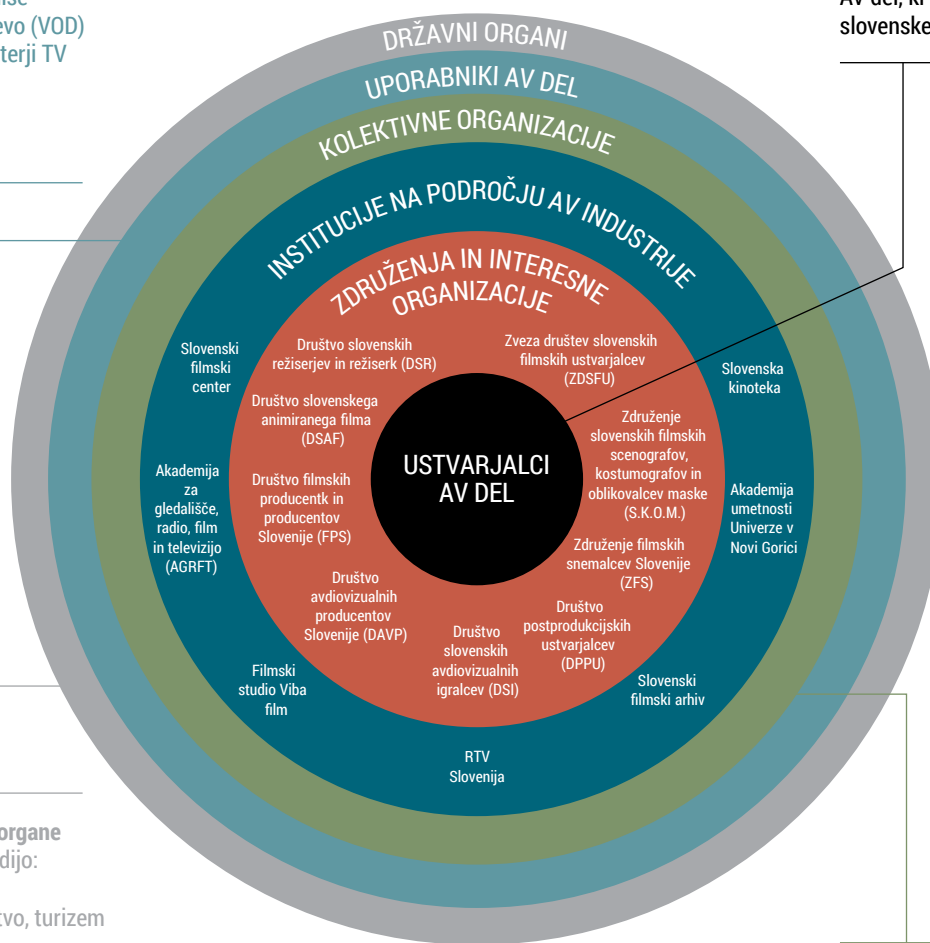
PRIKAZ EKOSISTEMA („OSONČJA“) SLOVENSKE AV INDUSTRIJE

Ključni deležniki AV industrije v Sloveniji so medsebojno **močno povezani in soodvisni** – skupaj jih lahko ponazorimo z grafičnim prikazom ekosistema („osončja“), v katerem ima vsak od posameznih deležnikov svojo pomembno vlogo.

Med glavne uporabnike (odjemalce) AV del sodijo:

- RTV Slovenija
- Komercialne televizijske hiše
- Ponudniki vsebin na zahtevo (VOD)
- Kabelski in digitalni operaterji TV storitev
- Kinematografi
- Distributerji

Ustvarjalci AV del (kulturno-umetniški in komercialni) so soavtorji, producenti in izvajalci AV del, ki so v središču ekosistema slovenske AV industrije.

Med pomembnejše državne organe na področju AV industrije sodijo:

- Ministrstvo za kulturo
- Ministrstvo za gospodarstvo, turizem in šport
- Ministrstvo za zunanje in evropske zadeve
- Ministrstvo za vzgojo in izobraževanje
- SPIRIT Slovenija
- Slovenska turistična organizacija (STO)
- Okoljske agencije in javni zavodi (npr. ARSO, Triglavski narodni park)

Kolektivne organizacije omogočajo ustvarjalcem AV del, da preprosto in učinkovito upravljajo koriščenje njihovih AV del.

Na področju AV industrije v Sloveniji delujeta kolektivni organizaciji AIPA, k. o. in DRUŠTVO KOPRIVA, k.o.

ŠTEVILO USTVARJENIH AV DEL IN ODMEVNEJŠI USPEHI V ZADNJIH LETIH

Kreativni potencial AV industrije v Sloveniji je izkazan tako z **velikim številom ustvarjenih AV del** (umetniških in komercialnih) na vsakoletni ravni, kot tudi z **odmevnimi dosežki na pomembnih mednarodnih filmskih festivalih**.

Število AV del, ustvarjenih v Sloveniji (ocena 2022)

- V letu 2022 je svojo premiero v Sloveniji doživelo 7 igranih celovečernih filmov, 12 dokumentarnih celovečernih filmov in 21 animiranih filmov. Posnetih je bilo tudi 6 serij.
- Dodatno je bilo po ocenah poznavalcev AV industrije v letu 2022 posnetih približno 500 oglasov in 400 videospotov.

Odmevnejši uspehi slovenskih AV del na mednarodnih filmskih festivalih v zadnjih treh letih

V letu 2020:

- **Nagrada žirije** na festivalih Nara International Film Festival in CinEast FF (film *Zgodbe iz kostanjevih gozdov*, režija Gregor Božič)
- **Posebna omemba žirije** na festivalu „New Holland“ Debut Film Festival (film *Oroslan*, režija Matjaž Ivanišin)

V letu 2021:

- **Svetovna premiera na mednarodnem filmskem festivalu v San Sebastianu**, sekcija Novi režiserji (film *Inventura*, režija Darko Sinko)
- **Glavna mednarodna nagrada** najpomembnejšega filmskega festivala kratkega filma v „Clermont Ferrandu“ (film *Sestre*, režija Katarina Rešek – Kukla)

V letu 2022:

- **Nagrada Evropske filmske akademije** za najboljši kratki film – „evropski oskar“ (film *Babičino seksualno življenje*, režija Urška Djukić) › februarja 2023 je film prejel še odmevno nagrado cezar za najboljši animirani kratki film
- **Uvrstitev v ožji izbor za nominacijo za oskarja** za najboljši animirani kratki film (film *Steakhouse*, režija Špela Čadež)
- **Nagrada za režijo filma** sekcije Forward Future na mednarodnem filmskem festivalu v Pekingu (film *Orkester*, režija Matevž Luzar)

„Za nami je najuspešnejše leto za slovenski film. Rekordno je bilo tako po številu gledalcev domačega filma v kinematografih kot tudi po mednarodnih uspehih.“

Nataša Bučar
direktorica Slovenskega filmskega centra

IZPOSTAVLJENI PROJEKTI

AV industrijo v Sloveniji pomembno zaznamuje izvedba številnih projektov, med drugim **vsakoletnega Festivala slovenskega filma v Portorožu ter izobraževalnih projektov**, ki jih v sodelovanju s SFC organizirajo društva AV ustvarjalcev.

Festival slovenskega filma

Festival slovenskega filma je vsakoletni dogodek, ki poteka v Portorožu in na katerem se predstavijo **nove slovenske AV produkcije**.

Festival se zaključi s podelitvijo **nagrad za najboljša AV dela in ustvarjalce**.

25.
IZDAJA

108
FILMOV

6500
OBISKOVALCEV

- V letu 2022 je bila na sporedu že **25. izdaja Festivala slovenskega filma**, kjer je nagrado za najboljši film prejel film *Orkester* režiserja Matevža Luzarja.
- V programu se je odvilo **108 filmov**, od katerih se jih je **63 potegovalo za festivalske nagrade**.
- V slabem tednu dni si je selekcijo filmov na festivalu ogledalo **več kot 6500 obiskovalcev**.

Izobraževalni projekti

Predvsem SFC, Društvo slovenskih režiserjev in režiserk (DSR) ter Društvo slovenskega animiranega filma (DSAF) organizirajo **več vrst izobraževalnih projektov za profesionalni razvoj AV ustvarjalcev**:

Scenarnica

Scenaristična delavnica, ki je v letu 2022 doživela že svojo sedmo izvedbo. Cilja delavnice sta razvoj filmske ideje, zgodbe ali adaptacije literarnega dela v scenarij za celovečerni igrani film, ter priprava tako razvitega scenarija do stopnje, primerne za prijavo na filmske delavnice ter razpise doma ali v tujini.

Dokumentarnica

Delavnica na področju dokumentarnega filma, ki je bila v letu 2022 izvedena drugič. Namenjena je tako profesionalnim ustvarjalcem, že izkušenim dokumentaristom in režiserjem, kot tudi tistim, ki se na pot ustvarjanja dokumentarnega filma šele podajajo. Delavnice izvajajo izkušeni mentorji.

Inkubator

Projekt, ki je namenjen mladim avtorjem na področju animiranega filma. Izvaja se z namenom širitve znanj in kompetenc mladih avtorjev ter podpore pri razvoju njihovih projektov v sodelovanju z uveljavljenimi domačimi ustvarjalci.

Kratka scena

Scenaristična delavnica, ki je namenjena razvoju scenarijev kratkih igranih in animiranih filmov. Sodelujoči na delavnici spoznajo teorijo in prakso scenaristike, razvijajo ideje ter scenarije za kratke filme.

CEE Animation Workshop

Mednarodni program za razvoj animiranih projektov in nadgradnjo producentovskih veščin, ki ga DSAF kot vodilna organizacija izvaja od leta 2017. Je edini specializirani izobraževalni program na področju animiranega filma v EU, ki je sofinanciran s strani programa MEDIA.

KINEMATOGRAFI

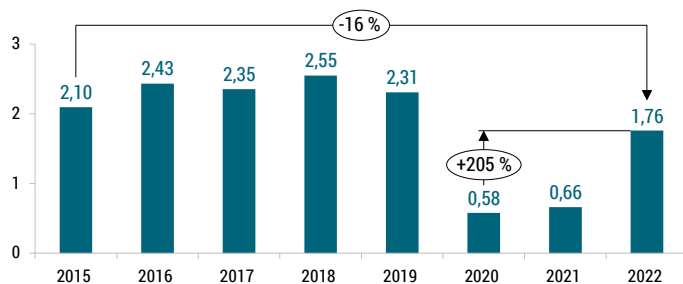
Po močnem znižanju skupnega obiska kinematografov med pandemijo Covid–19 sta se **v letu 2022 ponovno povečala tako obisk kinematografov kot tržni delež prodanih kinematografskih vstopnic za slovenske filme.**

Obisk kinematografov

Skupen obisk kinematografov

- V letu 2022 je bilo v Sloveniji skupno prodanih **1,76 milijonov kinematografskih vstopnic**. V primerjavi z letom 2020, ko je obisk kinematografov v posledici pandemije Covid–19 močno upadel, je bil **obisk leta 2022 višji za 205 %**.
- V letih od 2015 do 2018 je bilo letno prodanih **med 2,1 in 2,31 milijonov kinematografskih vstopnic, kar je med 16 % in 45 % več kot v letu 2022**. Prodaja kinematografskih vstopnic pa kljub delnemu okrevanju kinematografije še vedno ni dosegla ravni pred pandemijo Covid–19.

Gibanje števila prodanih vstopnic za kinematografe v Sloveniji (v milijon, 2018–2022)

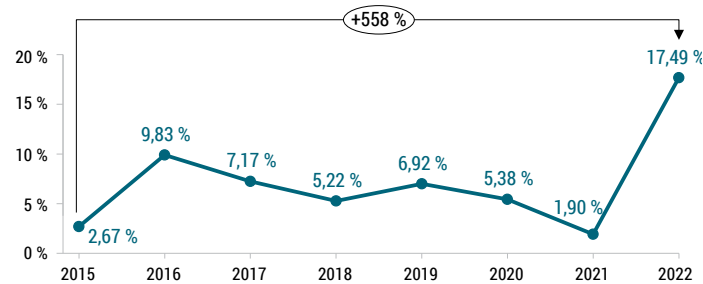

Vir podatkov: Slovenski filmski center, 2023

Tržni delež slovenskih filmov

- V letu 2022 so **prodane kinematografske vstopnice za slovenske filme** (307 tisoč prodanih vstopnic) predstavljale **17,49 %** vseh prodanih kinematografskih vstopnic, kar je **rekordni tržni delež** slovenskih filmov v zadnjih desetih letih.
- Tržni delež prodanih kinematografskih vstopnic za slovenske filme se je **v obdobju med letoma 2015–2022 povečal s 2,67 % na 17,49 %**, kar skupno predstavlja **558 % rast**.

Gibanje tržnega deleža prodanih vstopnic za slovenske filme (v %, 2018–2022)

Vir podatkov: Slovenski filmski center, 2023

JAVNO FINANCIRANJE AV DEL

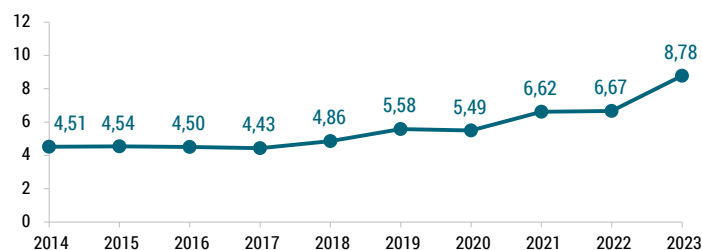
Javna (proračunska) sredstva, letno namenjena SFC, igrajo **ključno vlogo pri financiranju AV del v Sloveniji**, vendar po oceni ustvarjalcev AV del in odločevalcev **niso zadostna za doseganje želene ravni razvoja in izkoriščenosti potenciala AV industrije**.

Financiranje AV del v Sloveniji

Gibanje načrtovanega proračuna SFC

- Čeprav je načrtovani proračun SFC za leto 2023 višji kot v preteklih letih (8,78 milijona EUR), **še vedno ni na ravni, za katero ustvarjalci AV del ocenjujejo, da je potrebna za doseganje želenega razvoja AV industrije do leta 2030.**
- Že leta 2013 je Državni zbor v **Nacionalnem programu za kulturo 2014–2017** ugotovil, da bi AV industrija v Sloveniji **za kakovostno in raznoliko produkcijo AV del potrebovala vsaj 11 milijonov EUR** (od tega 10 milijonov EUR programskih sredstev¹ za financiranje SFC in Viba filma ter 1 milijon EUR za letno sofinanciranje AV del).

Gibanje načrtovanega proračuna SFC (v milijon EUR, 2014–2023)

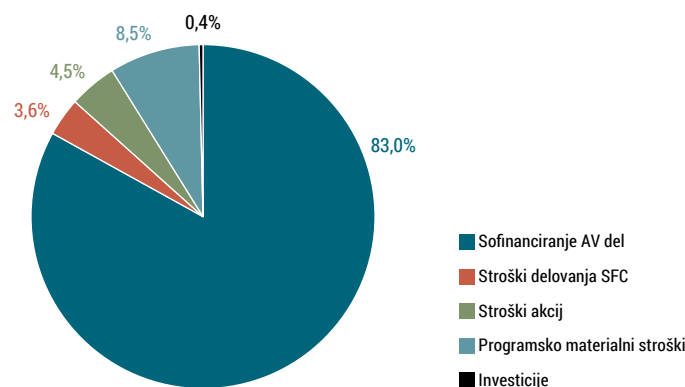

Vir podatkov: Slovenski filmski center, 2023

Deleži realiziranih proračunskih sredstev SFC

- Proračun SFC ni v celoti namenjen sofinanciranju AV del, saj ne obsega le programskih sredstev¹. V letu 2022 je bilo tako **sofinanciranju AV del namenjeno 83 %** celotnega realiziranega proračuna SFC (nekaj več kot 5,5 milijonov EUR).
- **Programsko materialni stroški** so znašali **8,5 %** realizacije (566 tisoč EUR za organizacijo Festivala slovenskega filma, mednarodne promocije itd.), sledijo **stroški akcij**, ki so predstavljali **4,5 %** realizacije (300 tisoč EUR za udeležbo na filmskih festivalih, filmsko vzgojo, razvoj stroke itd.) ter stroški delovanja SFC v deležu **3,6 %** (okoli 240 tisoč EUR) in **investicije 0,4 %** (24 tisoč EUR) realizacije.

Deleži namenskih sredstev v proračunu SFC (v %, 2021)

Vir podatkov: Slovenski filmski center, 2023

¹ Programska sredstva so sredstva, ki vključujejo transferna sredstva SFC, namenjena neodvisni produkciji.

ČRPAJJE SREDSTEV EU

Slovenski AV ustvarjalci so **zelo uspešni pri črpanju EU sredstev** – v letu 2021 so prek programa **Ustvarjalna Evropa (sklop MEDIA)** uspeli pridobiti **več kot 1 milijon EUR** sredstev podpore – kar potrjuje velik ustvarjalni potencial slovenske AV industrije.

Program Ustvarjalna Evropa ...

- **Ustvarjalna Evropa** je vodilni **program Evropske komisije** za **podporo kulturnim in AV sektorjem** in kot takšna predstavlja glavni vir za črpanje evropskih sredstev s strani kulturnih in AV ustvarjalcev.
- V okviru programa Ustvarjalna Evropa je v obdobju med letoma **2021 – 2027** na voljo **2,44 milijard EUR** sredstev za varovanje, razvoj in spodbujanje evropske kulturne in jezikovne raznolikosti ter **povečanje gospodarskega potenciala kulturnih in ustvarjalnih sektorjev**. Program sestoji iz treh vsebinskih sklopov:

KULTURA

MEDIA

MEDSEKTORSKI
SKLOP

... od tega sklop MEDIA (2021)

- Sklop **MEDIA**, ki je del programa Ustvarjalna Evropa, ponuja in omogoča **podporo AV industriji** na področju razvoja AV in filmskih projektov, distribucije, promocije, strokovnih izobraževanj ter podpira evropske filmske festivale in kinematografe. V letu **2021** so slovenski ustvarjalci AV del dosegli naslednje rezultate črpanja sredstev iz sklopa MEDIA:

18

PODPRTIH PROJEKTOV

16

SLOVENSКИH ORGANIZACIJ

11x

V VLOGI VODJE

7x

V VLOGI PARTNERJA

20

RAZLIČNIH PARTNERSKIH DRŽAV

38

MEDNARODNIH POVEZAV

- V letu **2021** so slovenski ustvarjalci AV del uspeli pridobiti **več kot 1 milijon EUR sredstev podpore** iz naslova sklopa MEDIA, kar je pomembno pripomoglo k zagotavljanju ustrežnejših pogojev za produkcijo AV del v Sloveniji.

1.024.488 EUR

SKUPNA VIŠINA PRIDOBLJENIH SREDSTEV

I. Ekonomski pomen AV industrije v Sloveniji

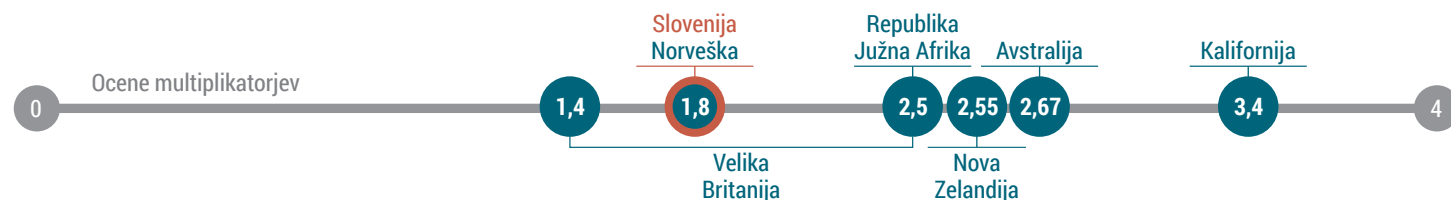
MULTIPLIKATOR UČINKOV AV INDUSTRIJE

AV industrija ne generira le neposrednih učinkov na nacionalna ali lokalna gospodarstva (npr. fiskalni prispevki, prihodki, delovna mesta), **temveč posredno tudi učinke na druge (podporne) industrije, ki jih izračunamo s pomočjo multiplikatorja učinkov.**

Multiplikator učinkov AV industrije v Sloveniji

Kaj je multiplikator učinkov?

- Multiplikator učinkov je način za ocenjevanje **posrednih učinkov posamezne industrije na nacionalno ali lokalno gospodarstvo**. Neposredni učinki industrije so lažje merljivi, za izračun posrednih učinkov pa je na voljo več input-output modelov (MDM, IMPLAN, RIMS II itd.), ki pri svojem izračunu upoštevajo in analizirajo širok nabor ekonomskih in demografskih podatkov. Končna višina multiplikatorja je odvisna npr. od velikosti trga, razvitosti končnega trga in podpornih industrij v regiji.
- Ocenjeni **multiplikator učinkov slovenske AV industrije v višini 1,8x** (Deloitte študija, 2019) predstavlja konzervativno oceno in je bil določen na podlagi analize sekundarnih virov, primerjave količnikov tujih držav in kvalitativne ocene obsega slovenske AV industrije. Ocenjeni multiplikator slovenske AV industrije pomeni, da je **obseg njenega celotnega ekonomskega in fiskalnega učinka enak 1,8-kratniku njenega neposrednega učinka**. Med posredne učinke AV industrije sodijo predvsem učinki **v podpornih industrijah**, kot so: finančne in poslovne storitve, založništvo, gostinstvo in hotelirstvo, itd.

Vir podatkov: Študija državnih podpor ter ekonomskih in fiskalnih učinkov avdiovizualne industrije v Sloveniji, 2019

Praktični primeri

- AV industrija v Sloveniji s posrednimi učinki med drugim vpliva na **prihodke in število delovnih mest v drugih (podpornih) industrijah, posledično pa tudi na višino fiskalnih prispevkov.**

Naslov filma: VZORNIK

Letnica: 2023

Režija: NEJC GAZVODA

Produkcija filma: PERFO

Avtor fotografije: ALEKSANDER PETRIC

EKONOMIKA POSLOVANJA

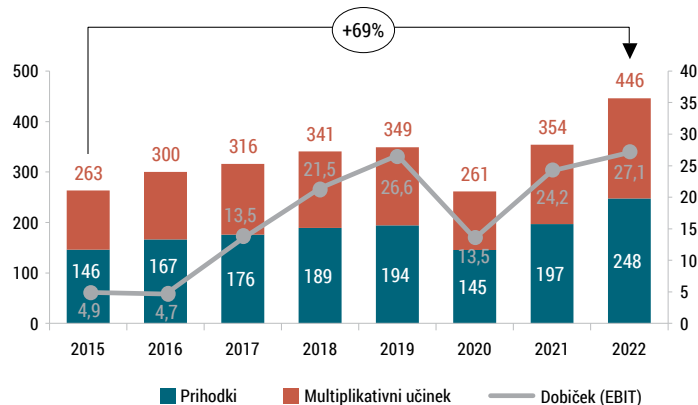
AV industrija v Sloveniji je od leta 2015 beležila **konstantno rast poslovanja** (z izjemo leta 2020, ko je bil opazen velik učinek pandemije Covid–19), kar se odraža v **rasti prihodkov in dobičkov ter števila zaposlenih in samozaposlenih v sektorju**.

Ekonomika poslovanja AV industrije v Sloveniji

Prihodki in dobiček

- Gospodarski subjekti znotraj AV industrije v Sloveniji so v letu 2022 ustvarili **247,7 milijonov EUR prihodkov**, kar je **69 % več kot v letu 2015**.
- Ob upoštevanju multiplikativnega učinka je AV industrija generirala **dodatnih 198,2 milijonov EUR prihodkov** v ostalih industrijah, s čimer je **skupen učinek AV industrije znašal 445,9 milijonov EUR**.
- V letu 2022 so gospodarski subjekti znotraj AV industrije v Sloveniji ustvarili **27,1 milijonov EUR dobička (EBIT)**.

Gibanje prihodkov in dobička (v milijon EUR, 2015–2022)

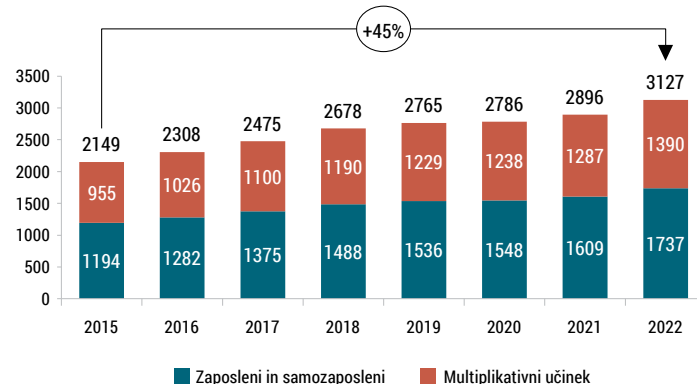

Vir podatkov: AJPES, lastni izračun, 2023

Zaposleni in samozaposleni

- V obdobju med letoma 2015–2022 je opazen trend **konstantne rasti števila zaposlenih in samozaposlenih oseb** v AV industriji, ki je v celotnem obdobju znašala 45 %.
- V letu 2022 je AV industrija neposredno nudila delo **1737 zaposlenim in samozaposlenim osebam**. Ob upoštevanju multiplikativnega učinka je posredno zaposlovala še dodatnih **1390 oseb**, s čimer njen skupni učinek znaša **3127 zaposlenih in samozaposlenih oseb**.

Gibanje števila zaposlenih in samozaposlenih (2015–2022)

Vir podatkov: SURS, lastni izračun, 2023

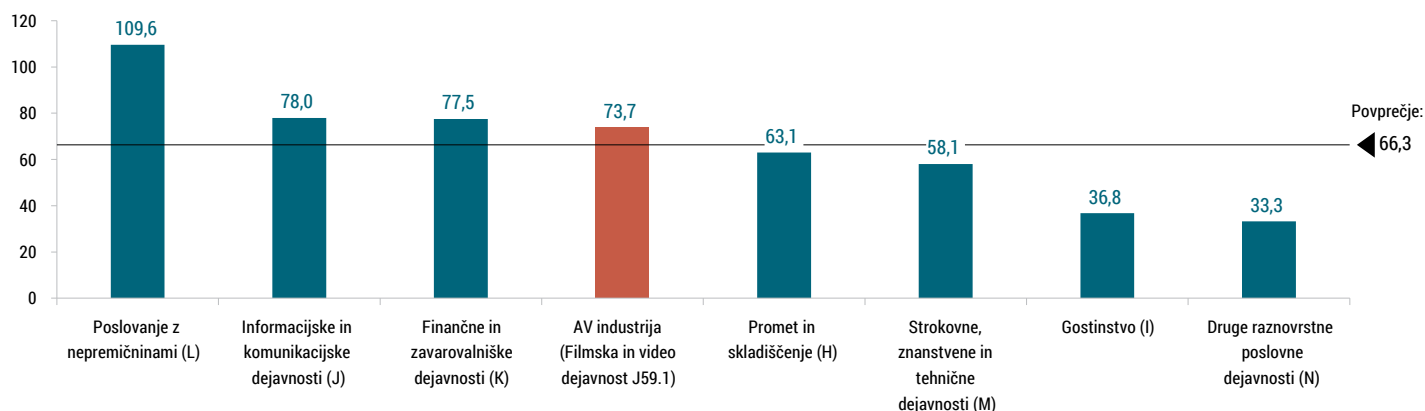
DODANA VREDNOST NA ZAPOSLENEGA

AV industrija (tj. Filmska in video dejavnost – J59.1) v Sloveniji **sodi med storitvene sektorje, ki ustvarjajo najvišjo dodano vrednost na zaposlenega**, primerljivo z dodano vrednostjo na zaposlenega v širšem sektorju Informacijske in komunikacijske dejavnosti (J).

Dodana vrednost na zaposlenega v AV industriji v Sloveniji

- **Dodana vrednost na zaposlenega v AV industriji** (sektor J 59.1 Filmska in video dejavnost po SKD klasifikaciji) v Sloveniji je v letu 2022 znašala **73,7 tisoč EUR**.
- S tem je AV industrija ustvarila **višjo dodano vrednost na zaposlenega kot storitveni¹ sektorji** Promet in skladiščenje (63,1 tisoč EUR), Strokovne, znanstvene in tehnične dejavnosti (58,1 tisoč EUR), Gostinstvo (36,8 tisoč EUR) in Druge raznovrstne poslovne dejavnosti (33,3 tisoč EUR).
- Med analiziranimi storitvenimi sektorji so **višjo dodano vrednost na zaposlenega ustvarili le sektorji** Poslovanje z nepremičninami (109,6 tisoč EUR), Informacijske in komunikacijske dejavnosti (78 tisoč EUR), kamor je uvrščena tudi AV industrija, ter Finančne in zavarovalniške dejavnosti (77,5 tisoč EUR).
- Dodana vrednost na zaposlenega v AV industriji je **za 11,3 % višja kot znaša povprečna dodana vrednost na zaposlenega v storitvenih sektorjih** (tj. 66,3 tisoč EUR).

Dodana vrednost na zaposlenega v storitvenih sektorjih (v tisoč EUR; 2021)

Vir podatkov: AJPEŠ, 2023

¹ Po Eurostat klasifikaciji (SBS) storitvene sektorje predstavljajo sektorji H-N po SKD klasifikaciji.

FISKALNI UČINKI

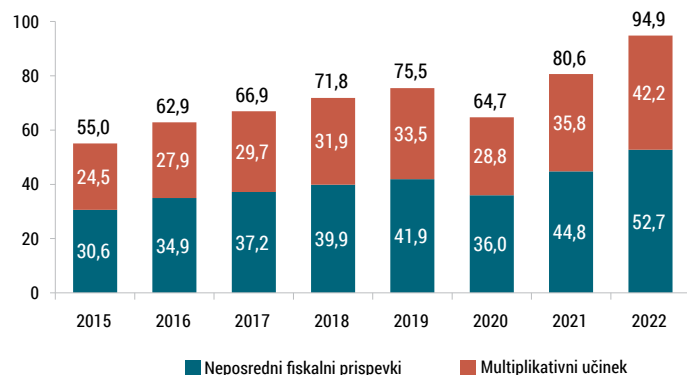
Poslovanje AV industrije ima **pomembne pozitivne učinke na državno blagajno**, saj je v letu 2022 vanjo prispevala **52,7 milijona EUR**, ob upoštevanju multiplikatorja pa je posredno generirala **še dodatnih 42,2 milijona EUR** fiskalnih prispevkov ostalih industrij.

Fiskalni učinki AV industrije v Sloveniji

Skupni fiskalni učinki

- AV industrija v Sloveniji je v letu 2022 v državni proračun neposredno prispevala **fiskalne prispevke v višini 52,7 milijonov EUR**.
- Ob upoštevanju učinka multiplikatorja (1,8x), ki je posredno učinkoval na vplačilo dodatnih 42,2 milijona EUR fiskalnih prispevkov, je celoten fiskalni učinek AV industrije v letu 2022 znašal **94,9 milijona EUR**.

Gibanje fiskalnih prispevkov (v milijon EUR, 2015–2022)

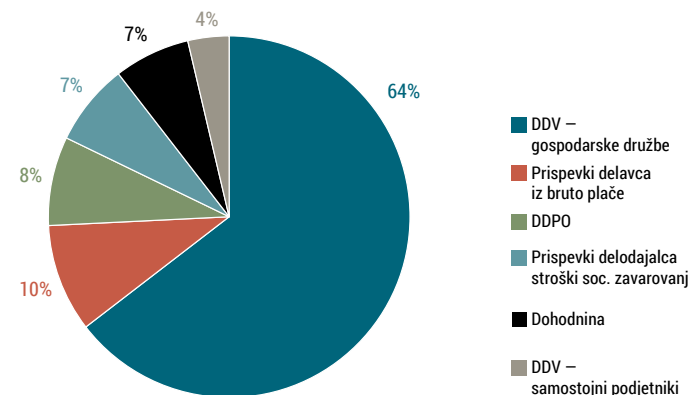

Vir podatkov: AJPES, lastni izračun, 2023

Porazdelitev fiskalnih prispevkov

- V letu 2022 je največji delež (**68 %**) fiskalnih prispevkov predstavljal **davek na dodano vrednost**, ki so ga od dobave blaga in storitev plačali gospodarske družbe in samostojni podjetniki znotraj AV sektorja.
- Temu sledijo **plačila prispevkov delavcev iz bruto plač**, ki predstavljajo **10 % delež**, ter **davek od dohodkov pravnih oseb**, ki predstavlja **8 % delež**.

Delež posameznih fiskalnih prispevkov (v %, 2022)

Vir podatkov: AJPES, lastni izračun, 2023

PRIHODKI USTVARJENI NA TUJEM TRGU

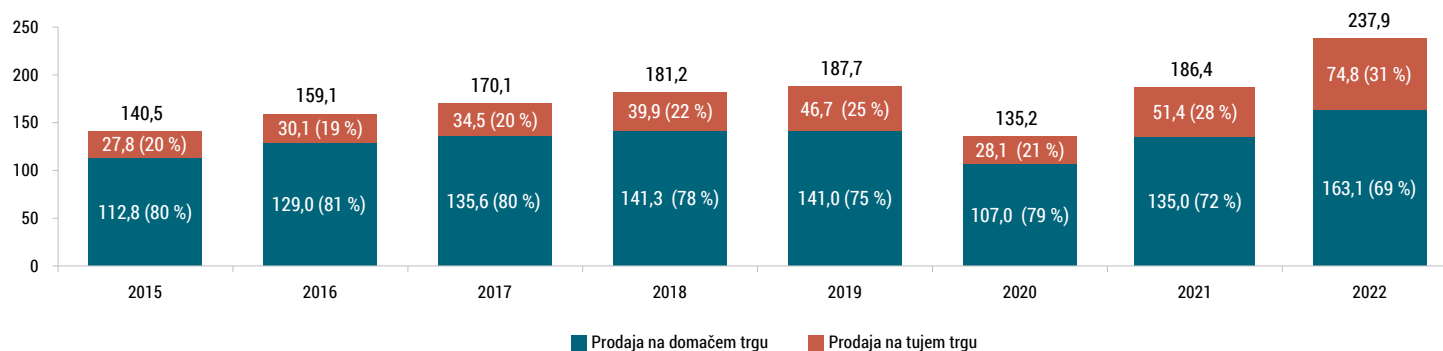
Pomembna značilnost AV industrije v Sloveniji je, da **velik del svojih prihodkov od prodaje ustvari na tujem trgu** – v letu 2022 kar 74,8 milijona EUR oziroma **31,4 % vseh čistih prihodkov od prodaje**.

Prihodki od prodaje znotraj AV industrije v Sloveniji, ustvarjeni na tujem trgu

Skupni čisti prihodki od prodaje

- Gospodarski subjekti znotraj AV industrije v Sloveniji so v obdobju med letoma 2015–2022 ustvarili povprečno 174,8 milijonov EUR čistih prihodkov od prodaje, od tega s prodajo na tujem trgu povprečno 41,7 milijona EUR, kar predstavlja 23,84 % povprečja vseh čistih prihodkov od prodaje.
- V letu 2022 so gospodarski subjekti znotraj AV industrije v Sloveniji od skupno 237,9 milijona EUR čistih prihodkov od prodaje s prodajo na tujem trgu ustvarili 74,8 milijona EUR, kar je predstavljalo 31,4 % vseh čistih prihodkov od prodaje.
- V obdobju med letoma 2015–2022 so čisti prihodki gospodarskih subjektov znotraj AV industrije v Sloveniji od prodaje na tujem trgu zrasli za 269 % (s 27,8 milijona EUR na 74,8 milijona EUR), v relativnem deležu pa z 20 % na 31 % vseh čistih prihodkov od prodaje.

Gibanje čistih prihodkov od prodaje (v milijon EUR, 2015–2022)

Vir podatkov: AJPES, 2023

ŠTUDIJA PRIMERA DOPRINOSA DOMAČEGA IN TUJEGA AV PROJEKTA

Pozitivne učinke AV industrije na slovensko gospodarstvo izkazujejo tudi **primeri uspešnih tujih in domačih AV projektov**, ki imajo **pomembne finančne in druge vplive** tako na državni kot na lokalni ravni.

Primer doprinosa tujega AV projekta k slovenskemu gospodarstvu:

SNEMANJE NETFLIXOVEGA FILMA V PIRANU

- V enem najbolj odmevnih dogodkov AV industrije v Sloveniji je septembra in oktobra leta 2022 v Piranu potekalo snemanje Netflixovega filma **Our Man from Jersey**, v katerem bodo glavne vloge igrale hollywoodske zvezde Mark Wahlberg, Halle Berry in J. K. Simmons.
- Snemanje filma je imelo **izrazito pozitiven vpliv na slovensko gospodarstvo**, poleg tega je po začetku predvajanja filma pričakovati tudi **velik učinek promocije mesta Piran** izven slovenskih meja.

~ 10 milijonov EUR prihodkov gospodarstva

17 snemalnih dni,
650 filmskih delavcev,
30.000 nočitev

2,5 milijona EUR državnega povračila za snemanje

Vir podatkov: Slovenski filmski center (iz prijave projekta)
Avtorica fotografije: Mojca Reinhardt

Primer doprinosa domačega AV projekta k slovenskemu gospodarstvu:

SNEMANJE FILMA ORKESTER V ZASAVJU IN SLOVENJ GRADCU

- Film **Orkester** (2021) v režiji Matevža Luzarja je prejel nagrade na številnih pomembnih filmskih festivalih (npr. Beijing International Film Festival, Cinedays, Festival slovenskega filma). Bil je tudi **slovenski kandidat za oskarja** za najboljši mednarodni celovečerni film.
- Film je bil v celoti sneman v Sloveniji, snemalna ekipa, ki je štela 85 avtorjev, igralcev in filmskih delavcev, pa je imela **močan vpliv na lokalna gospodarstva** ter med drugim **zasedla skoraj vse nastanitvene kapacitete**, ki so bile na voljo.

~ 1,1 milijona EUR prihodkov gospodarstva

31 snemalnih dni,
85 filmskih delavcev,
900 nočitev

490 tisoč EUR javnih programskih sredstev

Vir podatkov in fotografije: Gustav film

II. Primerjalna analiza gospodarskega doprinosa AV industrije v Sloveniji in izbranih državah EU

BDV NA ZAPOSLENEGA

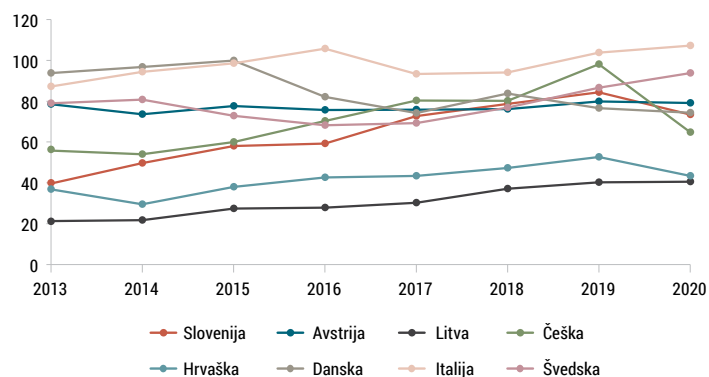
AV industrija v Sloveniji se po kazalniku bruto dodane vrednosti (BDV) na zaposlenega med izbranimi evropskimi državami¹ nahaja približno na sredini, najvišjo BDV na zaposlenega med njimi pa izkazuje AV industrija v Italiji.

BDV na zaposlenega

Obdobje med letoma 2013–2020

- V obdobju med letoma 2013–2019 je bil opazen **trend rasti BDV na zaposlenega v AV industriji v Sloveniji**, ki je **zrasel za 112 %** (z 39,7 tisoč EUR na 84 tisoč EUR). V letu 2020, ko je AV industrijo močno prizadela pandemija Covid–19, je BDV na zaposlenega v Sloveniji padel na 73,5 tisoč EUR.
- Od leta 2016 dalje je najvišji BDV na zaposlenega med izbranimi evropskimi državami ustvarjala **AV industrija v Italiji**. Poleg nje se je v obdobju od 2013 do 2019 BDV na zaposlenega **stalno povečeval tudi v Litvi, na Češkem in Hrvaškem**.

Gibanje BDV na zaposlenega (v tisoč EUR, 2013–2020)

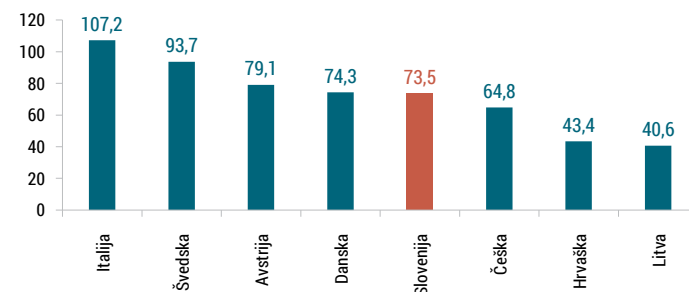

Vir podatkov: Eurostat, lastni izračun, 2023

Stanje v letu 2020

- V letu 2020² je ustvarjena **BDV na zaposlenega znotraj AV industrije v Sloveniji znašala 73,5 tisoč EUR**, kar Slovenijo v primerjavi s sedmimi izbranimi državami EU uvršča na **5. mesto**.
- Države, ki v letu 2020 izkazujejo **najvišjo BDV na zaposlenega v AV industriji**, so **Italija, Švedska, Avstrija in Danska**. Najnižji BDV na zaposlenega ustvarja AV industrija v **Litvi**.

BDV na zaposlenega (v tisoč EUR, 2020)

Vir podatkov: Eurostat, lastni izračun, 2023

¹ Izbrane države so Avstrija, Češka, Hrvaška, Italija, Litva, Danska in Švedska. Prvih pet navedenih držav je izbranih po kriteriju primerljivosti (geografske, kulturne, gospodarske) s Slovenijo, zadnji dve državi pa sta izbrani kot primera identificiranih dobrih praks.

² Za leti 2021 in 2022 v bazi Eurostat ni podatkov, zato so za primerjalno analizo uporabljeni podatki za leto 2020.

DELEŽ BDV AV INDUSTRIJE V CELOTNEM BDV DRŽAVE

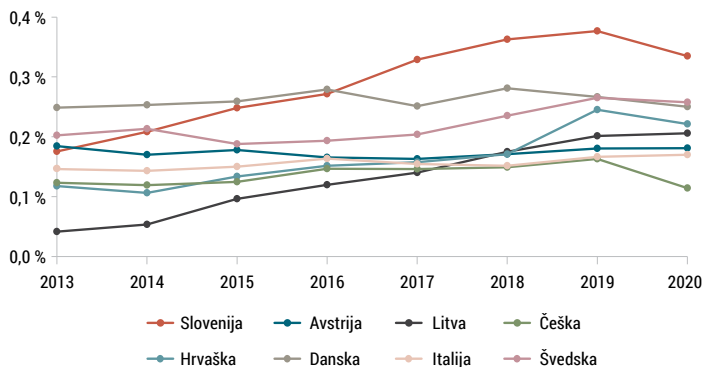
Glede na kazalnik deleža BDV AV industrije v celotnem BDV države ima **AV industrija med vsemi izbranimi državami najpomembnejšo gospodarsko vlogo v Sloveniji**, kjer je ta delež najvišji (0,33 %).

Delež BDV AV industrije v celotnem BDV države

Obdobje med letoma 2013–2020

- Delež BDV AV industrije v celotnem BDV države je v Sloveniji v obdobju med letoma 2013–2020 ves čas rasel (z izjemo leta 2020), skupaj v celotnem opazovanem obdobju za 89,9 %.
- V opazovanem obdobju je pomembnost AV industrije v celotnem državnem gospodarstvu najbolj povečala Litva, katere AV industrija je v letu 2013 predstavljala najnižji delež med obravnavanimi državami, v letu 2020 pa je zasedala 5. mesto med sedmimi izbranimi državami, saj se je njen delež v celotnem BDV države v obdobju povečal za 397 %.

Gibanje deleža BDV sektorja v celotnem BDV države (v %, 2013–2020)

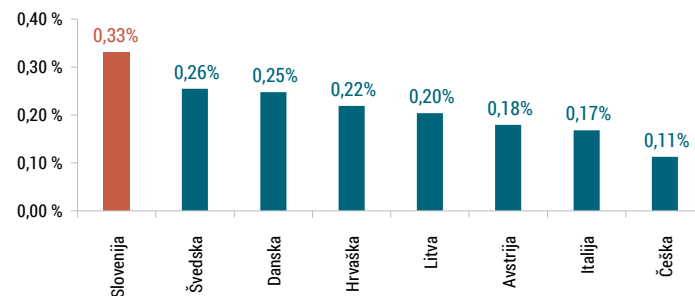

Vir podatkov: Eurostat, lastni izračun, 2023

Stanje v letu 2020

- AV industrija ima med obravnavanimi državami **najpomembnejšo vlogo v celotnem gospodarstvu v Sloveniji**, saj je v letu 2020 ustvarila **0,33 % celotne BDV Slovenije**, kar predstavlja najvišjo vrednost med obravnavanimi državami. To je **višja vrednost tudi v primerjavi s Švedsko in z Dansko**, kjer je BDV na zaposlenega v AV industriji občutno višji kot v Sloveniji.

Delež BDV sektorja v celotnem BDV države (v %, 2020)

Vir podatkov: Eurostat, lastni izračun, 2023

PRIHODKI NA 1000 PREBIVALCEV

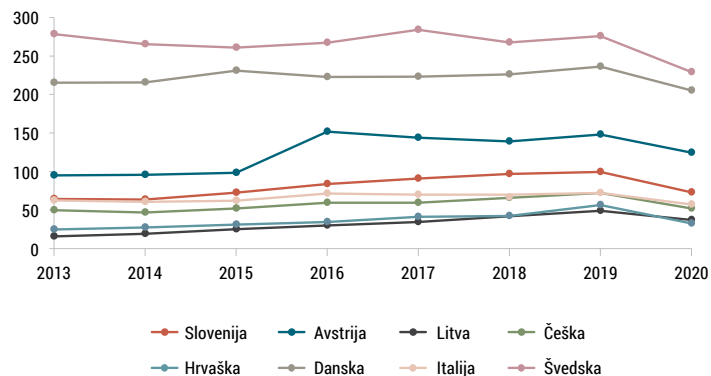
Najuspešnejše AV industrije glede na prihodke na 1000 prebivalcev v izbranih analiziranih državah so **na Švedskem, Danskem in v Avstriji**, medtem ko se Slovenija nahaja na četrtem mestu.

Prihodki na 1000 prebivalcev

Obdobje med letoma 2013–2020

- V obdobju med letoma 2013–2020 sta bili v **prihodkih na 1000 prebivalcev** ves čas v ospredju AV industriji na **Švedskem**, ki je v letu 2020 ustvarila **229,2 tisoč EUR prihodkov na 1000 prebivalcev**, in **Danskem**, ki je ustvarila **205,2 tisoč EUR prihodkov na 1000 prebivalcev**.
- AV industrija v **Sloveniji** je v enakem obdobju beležila **konstanten trend rasti**, z izjemo v letu 2020 (enako je veljalo tudi za ostale analizirane države), ko so prihodki na 1000 prebivalcev upadli za 27 % (z **99,5 tisoč EUR v letu 2019** na 73 tisoč EUR v letu 2020).

Gibanje prihodkov na 1000 prebivalcev (v tisoč EUR, 2013–2020)

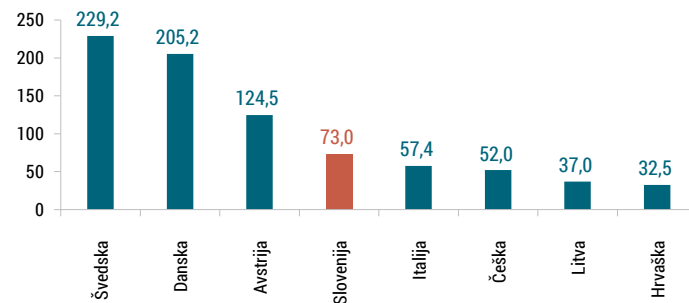

Vir podatkov: Eurostat, lastni izračun, 2023

Stanje v letu 2020

- Poleg Švedske in Danske, ki sodita v vrh po kriteriju prihodkov na 1000 prebivalcev, se v letu 2020 pred Slovenijo uvršča še **Avstrija (124,5 tisoč EUR na 1000 prebivalcev)**, za Slovenijo pa so AV industrije v **Italiji (57,4 tisoč EUR)**, na **Češkem (52 tisoč EUR)**, v **Litvi (37 tisoč EUR)** in na **Hrvaškem (32,5 tisoč EUR)**.

Prihodki na 1000 prebivalcev (v tisoč EUR, 2020)

Vir podatkov: Eurostat, lastni izračun, 2023

PRIHODKI NA ZAPOSLENEGA

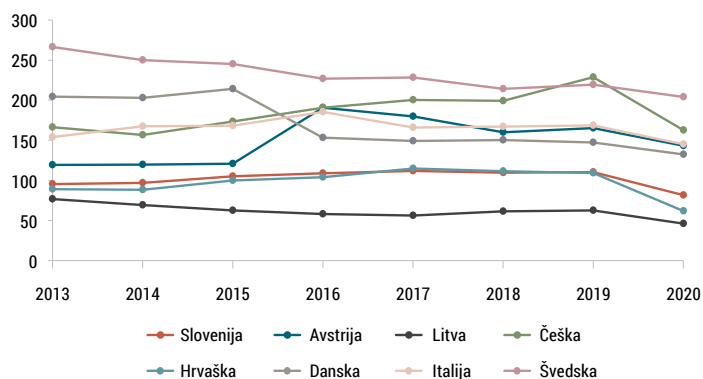
AV industrija na Švedskem med analiziranimi državami ustvari največ prihodkov na zaposlenega (203,9 tisoč EUR v letu 2020), medtem ko je slovenska AV industrija v letu 2020 ustvarila 81,7 tisoč EUR prihodkov na zaposlenega.

Prihodki na zaposlenega

Obdobje med letoma 2013–2020

- V obdobju med letoma 2013–2020 je bila po **prihodkih na zaposlenega** v AV industriji ves čas (razen v letu 2019) med analiziranimi državami vodilna **Švedska**, kjer so prihodki v letu 2020 znašali **203,9 tisoč EUR na zaposlenega**.
- Od leta 2013 do leta 2020 so se prihodki na zaposlenega v AV industriji v **Sloveniji** gibal med **95 tisoč EUR** in **112 tisoč EUR**, kar je predstavljalo konstanten trend prihodkov na zaposlenega, razen v letu 2020, ko so prihodki zaradi pandemije Covid–19 upadli na 81,7 tisoč EUR.

Gibanje prihodkov na zaposlenega (v tisoč EUR, 2013–2020)

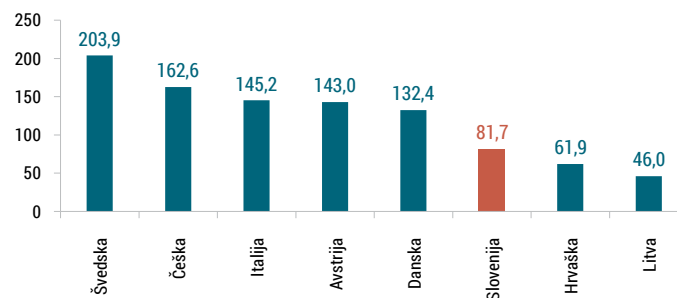

Vir podatkov: Eurostat, lastni izračun, 2023

Stanje v letu 2020

- AV industrija v **Sloveniji** je v letu 2020 ustvarila **81,7 tisoč EUR prihodkov na zaposlenega**, kar je več kot AV industrije na **Hrvaškem** (61,9 tisoč EUR na zaposlenega) in v **Litvi** (46 tisoč EUR na zaposlenega) in manj kot na **Švedskem**, na **Češkem** (162,6 tisoč EUR), v **Italiji** (145,2 tisoč EUR), **Avstriji** (143 tisoč EUR) in na **Danskem** (132,4 tisoč EUR).

Prihodki na zaposlenega (v tisoč EUR, 2020)

Vir podatkov: Eurostat, lastni izračun, 2023

Naslov filma: NITI BESEDE

Letnica: 2023

Režija: HANNA SLAK

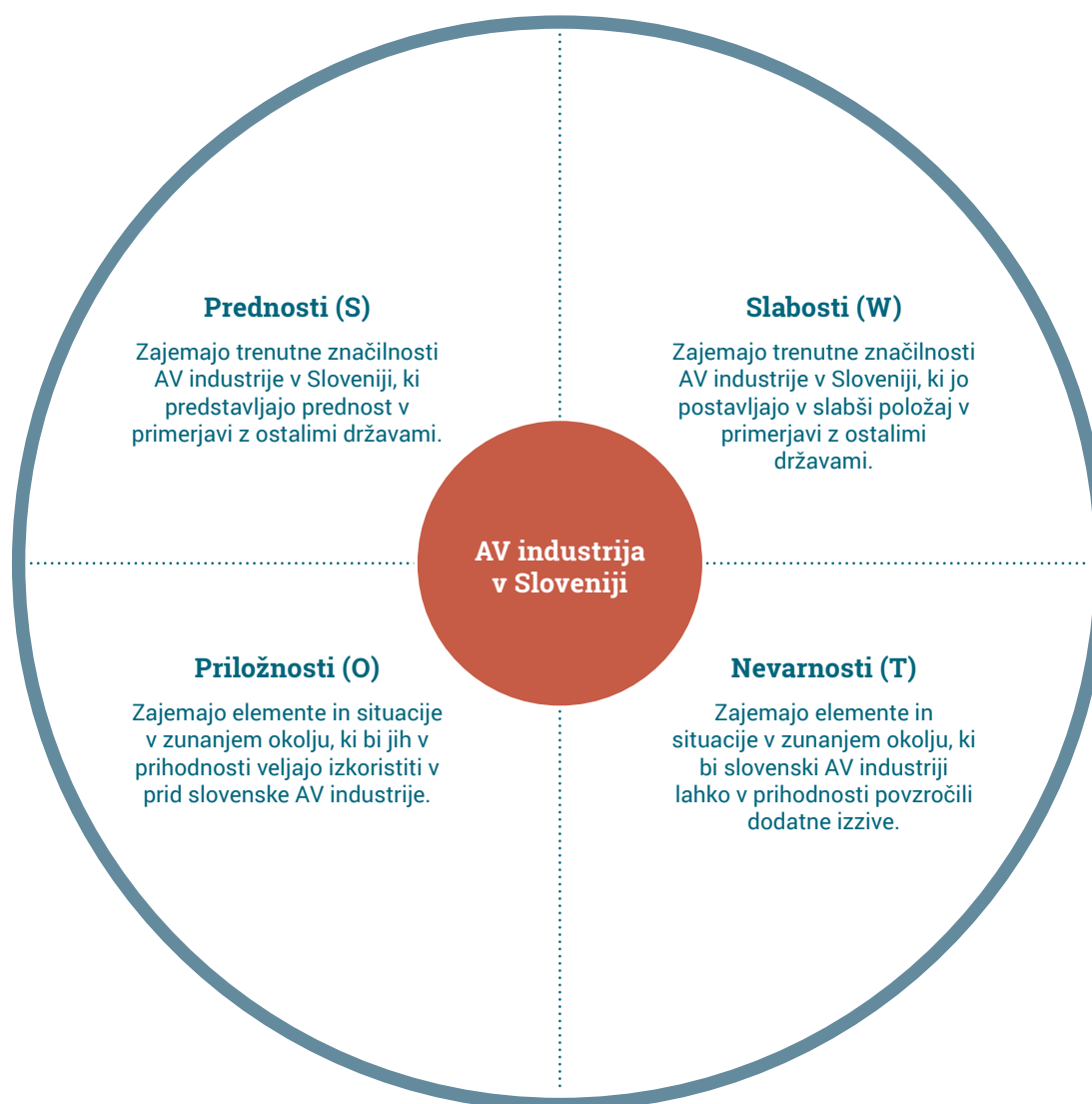
Produkcija filma: TRAMAL FILMS

Avtor fotografije: MITJA LIČEN

III. SWOT analiza AV industrije v Sloveniji

SWOT METODOLOGIJA

V okviru analize trenutnega stanja AV industrije v Sloveniji smo izvedli **SWOT analizo**, ki se uporablja kot orodje za ocenjevanje konkurenčnega položaja za namen strateškega načrtovanja, z uporabo **ustaljene metodologije in v sodelovanju z različnimi deležniki**.

PREDNOSTI IN SLABOSTI (S IN W)

Prednosti in slabosti AV industrije, identificirane v okviru SWOT analize, ki je bila izvedena v sodelovanju z različnimi deležniki, se nanašajo na **trenutno stanje AV industrije**.

Prednosti (S)

- 1 Enotnost in povezanost ključnih strokovnih organizacij ter združenj avtorjev, producentov, igralcev, režiserjev, scenaristov in drugih delavcev v AV industriji.
- 2 Visoka raven znanj in veščin delavcev v AV industriji.
- 3 Vrhunska tehnična opremljenost v zasebnem sektorju, vključno s postprodukcijskimi kapacitetami.
- 4 Hitro in debirokratizirano izplačevanje denarnih povračil tujim AV produkcijam, ki snemajo v Sloveniji.
- 5 Regionalna povezanost in hiter dostop do informacij.
- 6 Zaposlovanje kadrov z vseh izobrazbenih ravni.

Slabosti (W)

- 1 Nezadostna, nestabilna in nepredvidljiva višina javnega financiranja AV del.
- 2 Neurejenost in nedostopnost izvenproračunskih virov.
- 3 Odvisnost AV (filmske) produkcije od javnih sredstev.
- 4 Slabo razviti distribucijski kanali domače AV industrije.
- 5 Administrativna rigidnost sistema in birokratizacija postopkov na SFC.
- 6 Neurejen in otežen dostop do snemalnih lokacij.
- 7 Pomanjkanje strokovnih kadrov, predvsem na področju scenaristike in drugih avtorskih poklicev.

PRILOŽNOSTI IN NEVARNOSTI (O IN T)

Priložnosti in nevarnosti AV industrije, identificirane v okviru SWOT analize, ki je bila izvedena v sodelovanju z različnimi deležniki, se nanašajo na **potencialno stanje AV industrije v prihodnosti**.

Priložnosti (O)

- 1 Uporaba raznolikih in atraktivnih snemalnih lokacij za privabljanje tujih produkcij.
- 2 Prepoznavna in uporaba AV industrije v okviru promocije Slovenije (predvsem kot „zelene destinacije“) v tujini.
- 3 Meddržavno (regijsko) sodelovanje na področju skupne produkcije AV del.
- 4 Ureditev izvenproračunskih virov za produkcijo AV del po vzoru drugih držav.
- 5 Vzpostavitev osnovno- in srednješolskih programov in umetniških delavnic za vzporedno izobraževanje mladih na področju AV umetnosti.

Nevarnosti (T)

- 1 Nestabilnost političnega okolja, ki AV industrije ne prepozna kot pomemben del gospodarstva.
- 2 Odhod kadra in talentov zaradi sistemske neurejenosti in finančne podhranjenosti AV industrije.
- 3 Omejenost domačega trga in jezika v primeru nepovezovanja s tujimi državami in produkcijami.
- 4 Stagnacija višine javnih in odsotnost izvenproračunskih finančnih sredstev, namenjenih produkciji AV del.

IV. Glavni izzivi AV industrije v Sloveniji

GLAVNE OMEJITVE IN IZZIVI AV INDUSTRIJE V SLOVENIJI

Neizkoriščen potencial AV industrije v Sloveniji je predvsem **posledica številnih omejitev in izzivov**, zaradi katerih ni zagotovljene ustrezne systemske, finančne in druge podpore, potrebne za realizacijo željene ravni razvoja AV industrije.

Izziv 1:

Neprepoznan gospodarski pomen

Čeprav podatki kažejo, da je AV industrija za Slovenijo pomembna in dobičkonosna gospodarska panoga, je med odločevalci na vseh ravneh še vedno prisotno nezadostno razumevanje in prepoznavanje potenciala AV industrije.

Izziv 2:

Sistemska neurejenost

Področje AV industrije ni sistemsko urejeno, saj področja ne ureja krovna zakonodaja, ki bi ustrezno naslavljala in sistemsko urejala vse bistvene vidike AV industrije, ne obstaja pa niti samostojna, neodvisna in učinkovita centralna institucija, pristojna za področje.

Izziv 3:

Nezadostni viri financiranja

Višina proračunskih in drugih javnih sredstev, ki so bila zadnje desetletje praktično na nespremenjeni ravni, ter odsotnost pomembnih zunajproračunskih virov, onemogočata ustvarjanje AV del v večjem obsegu in večji kakovosti.

Izziv 4:

Neustrezna podpora produkcijam

Za produkcijo kakovostnih AV del je bistvenega pomena ustrezna podpora ključnih deležnikov, predvsem nacionalnih televizij, kot je RTV Slovenija, ki pa svoje (zakonsko določene) vloge pri produkciji AV del ne izvaja v zadostni meri.

Izziv 5:

Zapostavljen kulturni vidik

Zagotavljanje ustrezne dostopnosti (npr. prek digitalizacije) in razumevanja slovenskih AV del kot vizualnih spomenikov sodobnega časa je bistvenega pomena za ohranjanje, negovanje in razvoj slovenske kulture ter slovenskega jezika.

IZZIV 1: NEPREPOZNAVAN GOSPODARSKI NAMEN

AV industrija v Sloveniji v očeh odločevalcev (in širše javnosti) **ni v zadostni meri prepoznana kot gospodarska dejavnost**, kar se odraža v njenem neizkoriščenem gospodarskem potencialu in posledično tudi izgubi potencialnega fiskalnega prihodka za državo.

Izpostavljeni vidiki izziva

Umeščenost AV industrije na področje kulture

- Kljub dobrim poslovnim rezultatom, ustvarjanju visoke dodane vrednosti zaposlenih in številnim mednarodnim uspehom AV industrija v Sloveniji še vedno **ni v zadostni meri prepoznana kot (pomembna) gospodarska dejavnost**. To se odraža tudi v umeščenosti AV industrije v celoti pod pristojnost **Ministrstva za kulturo (MK)**, čeprav bi številne značilnosti AV industrije terjale vsaj njeno delno umestitev pod pristojnost Ministrstva za gospodarstvo, turizem in šport (MGTŠ), ki je bolj prilagojeno in usposobljeno za promocijo in razvoj dejavnosti, ki so tudi komercialne narave.
- Predvsem **privabljanje tujih produkcij in promocija Slovenije v tujini** sta področji, kjer bi AV industrija v okviru pristojnosti MGTŠ ter v sodelovanju s SPIRIT Slovenija in STO lahko lažje in boljše skrbela za večjo prepoznavnost slovenske blagovne znamke in Slovenije kot (filmske) turistične destinacije.

Slovenija kot snemalna lokacija

- Slovenija ima **na voljo številne raznolike in atraktivne snemalne lokacije**, zanimive tako za domače kot za tuje ustvarjalce. Vendar pa v Sloveniji trenutno ni systemske ureditve, ki bi omogočala preprosto in hitro izdajo dovoljenj za snemanje na lokacijah, marsikje je **snemanje prepovedano oz. zelo omejeno (npr. Triglavski narodni park)**. Zaradi teh omejitev se snemalne ekipe pogosto odločajo za snemanje v drugih državah, s čimer se **izgublja potencialni prihodek slovenskega gospodarstva in fiskalni prihodek slovenske države**.

Privabljanje tujih produkcij

- Državne spodbude (npr. denarna povračila) za tuje filmske produkcije igrajo **pomembno vlogo pri konkurenčnosti držav za privabljanje tujih AV projektov**, katerih snemalne ekipe v času snemanja s plačili lokalnih storitev in blaga ustvarjajo pomembne prihodke za lokalna gospodarstva. Višina sredstev, ki jih ima na letni ravni SFC na voljo za denarna povračila, Slovenijo postavljajo v **izrazito nekonkurenčen položaj** v primerjavi z državami v regiji in po Evropi.

Primerjava denarnih povračil za tuje produkcije v izbranih državah

Država	Vrednost (v deležu stroškov produkcije)	Letni proračun (v milijon EUR)
Slovenija	25 %	1,5 ¹
Hrvaška	25-30 %	10,6
Madžarska	30 %	114
Srbija	25 %	16,5
Avstrija	30-35 %	Ni letne omejitve
Francija	30 %	Ni letne omejitve

Vir podatkov: Olsberg SPI, lastna raziskava, 2023

¹ V letu 2022 je bilo v Sloveniji izredno izplačanih 2,5 milijona EUR.

IZZIV 2: SISTEMSKA NEUREJENOST

Delovanje AV industrije dodatno otežuje njena sistemska neurejenost, predvsem **neoptimalna institucionalna ureditev** in **odsotnost krovne zakonodaje**, ki bi ustrezno urejala področje.

Izpostavljeni vidiki izziva

Neoptimalna institucionalna ureditev

- Na področju AV industrije v Sloveniji delujejo **štiri najpomembnejše institucije (SFC, Kinoteka, Viba film in Filmski arhiv)**, ki pa zaradi svoje razdrobljenosti **nimajo usklajene skupne vizije in ciljev**. Težave se pojavljajo predvsem zaradi **neučinkovitega delovanja institucij, dolgotrajnih birokratiziranih postopkov**, ki se nemalokrat podvajajo, ter **podvajanja nekaterih pristojnosti** (npr. muzejska in arhivska vloga Kinoteke in Filmskega arhiva).
- Pri financiranju in produkciji AV del bi morala **pomembno vlogo igrati tudi nacionalna Radiotelevizija (RTV) Slovenija**, a je njena vloga okrnjena, saj v praksi ne izpolnjuje povsem dosledno niti svojih že tako omejeno določenih zakonskih obveznosti (npr. letno financiranje filmov neodvisnih producentov v višini najmanj 2 % zbranega prispevka).

Parcialna zakonodajna ureditev

- Eden izmed glavnih izzivov sistemske neurejenosti AV industrije v Sloveniji je **odsotnost krovne zakonodaje**, ki bi celovito urejala in naslavljala vse bistvene elemente delovanja znotraj AV industrije, tako posameznih institucij kot (samo)zaposlenih.
- Trenutno področje parcialno urejata predvsem **Zakon o Slovenskem filmskem centru, javni agenciji Republike Slovenije (ZSFCJA) ter Zakon o uresničevanju javnega interesa za kulturo (ZUJIK)**, pri čemer prvi kot zakon o instituciji ne naslavlja vseh vprašanj, predvsem zaposlenih in samozaposlenih v AV industriji, drugi pa je izrazito splošen in ne naslavlja številnih specifičnih vprašanj AV industrije.

Pregled najpomembnejših institucij AV industrije v Sloveniji

SFC	SFC izvaja nacionalni program za kulturo v delu, ki pokriva filmsko in AV dejavnost, ter spremlja in analizira stanje s področja AV industrije.
Kinoteka	Kinoteka je nacionalni filmski muzej in specializirana knjižnica s filmsko literaturo in mediateko ter založba.
Viba film	Viba film je nacionalna tehnična baza, namenjena predvsem projektom nacionalnega filmskega programa.
Filmski arhiv	Filmski arhiv sodi pod Ministrstvo za kulturo in evidentira, pridobiva ter hrani slovensko filmsko arhivsko gradivo.
RTV Slovenija	RTV Slovenija je kot nacionalna radiotelevizija ključen deležnik AV industrije, tudi z vidika zagotavljanja izvenproračunskega financiranja.

IZZIV 3: NEZADOSTNI VIRI FINANCIRANJA

Nezadostna višina javnega financiranja predstavlja **eno izmed najpomembnejših ovir AV industrije v Sloveniji** za doseganje njenega kreativnega in gospodarskega potenciala, kar je razvidno tudi iz primerjave s financiranjem v drugih evropskih državah.

Izpostavljeni vidiki izziva

Letna investicija države v filmsko produkcijo

- Trenutna **višina javnega financiranja** AV industrije v Sloveniji **ne zadošča** za zagotavljanje **konkurenčnosti slovenskih AV del v evropskem prostoru** in doseganje njihovega **kreativnega in gospodarskega potenciala**.
- Evropske države z najuspešnejšimi AV industrijami, kot so **Francija, Belgija, Italija in Danska**, namenjajo filmski produkciji **mного večji delež BDP**, kar se odraža v tem, da njihova AV dela krojijo sam vrh evropske filmske produkcije in posledično ustvarijo **višje prihodke**, prispevajo več **fiskalnih učinkov** in **zaposlujejo več prebivalcev**.

Delež letne investicije v filmsko produkcijo v celotnem BDP (v %; 2021)

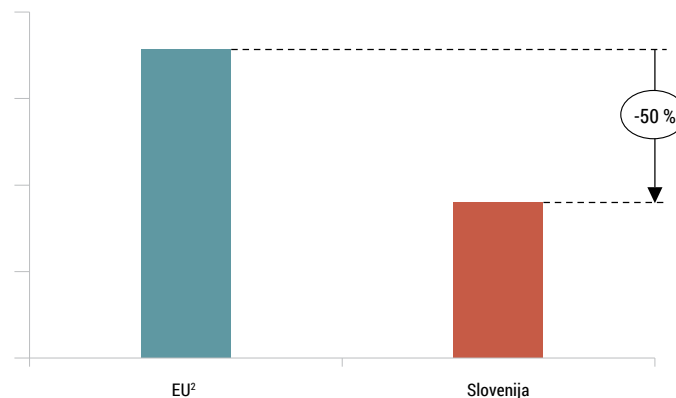

Vir podatkov: Audiovisual Observatory, Eurostat, lastni izračun, 2023

Proračun za posamezni film

- V posledici nizke celotne višine programskih sredstev, namenjenih za filmsko produkcijo v Sloveniji (**5,1 milijona EUR v letu 2021**), je **nizek tudi povprečni proračun za posamezni slovenski film**.
- V primerjavi s povprečnim proračunom za posamezen film na nivoju EU², ki je v letu 2021 znašal **1,78 milijona EUR**, je slovenski proračun **nižji za 50 %** in je v letu 2021 znašal zgolj **0,9 milijona EUR**.

Povprečen proračun posameznega filma (v milijon EUR, 2021)

Vir podatkov: Audiovisual Observatory, Eurostat, lastni izračun, 2023

¹ Podatki so na voljo za 14 držav EU. Za več podatkov glej str. 12.

² Države v EU27, brez Malte in Grčije.

IZZIV 4: NEUSTREZNA PODPORA PRODUKCIJAM

Produkcija slovenskih AV del trenutno **ni deležna ustrezne podpore** niti na področju izvajanja aktivnosti na državni ravni (predvsem kulturne diplomacije) niti na področju zagotavljanja tehničnih kapacitet ter usposabljanja ustreznih kadrov.

Izpostavljeni vidiki izziva

Kulturna diplomacija in tuje koprodukcije

- Za majhno državo, kot je Slovenija, je na področju AV industrije izrednega pomena **vođenje uspešne kulturne diplomacije**, ki pomembno prispeva k **preboju AV del** na najpomembnejših mednarodnih festivalih in **afirmaciji ustvarjalcev**. Primeri pozitivnih učinkov kulturne diplomacije na področju AV industrije so npr. Romunija, Grčija in Gruzija, ki so **predvsem prek povezovanja s Francijo** (kot najpomembnejšo evropsko državo na področju filma) dosegli odmevne filmske preboje. V Sloveniji je AV industrija v kulturni diplomaciji bistveno premalo zastopana. Prav tako ima Slovenija sklenjenih **premalo bilateralnih in multilateralnih dogovorov z državami v regiji** (npr. nekdanja Jugoslavija, Zahodni Balkan, Srednja in Vzhodna Evropa).
- **Povezovanje s tujimi državami in koprodukcije AV del** sta pomembna načina za premagovanje ovir AV industrije v Sloveniji, ki izhajajo iz geografske majhnosti naše države in jezikovnih omejitev. Kljub čedalje uspešnejšemu črpanju sredstev iz evropskih skladov (npr. Eurimages, Ustvarjalna Evropa MEDIA), slovenskim producentom **v praksi izziv predstavlja omejitev pri dodeljevanju sredstev, ki je vezana na vložek producentov iz preostalih virov**. Poleg tega slovenski producenti pri večjih filmskih projektih ne zmorejo zadostiti zahtevam iz Konvencije Sveta Evrope o filmski koprodukciji glede **višine deleža prispevkov posameznih koproducentov**, kar omejuje njihovo možnost sodelovanja pri najodmevnejših produkcijah.

Tehnična podpora filmski produkciji

- Izziv tehnične podpore filmski produkciji v Sloveniji je predvsem **podhranjenost kapacitet studia Viba Film**, ki deluje kot tehnična baza in javni servis za produkcijo nacionalnega filmskega programa. Viba film ima na voljo **tehnično opremo zgolj za delo ene in pol filmske ekipe istočasno**, kar posledično otežuje snemanja večjega števila AV del. Kapacitete Viba filma ne zadoščajo povpraševanju, zato morajo filmski ustvarjalci mnogokrat snemalno opremo pridobivati na prostem trgu pod (občutno manj ugodnimi) tržnimi pogoji.

Izobraževanje in usposabljanje kadrov

- AV industrija v Sloveniji se srečuje s **pomanjkanjem kadrov**, pri čemer igra pomembno vlogo cikličnost industrije in posledična nestabilnost, ki jo doživljajo filmski ustvarjalci in delavci. Eden izmed razlogov za trenutno stanje je manko **ustreznih izobraževalnih smeri na srednje-, višje- in visokošolskih izobraževalnih programih**. Čeprav so se v zadnjem obdobju zgodili določeni premiki na tem področju, predvsem na **Akademiji za gledališče, radio, film in televizijo (AGRFT)**, še vedno obstaja velik neizkoriščen potencial za razvoj dodatnih izobraževalnih smeri, predvsem za specifična deficitarna področja znotraj AV industrije (npr. tonski in scenski delavci, scenaristika itd.).

IZZIV 5: ZAPOSTAVLJEN KULTURNI VIDIK

AV dela imajo izredno pomembno vlogo za ohranjanje, negovanje in razvoj slovenske kulture ter slovenskega jezika, zato je **treba ustrezno poskrbeti za njihovo dostopnost in ohranitev** ter jim zagotoviti primerno vlogo na področju kulture.

Izpostavljeni vidiki izziva

Dostopnost AV del

- Dostopnost slovenskih AV del javnosti je trenutno zelo omejena. V Sloveniji ni **na voljo enotne spletne videoteke oz. digitalne platforme**, ki bi gledalcem omogočala **dostop do vseh slovenskih filmov in drugih AV del (predvsem serij)**. Tak projekt bi po vzoru iz tujine (npr. Francija) lahko izvedli ključni deležniki slovenske AV industrije, kot so SFC, RTV, komercialne TV hiše in TV operaterji. Z namenom povečanja dostopnosti AV del je bila sicer vzpostavljena spletna videoteka **Baza slovenskih filmov (BSF)**, ki pa je zasebni projekt posameznikov in nima ustrezne (predvsem finančne) podpore, da bi lahko v celoti dosegla svoj cilj.
- Dostopnost AV del je izredno **pomembna tudi z vidika izobraževanja** v šolskih sistemih in zagotavljanja dostopnosti slovenskih AV del v ustrezni kakovosti v okviru izvajanja izobraževalnih programov (predvsem osnovno- in srednješolskih).

Digitalizacija in restavracija AV del

- AV dela predstavljajo **vizualne spomenike sodobnega časa**, zato je pomembno, da se ohranjajo, restavrirajo in digitalizirajo ter so tako na voljo čim dalj časa čim širši množici gledalcev.
- Številna AV dela, ki so bila na filmskih trakovih in drugih analognih ter zgodnjih digitalnih nosilcih posneta v prejšnjem tisočletju, trenutno **niso v primernem fizičnem stanju**, da bi si jih širša publika lahko ogledala na domačih zaslonih in v pričakovani kakovosti (ločljivosti). Pri tem je pomembno omeniti, da AV del na nosilcih, ki postanejo prekomerno poškodovani, **ni možno več restavrirati** in so tako posledično izgubljena za vedno.
- Digitalizacija starih filmskih trakov in restavracija AV del sta pomembna vidika ohranitve slovenske nacionalne kulture, vendar **trenutno stanje Filmskega arhiva ne dopušča izvedb postopkov**, ki bi bili nujni za doseganje tega cilja.

Vzgoja in izobraževanje

- Pomemben vidik AV industrije in kinematografije predstavlja **vzgoja gledalcev**, ki se začne od njihovih mladih let in se razvija skozi njihovo odraščanje.
- Cilj vzgoje gledalcev je, da se v njih vzbudi želja tudi po **ogledu kulturno-umetniških (visoko kakovostnih) in ne samo komercialnih filmov**. Čeprav so bili v zadnjih letih izvedeni nekateri premiki na področju filmske vzgoje (npr. z uvedbo programov na posameznih osnovnih in srednjih šolah), trenutni izobraževalni sistem v svojih programih še vedno ne namenja dovolj pozornosti AV delom in AV industriji.
- Poleg vzgajanja bodočih gledalcev izobrazba na področju AV industrije predstavlja tudi **navdih za ustvarjalnost mladih**, podobno kot vzgoja na področju likovne in glasbene umetnosti, ki sta tradicionalno uvrščeni v kurikulum vzgojno izobraževalnih programov.

Naslov filma: ONKRAJ OBRAZA

Letnica: 2023

Režija: ANJA RESMAN

Produkcija filma: SPOK FILMS

Avtor fotografije: ROBERT RESMAN

TRETJI DEL:

**Vizija, strateški cilji in strateške
iniciative za razvoj AV industrije
v Sloveniji do leta 2030**

OPREDELITEV VIZIJE AV INDUSTRIJE V SLOVENIJI DO LETA 2030

Med ključnimi deležniki AV industrije je vzpostavljen širok konsenz, da bi morala vizija AV industrije v Sloveniji do leta **2030 upoštevati in ustrezno uravnotežiti oba vidika AV industrije: tako kulturni kot gospodarski vidik.**

Kaj o trenutnem stanju in potencialu AV industrije v Sloveniji pravijo njeni deležniki?

“Podatki kažejo, da podhranjeni s strategijo in brez resne vizije na AV področju dosegamo nadpovprečne kulturne in gospodarske rezultate. Samo vprašamo se lahko, kaj vse bi dosegli s sistematičnim pristopom?”

Klemen Dvornik
predsednik Zveze društev slovenskih filmskih ustvarjalcev

“Mednarodni uspehi slovenskega filma v zadnjih letih dokazujejo, da prvič v zgodovini po najvišjih dosežkih posegajo talenti vseh generacij. Tudi zato je treba ta sektor sistematično in razvojno podpreti.”

Matevž Luzar
predsednik Društva slovenskih režiserjev in režiserk

“Slovenska AV produkcija je neločljiv del evropskega kulturnega, kreativnega in gospodarskega prostora. Vlaganje v domačo AV industrijo je naložba v domačo kulturo, v domači talent in v našo skupno prihodnost.”

Petra Vidmar
predsednica Društva filmskih producentk in producentov Slovenije

“Slovenski AV sektor potrebuje močno osrednjo institucijo, ki je ustrezno podprta tako s človeškimi kot finančnimi viri. Samo z ustrezno podporo bomo lahko omogočali sistematičen razcvet tega področja, ki ustvarja visoko dodano vrednost.”

Nataša Bučar
direktorica Slovenskega filmskega centra

“Prepričan sem, da je z jasno vizijo in strategijo Slovenija leta 2030 lahko tako pomemben igralec evropske AV industrije, kot sta danes Danska in Islandija.”

Sebastián Cavazza
filmski in gledališki igralec

“Številne nagrade, ki jih domači ustvarjalci redno prejemo v tujini, kažejo na to, da so tudi preko meja prepoznali velik potencial slovenske AV industrije.”

Urška Djukić
filmska režiserka

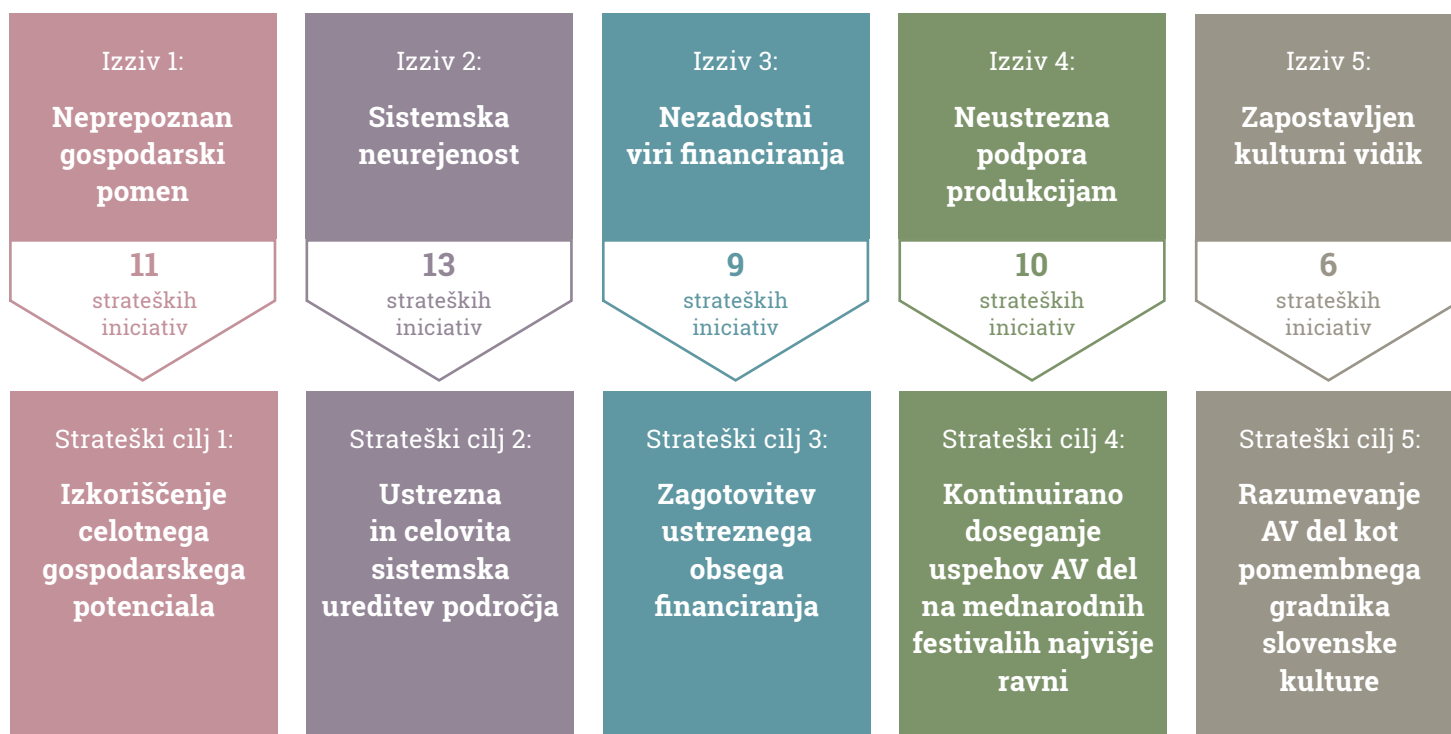
Njihova skupna vizija:

„Avdiovizualna industrija v Sloveniji bo do leta 2030 postala gonilna sila slovenske kulture in pomemben steber slovenskega gospodarstva.“

I. Pregled ključnih strateških ciljev

OD IZZIVOV K STRATEŠKIM CILJEM

Na podlagi opredeljene vizije in ob upoštevanju glavnih izzivov AV industrije v Sloveniji smo skupaj z njenimi ključnimi deležniki **določili pet strateških ciljev AV industrije v Sloveniji do leta 2030** ter za njihovo doseganje identificirali 49 strateških iniciativ.

V nadaljevanju sledi **podrobnejša predstavitev posameznih strateških ciljev**.

STRATEŠKI CILJ 1: IZKORIŠČENJE CELOTNEGA GOSPODARSKEGA POTENCIALA (G)

Predstavitev strateškega cilja in seznam strateških iniciativ

Opis cilja

- Analiza obstoječega stanja AV industrije v Sloveniji je potrdila njen velik neizkoriščen gospodarski potencial. Namen implementacije identificiranih strateških iniciativ je **občutno izboljšanje glavnih ekonomskih kazalnikov AV industrije v Sloveniji** (prihodka, dobička, dodane vrednosti), s tem pa tudi ustrezno povečanje njenih fiskalnih učinkov.

Izpostavljeni načrtovani rezultat do leta 2030

Ustvarjena
cca. 1 milijarda
EUR prihodkov
sektorja*

- V primeru ustrezne implementacije identificiranih strateških iniciativ bi AV industrija v Sloveniji v letu 2030 glede na projekcijo lahko ustvarila **okoli 1 milijardo EUR prihodkov in 250 milijonov EUR fiskalnih učinkov.***

Strateške iniciative za doseg zastavljenega cilja

G1 - Okrepitev vloge MGTŠ (vključno s SPIRIT Slovenija) na področju AV industrije

- (N)** G1.1 - Prenos resorne pristojnosti za gospodarski in promocijski vidik AV industrije z MK na MGTŠ
- G1.2 - Priprava javnih razpisov za finančno podporo mikro, malim in srednjim podjetjem v AV industriji s strani javne agencije SPIRIT Slovenija
- G1.3 - Izvedba dogodkov in izobraževanj, namenjenih AV industriji, s strani SPIRIT Slovenija

G2 - Okrepitev promocije slovenskih AV del v tujini

- G2.1 - Tesnejše povezovanje SFC s SPIRIT Slovenija in STO z namenom promocije slovenske AV industrije v tujini

G3 - Okrepitev promocije Slovenije kot privlačne filmske destinacije

- (N)** G3.1 - Okrepitev delovanja nacionalne filmske komisije (sistem »vse na enem mestu«)
- G3.2 - Priprava javno dostopnega seznama lokacij in stavb v javni in zasebni lasti, primernih za snemanje AV del
- G3.3 - Ozaveščanje lokalnih in regionalnih okolij o gospodarskem pomenu AV industrije

G4 - Prenova mehanizma finančnih spodbud za produkcijo AV del v Sloveniji

- (N)** G4.1 - Povišanje najvišjega deleža in zneska denarnega povračila, z namenom zagotovitve večje fleksibilnosti in konkurenčnosti s sistemi povračil v državah v regiji
- G4.2 - Segmentacija deležev in zneskov denarnih povračil glede na regijo, z namenom spodbujanja kohezijskih učinkov

G5 - Sprejem ukrepov za boj proti piratiziranju AV del

- G5.1 - Uvedba nacionalne spletne videoteke oz. razvoj Baze slovenskih filmov (BSF), ki bo omogočala plačljiv dostop do vseh slovenskih filmov in serij
- G5.2 - Izvedba nacionalne kampanje o pomenu spoštovanja avtorskih pravic in dostopnosti slovenskih AV del po legalni poti

*Projekcija gibanja prihodkov in fiskalnih učinkov v letih do 2030 je v Prilogi 1 dokumenta.

Opomba: **(N)** – Nosilna iniciativa (definicija na str. 56).

STRATEŠKI CILJ 2: USTREZNA IN CELOVITA SISTEMSKA UREDITEV PODROČJA (S)

Predstavitev strateškega cilja in seznam strateških iniciativ

Opis cilja

- Trenutna sistemska ureditev AV industrije v Sloveniji je neustrezna, saj ne zagotavlja pogojev za uspešno in kontinuirano delovanje njenih deležnikov. Identificirane strateške iniciative obstoječe stanje naslavlja sistemsko in celovito, **s posebnim poudarkom na zagotovitvi ustrezne institucionalne in zakonodajne ureditve.**

Izpostavljeni načrtovani rezultat do leta 2030

- Eden od najpomembnejših rezultatov uspešno izvedene sistemske ureditve AV industrije v Sloveniji bo organizirana **močna centralna filmska oziroma AV institucija**, ki bo povezovala trenutno razdrobljene institucije na področju AV industrije in skrbela za usklajen nadaljnji razvoj področja.

Strateške iniciative za doseg zastavljenega cilja

S1 – Zagotovitev delovanja močne centralne filmske (AV) institucije

- (N)** S1.1 - Združitev obstoječih institucij na področju AV industrije v nov samostojen in neodvisen Filmski inštitut
- (N)** S1.2 - Debirokratizacija postopkov financiranja in črpanja proračunskih sredstev, namenjenih AV industriji
- S1.3 - Sprejem ukrepov za poenostavitev in debirokratizacijo postopkov na SFC

S2 - Sistemska ureditev AV industrije v enem krovnem zakonu

- S2.1 - Sprejem krovnega zakona o AV dejavnosti, ki bo celovito urejal področje AV industrije

S3 - Sprejem ukrepov za okrepitev domače produkcije AV del

- (N)** S3.1 - Jasna zakonska določitev, da mora RTV Slovenija poleg obveznosti iz 17. člena ZSFCJA sredstva v znatnem obsegu nameniti tudi lastni produkciji filmov in serij
- S3.2 - Okrepitev finančnih in drugih spodbud za produkcijo TV serij kot komercialno najbolj zanimivega segmenta AV industrije

S4 - Zagotovitev potrebne tehnične infrastrukture za produkcijo AV del

- S4.1 - Modernizacija delovanja in vloge Filmskega studia Viba film v slovenski AV industriji
- S4.2 - Uvedba možnosti javnega financiranja za uporabo zasebnih kapacitet za snemanje kot alternativa uporabi kapacitet Viba filma

S5 - Ureditev delovnopravnih vidikov AV industrije

- S5.1 - Sklenitev kolektivne pogodbe za samozaposlene in osebe v svobodnih poklicih z določitvijo primernih pogojev dela in minimalnih honorarjev
- S5.2 - Prilagoditev delovnopravne zakonodaje na specifične snemanja AV del

S6 – Zagotovitev enakopravnosti spolov v AV industriji

- S6.1 - Sprejem ukrepov za enakopravno zastopanost spolov pri dodeljevanju javnih programskih sredstev in v sestavi strokovno-programskih komisij pri SFC

S7 – Spodbujanje zaposljivosti in razvoja veščin v AV industriji

- S7.1 - Sprejem sistemskih ukrepov za spodbujanje ciljnega zaposlovanja težje zaposljivih kadrov v AV industriji
- S7.2 - Uvedba kompetenčnih centrov za usposabljanje in pridobivanje veščin s področja AV industrije

STRATEŠKI CILJ 3: ZAGOTOVITEV USTREZNEGA OBSEGA FINANCIRANJA (F)

Predstavitev strateškega cilja in seznam strateških iniciativ

Opis cilja

- Zagotovitev ustreznega obsega financiranja AV industrije v Sloveniji predstavlja ključno predpostavko za njeno uspešno delovanje in njen nadaljnji razvoj. Za doseganje tega cilja bo treba do leta 2030 **občutno povečati proračunska sredstva**, obenem pa po zgledu drugih držav **zagotoviti dodatna sredstva iz izvenproračunskih virov**.

Izpostavljeni načrtovani rezultat do leta 2030

- AV industrija v Sloveniji bi za optimalno delovanje že danes potrebovala vsaj 20 milijonov EUR javnih programskih sredstev, za izkoriščenje celotnega potenciala do leta 2030 pa bi se ta znesek **moral povišati na vsaj 50 milijonov EUR**.

Strateške iniciative za doseg zastavljenega cilja

F1 - Občutno povečanje javnih sredstev, namenjenih produkciji AV del

- (N)** F1.1 - Postopno povečevanje javnih programskih sredstev z 20 milijonov EUR za leto 2024 na 50 milijonov EUR za leto 2030
- (N)** F1.2 - Razširitev dostopa do denarnih povračil za produkcijo AV del s tujih tudi na domača AV dela
- F1.3 - Izvedba večjega števila letnih razpisov za realizacijo AV projektov na SFC
- F1.4 - Sprememba uporabljene sheme državnih pomoči iz de minimis v GBER

F2 - Zagotovitev dodatnih izvenproračunskih sredstev za produkcijo AV del

- (N)** F2.1 - Določitev obveznosti domačih in tujih deležnikov AV industrije, da finančno prispevajo k produkciji slovenskih AV del

F3 - Prenova ureditve uporabe sredstev iz namenskih skladov kolektivnih organizacij

- (N)** F3.1 - Razširitev kroga upravičencev iz namenskih skladov kolektivnih organizacij tudi na pravne osebe in vzpostavitev sistema podpore projektom

F4 - Vzpostavitev vloge SID banke pri podpori AV projektov

- F4.1 - Uvedba kreditnih linij in zavarovanj za dobro izvedbo del, prilagojenih vsebini in dinamiki AV projektov, v ponudbi SID banke

F5 - Sprejem ukrepov za boljši izkoristek mednarodnih virov financiranja

- F5.1 - Preučitev dodatnih možnosti črpanja sredstev za AV industrijo v okviru Evropske kohezijske politike

F6 - Ureditev financiranja delovanja društev na področju AV industrije

- F6.1 - Zagotovitev ustreznega obsega financiranja za redno delovanje in profesionalizacijo zvez in društev, ki zastopajo interese deležnikov AV industrije

STRATEŠKI CILJ 4: KONTINUIRANO DOSEGANJE USPEHOV AV DEL NA MEDNARODNIH FESTIVALIH NAJVIŠJE RAVNI (D)

Predstavitev strateškega cilja in seznam strateških iniciativ

Opis cilja

- Uspešnost AV industrije se ne meri zgolj z doseganjem gospodarskih uspehov, temveč tudi z umetniškimi uspehi, ki jih dosegajo ustvarjalci AV del. Cilj do leta 2030 je zagotoviti **kontinuirano udeležbo in uspehe AV del slovenskih ustvarjalcev na mednarodnih festivalih najvišje ravni**, kar bo pomembna potrditev kakovosti slovenskega AV ustvarjanja.

Izpostavljeni načrtovani rezultat do leta 2030

Redne uvrstitve slovenskih filmov v uradne programe najplivnejših festivalov

- Glavni načrtovani rezultat implementacije identificiranih strateških iniciativ na področju kulture so redne uvrstitve slovenskih filmov **v uradne programe najplivnejših festivalov**, kot so festivali v Cannesu, Benetkah in Berlinu.

D1 - Okrepitev mednarodnega povezovanja in diplomacije na področju AV industrije

- (N)** D1.1 - Ciljno strateško povezovanje z mednarodnim prostorom na področju AV industrije
- D1.2 - Aktivno vključevanje AV industrije kot pomembne gospodarske panoge v zunanjepolitične aktivnosti vlade in kulturno ter gospodarsko diplomacijo
- D1.3 - Močnejše regijsko povezovanje s sklenitvijo bilateralnih in multilateralnih dogovorov z državami v regiji

D2 - Sprejem ukrepov za spodbujanje čezmejnih AV koprodukcij

- D2.1 - Povišanje skupnih javnih sredstev, namenjenih koprodukcijam z manjšinskim slovenskim deležem

D3 - Poudarek na produkciji visoko kakovostnih AV del

- (N)** D3.1 - Povečanje najvišjega zneska financiranja (kapice) posameznega AV projekta iz javnih programskih sredstev

D4 - Zagotavljanje žanrske raznovrstnosti AV del

- D4.1 - Zagotovitev podpore produkciji večjega števila žanrov, predvsem prek sprememb pravilnikov SFC
- D4.2 - Zagotovitev večje finančne podpore projektom in scenarijem v razvoju

D5 - Sprejem sistemskih ukrepov za razvijanje vrhunskih talentov v AV industriji

- D5.1 - Okrepitev študijskih programov, smeri in vsebin za deficitarne ustvarjalske poklice
- D5.2 - Spodbujanje tesnejšega sodelovanja akademskega in produkcijskega okolja v času med študijem
- D5.3 - Širša uvedba mentorskih programov in kadrovskega štipendiranja za diplomante programov z AV področja

STRATEŠKI CILJ 5: RAZUMEVANJE AV DEL KOT POMEMBNEGA GRADNIKA SLOVENSKE KULTURE (K)

Predstavitev strateškega cilja in seznam strateških iniciativ

Opis cilja

- Cilj implementacije strateških iniciativ na kulturnem področju je vzpostavitev razumevanja AV del kot pomembnega gradnika slovenske kulture, tako med odločevalci in v strokovni javnosti kot v laični javnosti. AV dela namreč predstavljajo enega od stebrov kulturnega ustvarjanja vsakega naroda, zato jim je treba zagotoviti temu primerno vlogo.

Izpostavljeni načrtovani rezultat do leta 2030

- Med najpomembnejšimi načrtovanimi rezultati na kulturnem področju je vzpostavitev široko dostopne zbirke kakovostnih slovenskih filmov, ki že predstavljajo oziroma še bodo predstavljali del nacionalne AV kulturne dediščine.

Strateške iniciative za doseg zastavljenega cilja

K1 - Sprejem ukrepov za ohranjanje in razvoj slovenske AV kulturne dediščine

- Ⓝ K1.1 - Zagotovitev rednih in izrednih sredstev za restavracijo in digitalizacijo nacionalne AV kulturne dediščine

K2 - Sprejem ukrepov za razvoj kinematografske kulture v Sloveniji

- Ⓝ K2.1 - Sprejem ukrepov za razvoj in širitev mreže kinematografov, ki predvajajo slovenske filme

K3 - Ciljno financiranje AV projektov s posebnim kulturnim pomenom

- K3.1 - Zagotovitev dodatnih proračunskih sredstev, namenjenih produkciji slovenskih AV del s posebnim kulturnim pomenom

K4 - Filmska vzgoja

- K4.1 - Intenzivnejše vključevanje filmske vzgoje v izobraževalni proces na primarni in sekundarni izobraževalni ravni
- K4.2 - Izvedba nacionalne kampanje za promocijo slovenskih AV del kot kakovostnih vsebin med otroki in mladino
- K4.3 - Zagotovitev javnega financiranja najmanj enega slovenskega otroškega in enega mladinskega filma letno

Naslov filma: KAKO SEM SE NAUČILA OBEŠATI PERILO

Letnica: 2023

Režija: BARBARA ZEMLJIČ

Produkcija filma: FILMSERVIS

Avtor fotografije: ANDRAŽ ŽIGART

II. Predstavitev strateških iniciativ za doseganje posameznih strateških ciljev

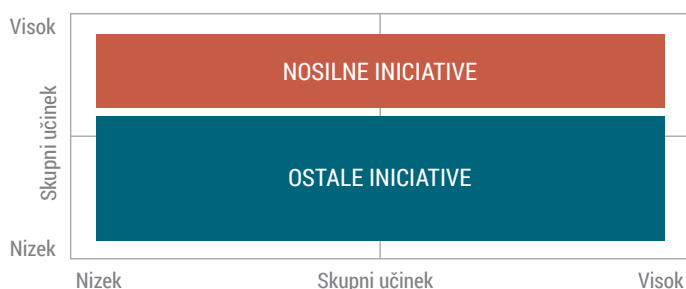
METODOLOGIJA ZA KLASIFIKACIJO STRATEŠKIH INICIATIV

Identificirane strateške iniciative so v nadaljevanju **klasificirane kot nosilne iniciative (na katerih je večji poudarek)** ter ostale iniciative, in sicer glede na ocenjen potreben vložek za njihovo implementacijo ter pričakovane učinke njihove implementacije.

I. Metodologija za klasifikacijo strateških iniciativ

- Po določitvi strateških ciljev AV industrije v Sloveniji do leta 2030 je bilo v sodelovanju s predstavniki društev članov ZDSFU in drugimi ključnimi deležniki AV industrije v Sloveniji **za doseganje strateških ciljev identificiranih 49 strateških iniciativ**.
- Za vse identificirane strateške iniciative je bil ocenjen potreben skupni vložek za njihovo implementacijo in **pričakovan skupni učinek** njihove implementacije (metodologija ocenjevanja je opisana desno na tej strani).
- Glede na oceni potrebnega skupnega vložka in skupnega učinka, ter po izvedeni dodatni vsebinski uskladitvi s ključnimi deležniki AV industrije, smo strateške iniciative razdelili v **dve skupini**:
  - nosilne iniciative** (strateške iniciative z višjim skupnim učinkom, ki so bile identificirane kot strateško najpomembnejše za razvoj AV industrije), in
  - ostale iniciative** (strateške iniciative z nižjim skupnim učinkom ter druge iniciative, ki so bile identificirane kot strateško manj pomembne za razvoj AV industrije).

Ilustrativni prikaz klasifikacije na nosilne in ostale iniciative

- V nadaljevanju Strateškega načrta je **večji poudarek na nosilnih iniciativah**, ki so obsežneje predstavljene in podprte s primeri dobrih praks (predvsem iz tujine).

II. Metodologija ocen potrebnega vložka in pričakovanega učinka strateških iniciativ

- Potreben skupni vložek za implementacijo in pričakovan skupni učinek implementacije vsake od strateških iniciativ smo ocenili po vnaprej določeni metodologiji, predstavljeni v nadaljevanju.
- Ocena potrebnega skupnega vložka** za implementacijo vsake od strateških iniciativ sestoji iz ocen naslednjih štirih dejavnikov (1 - najmanjši vložek, 5 - največji vložek):
  - potreben čas do implementacije,
  - letni obseg (dodatnega) javnega financiranja,
  - kompleksnost implementacije, in
  - težavnost uskladitve z deležniki.

Skupna ocena potrebnega vložka za implementacijo posamezne strateške iniciative (**od najmanj 4 do največ 20**) je seštevek ocen vseh štirih zgornjih dejavnikov.

Grafični prikaz (ilustrativno):

- Ocena pričakovanega skupnega učinka** implementacije vsake od strateških iniciativ sestoji iz ocen pričakovanih učinkov na vseh pet strateških ciljev (1 - najmanjši učinek, 5 - največji učinek):
  - gospodarska uspešnost,
  - sistemska urejenost,
  - finančna ustreznost,
  - festivalska uspešnost, in
  - kulturni vidik.

Skupna ocena pričakovanega učinka implementacije posamezne strateške iniciative (**od najmanj 5 do največ 25**) je seštevek ocen pričakovanih učinkov na vseh pet strateških ciljev.

Grafični prikaz (ilustrativno):

Strateški cilj 1: Izkoriščenje celotnega gospodarskega potenciala (G)

KAZALO STRATEŠKIH INICIATIV – STRATEŠKI CILJ 1

V nadaljevanju so najprej predstavljene nosilne strateške iniciative (s primeri dobrih praks), nato pa še ostale strateške iniciative, identificirane **za doseganje Strateškega cilja 1: Izkoriščenje celotnega gospodarskega potenciala**.

Nosilne strateške iniciative (s primeri dobrih praks)

- G1 - Okrepitev vloge MGTŠ (vključno s SPIRIT Slovenija) na področju AV industrije**
- (N)** G1.1 - Prenos resorne pristojnosti za gospodarski in promocijski vidik AV industrije z MK na MGTŠ | str. 58
- G3 - Okrepitev promocije Slovenije kot privlačne filmske destinacije**
- (N)** G3.1 - Okrepitev delovanja nacionalne filmske komisije (sistem »vse na enem mestu«) | str. 60
- G4 - Prenova mehanizma finančnih spodbud za produkcijo AV del v Sloveniji**
- (N)** G4.1 - Povišanje najvišjega zneska in deleža denarnega povračila z namenom zagotovitve večje fleksibilnosti in konkurenčnosti s sistemi nadomestil v državah v regiji | str. 62

Ostale strateške iniciative

- G1 - Okrepitev vloge MGTŠ (vključno s SPIRIT Slovenija) na področju AV industrije**
- G1.2 - Priprava javnih razpisov za finančno podporo mikro, malim in srednjim podjetjem v AV industriji s strani javne agencije SPIRIT Slovenija | str. 64
- G1.3 - Izvedba dogodkov in izobraževanj, namenjenih AV industriji, s strani SPIRIT Slovenija | str. 64
- G2 - Okrepitev promocije slovenskih AV del v tujini**
- G2.1 - Tesnejše povezovanje SFC s SPIRIT Slovenija in STO z namenom promocije slovenske AV industrije v tujini | str. 65
- G3 - Okrepitev promocije Slovenije kot privlačne filmske destinacije**
- G3.2 - Priprava javno dostopnega seznama lokacij in stavb v javni in zasebni lasti, primernih za snemanje AV del | str. 65
- G3.3 - Ozaveščanje lokalnih in regionalnih okolij o gospodarskem pomenu AV industrije | str. 66
- G4 - Prenova mehanizma finančnih spodbud za produkcijo AV del v Sloveniji**
- G4.2 - Segmentacija deležev in zneskov denarnih povračil glede na regijo z namenom spodbujanja kohezijskih učinkov | str. 66
- G5 - Sprejem ukrepov za boj proti piratiziranju AV del**
- G5.1 - Uvedba nacionalne spletne videoteke oz. razvoj Baze slovenskih filmov (BSF), ki bo omogočala plačljiv dostop do vseh slovenskih filmov in serij | str. 67
- G5.2 - Izvedba nacionalne kampanje o pomenu spoštovanja avtorskih pravic in dostopnosti slovenskih AV del po legalni poti | str. 67

Skupina iniciativ G1: Okrepitev vloge MGTŠ (vključno s SPIRIT Slovenija) na področju AV industrije

INICIATIVA G1.1 NOSILNA INICIATIVA

Prenos resorne pristojnosti za gospodarski in promocijski vidik AV industrije z MK na MGTŠ

Trenutno stanje (opis razlogov za iniciativo)

- AV industrija je v Sloveniji trenutno prepoznana predvsem na področju kulturnega udejstvovanja, bistveno manj pa kot industrija s pomembno gospodarsko vlogo. Kot je pokazala analiza trenutnega stanja v predhodnem delu Strateškega načrta, AV industrija v Sloveniji že zdaj dosega dobre gospodarske rezultate, predvsem pa ima velik neizkoriščen potencial (v primerjavi z ostalimi analiziranimi državami).
- Skladno z razumevanjem AV industrije kot kulturne panoge je celotna AV industrija v Sloveniji trenutno uvrščena v pristojnost Ministrstva za kulturo (MK). Omejitev pri tem predstavlja predvsem dejstvo, da MK nima ustreznih strokovnih kompetenc, kadrov in finančnih sredstev, potrebnih za podporo in razvoj gospodarskih vidikov AV industrije, ki so na voljo na Ministrstvu za gospodarstvo, turizem in šport (MGTŠ).

Konkretizacija iniciative

- Prenos pristojnosti za gospodarski (komercialni) in promocijski vidik AV industrije na MGTŠ
- Ohranitev pristojnosti za umetniški (kulturni) vidik AV industrije v pristojnosti MK

Pričakovani rezultati in učinki implementacije iniciative

- Strateški in ciljno usmerjen razvoj gospodarskega vidika AV industrije v okviru MGTŠ
- Pozicioniranje MGTŠ kot pomembnega deležnika AV industrije v Sloveniji
- Vzpostavitev tesnejšega sodelovanja med MK, MGTŠ in drugimi deležniki na področju AV industrije

Ocena potrebnega vložka in pričakovanega učinka

Nosilci iniciative

- Vlada
- Ministrstvo za gospodarstvo, turizem in šport
- Ministrstvo za kulturo

Skupina iniciativ G1: Okrepitev vloge MGTŠ (vključno s SPIRIT Slovenija) na področju AV industrije

PRIMER DOBRE PRAKSE – ZA INICIATIVO G1.1

Deljena pristojnost na področju AV industrije med dvema ministrstvom v Avstriji

Opis dobre prakse

- V sosednji Avstriji spada področje AV industrije tako pod pristojnost Zveznega ministrstva za umetnost, kulturo, javno upravo in šport (Ministerium für Kunst, Kultur, öffentlichen Dienst und Sport – BMKÖS) kot tudi pod pristojnost **Zveznega ministrstva za delo in gospodarstvo** (Bundesministeriums für Arbeit und Wirtschaft – BAW).
- Resorna pristojnost BMKÖS obsega predvsem sofinanciranje inovativnih filmov, štipendiranje mladih filmskih ustvarjalcev dokumentarnih, animiranih in eksperimentalnih filmov, zastopanje Avstrije v mednarodnih filmskih organizacijah (npr. Ustvarjalna Evropa, Eurimages) in podobnoⁱ.
- Na drugi strani je BAW pristojno predvsem za **delovanje in financiranje avstrijske filmske komisije FILM in AUSTRIA**ⁱⁱ, ki sodi v program Avstrijske poslovne agencije.
- Poleg tega je BAW pristojno tudi za **financiranje sheme denarnih povračil FISA in pogajanja ter sklepanja bilateralnih sporazumov** za koprodukcijo AV del med državami. Pod pristojnost BAW spada še skrb za **prepoznavnost avstrijskih koprodukcij in njihova promocija v tujini**. Kot BAW navaja na svoji spletni strani,ⁱⁱⁱ koprodukcije postajajo vse pomembnejše za avstrijsko AV industrijo.

Glavni učinki dobre prakse

- BAW je med drugim zaradi bistveno višjega proračuna v primerjavi s proračunom BMKÖS lahko za leto 2023 uvedlo **nov model denarnih povračil**ⁱⁱⁱ za produkcije AV del, pri katerem proračun za povračila na letni ravni navzgor ni omejen.
- Uvedba novega modela denarnih povračil in neomejenega proračuna ima izrazite pozitivne učinke na **promocijski vidik avstrijske AV industrije**, saj s tem postavlja Avstrijo na zemljevid kot eno izmed najbolj konkurenčnih in zaželenih filmskih lokacij, obenem pa **pozitivno vpliva tudi na gospodarski vidik**, saj večje število produkcij (snemanj) AV del v Avstriji neposredno učinkuje na lokalno gospodarstvo.
- Poleg denarnih povračil je BAW prek filmske komisije FILM in AUSTRIA do sedaj skupaj namenil tudi **83 milijonov EUR**ⁱⁱ za **promocijo avstrijskih filmskih del**.

Viri:

ⁱ Spletna stran BMKÖS (www.bmkoes.gv.at)

ⁱⁱ Spletna stran BAW (www.bmaw.gv.at)

ⁱⁱⁱ Spletna stran FISA Plus (www.fisaplus.com)

Skupina iniciativ G3: Okrepitev promocije Slovenije kot privlačne filmske destinacije

INICIATIVA G3.1 NOSILNA INICIATIVA

Okrepitev delovanja nacionalne filmske komisije (sistem »vse na enem mestu«)

Trenutno stanje (opis razlogov za iniciativo)

- Filmska komisija Slovenije trenutno deluje v okviru SFC, njeno delovanje pa obsega promocijo Slovenije kot filmske lokacije pri privabljanju tujih ustvarjalcev in odzivanje na izražen tuj interes v zvezi s tem.
- Tuji filmski projekti se v veliki meri odvijajo na peščici najbolj atraktivnih (turistično znanih) snemalnih lokacij po Sloveniji, kot so na primer Piran, Bled in Ljubljana, čeprav Slovenija ponuja tudi številne druge (manj znane) lokacije, ki bi bile lahko zanimive za snemanja.
- Tako za tuje kot domače AV projekte predstavlja veliko oviro birokratiziran in nepredvidljiv sistem pridobivanja dovoljenj za snemanje (še posebej na območjih, kjer veljajo stroge omejitve, npr. v Triglavskem narodnem parku), ki lahko ustvarjalce odvrne od izvedbe načrtovanega projekta.

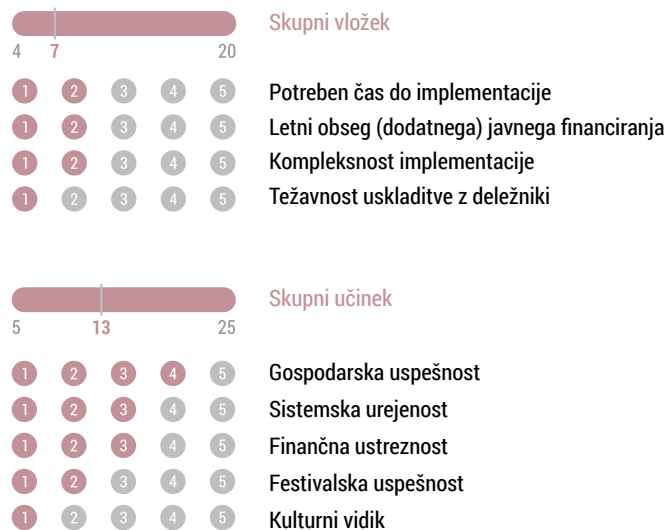
Konkretizacija iniciative

- Razširitev pristojnosti Filmske komisije tudi na podporo pri pridobivanju različnih finančnih spodbud, izdaji dovoljenj za snemanje, koordinaciji aktivnosti itd. (sistem „vse na enem mestu“)
- Povišanje sredstev namenjenih Filmski komisiji (npr. za promocijo Slovenije kot filmske destinacije)

Pričakovani rezultati in učinki implementacije iniciative

- Večja prepoznavnost Slovenije kot filmske lokacije
- Večje število snemanj v Sloveniji
- Neposreden ekonomski učinek na lokalna gospodarstva v krajih, kjer se odvijajo snemanja

Ocena potrebnega vložka in pričakovanega učinka

Nosilci iniciative

- Slovenski filmski center (Filmski inštitut)
- Ministrstvo za gospodarstvo, turizem in šport

Skupina iniciativ G3: Okrepitev promocije Slovenije kot privlačne filmske destinacije

PRIMER DOBRE PRAKSE – ZA INICIATIVO G3.1

Delovanje filmskih komisij v Belgiji

Opis dobre prakse

- V Belgiji delujejo **tri filmske komisije**, pristojne vsaka za svoj del države, in sicer filmske komisije za Flandrijo, Valonijo in Bruselj.
- Vse tri komisije filmskim ustvarjalcem nudijo **podporo predvsem z izvajanjem naslednjih storitev**:
  - iskanje primernih lokacij za snemanje,
  - usklajevanje z lokalnimi uradniki,
  - usklajevanje filmskih dovoljenj, in
  - usklajevanje in pogajanja z gostinskim sektorjem ter logistika.
- Filmska komisija, ki je pristojna za Bruselj, ima npr. na svoji spletni strani objavljene tudi **vse lokacije in stavbe, ki so na voljo za snemanje AV del**ⁱⁱ. Objavljen je tudi spisek priporočenih hotelov, ki so primerni za bivanje filmskih delavcev v času snemanja.
- Filmske komisije v Belgiji so pristojne za **odgovarjanje na vsa potencialna vprašanja**, ki jih imajo tuje snemalne ekipe, in morebitne posebne želje, kot so specifične snemalne lokacije (npr. hiša z lesenimi stopnicami, vila z velikim vrtom itd.). Poleg tega skrbijo tudi za **operativne zadeve**, kot so rezervacije parkirnih mest, ki jih bodo filmski delavci potrebovali na posameznih lokacijah v času snemanja.

Glavni učinki dobre prakse

- Učinek delovanja filmskih komisij v Belgiji, ki ga filmski delavci najbolj cenijo, je predvsem vzpostavitev **centralne kontaktne točke** („vse na enem mestu“), saj lahko filmska komisija odgovori na vsa pomembna vprašanja tako pred začetkom snemanja kot v času snemanja.
- Obenem so s tem tudi **debirokratizirani in skrajšani postopki pridobivanja različnih dovoljenj**, saj produkcijskim ekipam ni treba samostojno ugotavljati različnih zahtev posameznih snemalnih lokacij, temveč jim pri tem pomagajo filmske komisije.
- Ker so na spletni strani filmskih komisij na voljo tudi specifični podatki o posameznih občinah in okrožjih ter cene parkirišč, cene rezervacij, okvirna dovoljena časovnica snemanja in podobne specifikke posameznih lokacij, lahko filmske produkcije na podlagi teh podatkov **bolje načrtujejo časovno komponento snemanja ter stroške**, ki bodo povezani s snemanjem na določeni lokaciji.

Viri:

ⁱ Spletna stran Belgium Film (www.belgiumfilm.be)

ⁱⁱ Spletna stran Screen Brussels (screen.brussels)

Skupina iniciativ G4: Prenova mehanizma finančnih spodbud za produkcijo AV del v Sloveniji

INICIATIVA G4.1 NOSILNA INICIATIVA

Povišanje najvišjega deleža in zneska denarnega povračila z namenom zagotovitve večje fleksibilnosti in konkurenčnosti s sistemi povračil v državah v regiji

Trenutno stanje (opis razlogov za iniciativo)

- V zadnjih letih se je v EU na področju privabljanja tujih produkcij AV del kot najpogostejša oblika finančne spodbude vzpostavilo denarno povračilo, saj je takšna oblika najpreprostejša, najpreglednejša in najhitrejša. Ta vrsta spodbude je za tuje produkcije¹ na voljo tudi v Sloveniji, kot povračilo v višini 25 % skupno priznanih stroškov za izvedbo (post)produkcije projekta, ki ga izplačuje SFC.
- SFC ima na letni ravni na voljo okoli 1,5 milijona EUR sredstev za denarna povračila (v letu 2022 je izredno izplačal 2,5 milijona EUR), kar Slovenijo v evropskem merilu postavlja med države z najnižjimi proračuni. Sosednji Madžarska in Avstrija npr. ponujata delež povračila v višini 30 % (Avstrija še dodatnih 5 % bonusa za „zeleno snemanje“), njun letni proračun za izplačila pa navzgor ni omejen.

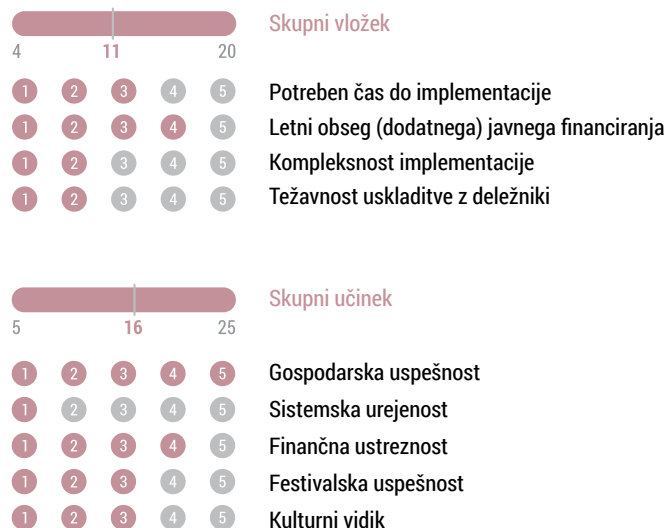
Konkretizacija iniciative

1. Povišanje deleža denarnega povračila s 25 % na 30 %
2. Možnost nadaljnjega denarnega povračila v višini 5 % za „zeleno snemanje“
3. Odprava zgornje meje letnega proračuna za izplačila denarnih povračil

Pričakovani rezultati in učinki implementacije iniciative

- Višja konkurenčnost Slovenije pri privabljanju tujih produkcij
- Večja prepoznavnost Slovenije kot filmske destinacije
- Neposreden ekonomski učinek na lokalno gospodarstvo in promocija krajev snemanja

Ocena potrebnega vložka in pričakovanega učinka

Nosilci iniciative

- Ministrstvo za gospodarstvo, turizem in šport
- Slovenski filmski center (Filmski inštitut)

¹ V zvezi s tem glej tudi iniciativo F1.2 (Razširitev dostopa do denarnih povračil za produkcijo AV del s tujih tudi na domača AV dela), str. 87.

Skupina iniciativ G4: Prenova mehanizma finančnih spodbud za produkcijo AV del v Sloveniji

PRIMER DOBRE PRAKSE – ZA INICIATIVO G4.1

Mehanizem denarnega povračila v Avstriji

Opis dobre prakse

- V Avstriji se dobro zavedajo, da pri zagotavljanju mednarodne konkurenčnosti filmske industrije, ki postaja vse bolj globalizirana, igrajo **pomembno vlogo** sistemi spodbud za privabljanje filmskih produkcij.
- V letu 2022 so tako vzpostavili **nov model sistema spodbud (denarnih povračil)**, ki je začel veljati z letom 2023. Višina denarnega povračila znaša **30 % stroškov v času snemanja na ozemlju Avstrije ter 5 % dodatnega „green filming“ bonusa**¹ za okoljsko prijazne produkcije. Sistem spodbud je namenjen trem različnim vrstam produkcij:
  - mednarodna produkcija filmov, tv vsebin in vsebin za vod platforme,
  - domača produkcija tv vsebin in vsebin za vod platforme in
  - domača kinematografija in distribucija.
- **Letni proračun FISA** (Filmstandort Austria) in **OFI** (Avstrijski filmski inštitut) za izplačila povračil **ni omejen**, omejena je zgolj **višina financiranja posameznega AV dela**, ki znaša **5 milijonov EUR za filme ter 7,5 milijonov EUR za TV serije**¹.
- Kot je na spletni strani FISA posebej izpostavljeno, obsežen sistem spodbud omogoča privabljanje tujih produkcij in **ustvarjanje delovnih mest ter ustvarjanje višje dodane vrednosti**.

Glavni učinki dobre prakse

- Ker je nov model sistema spodbud začel veljati z letom 2023, lahko zaenkrat govorimo le o pričakovanih učinkih, ki jih bo ta povzročil v avstrijski AV industriji.
- Pričakovati je, da bo Avstrija postala **ena izmed najbolj privlačnih destinacij za filmsko snemanje produkcij** širom sveta, saj je z osnovno višino deleža denarnega povračila v višini 30 % in dodatnimi 5 % za „green filming“ ena izmed najkonkurenčnejših držav v tem oziru.
- Avstrijski model je privlačen tudi zaradi **olajšanega postopka pridobivanja denarnih povračil**. Vse glavne značilnosti sistema spodbud so zapisane na eni A4 strani, kar kaže na izjemno nizko stopnjo birokratizacije postopkov in posledično blagodejni učinek tako na prosilce (AV ustvarjalce) kot tudi na delavce filmske komisije, ki bodo pri tem razbremenjeni.
- Drug aspekt izplačevanja pa je **neomejen proračun za denarna povračila**, zaradi česar lahko Avstrija zadosti vsemu povpraševanju po snemanju. V posledici tega sistema bo v Avstrijo privabljenega ogromno potencialnega prihodka, za razliko od držav, kjer je proračun omejen in je s tem omejen tudi interes tujih snemalnih ekip za prihod ter snemanje.

Viri:

¹ Spletna stran FISA plus (www.fisaplus.com)

Skupina iniciativ G1: Okrepitev vloge MGTŠ (vključno s SPIRIT Slovenija) na področju AV industrije

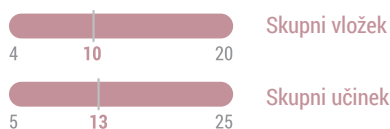
INICIATIVA G1.2

Priprava javnih razpisov za finančno podporo mikro, malim in srednjim podjetjem v AV industriji s strani javne agencije SPIRIT Slovenija

Opis iniciative

- SPIRIT Slovenija Slovenija redno objavlja razpise za finančno podporo mikro, malim in srednjim podjetjem. Razpisi so bodisi splošni (za spodbujanje razvoja podjetij) bodisi vezani na posamezno specifično področje poslovanja (npr. digitalizacija, trajnostna transformacija itd.). Obstoječi razpisi so praviloma sektorsko neopredeljeni, torej na voljo podjetjem iz vseh industrij.
- Ker ravno mikro, mala in srednja podjetja predstavljajo več kot 99 % vseh podjetij, ki delujejo znotraj AV industrije v Sloveniji, in so tako daleč najpomembnejši segment AV industrije, bi bilo v prihodnosti treba izvesti razpise za finančno podporo, ki bi posebej naslovili posebnosti in finančne potrebe podjetij v AV industriji (npr. mednarodno povezovanje, financiranje tujih koprodukcij).

Ocena potrebnega vložka in pričakovanega učinka

Nosilci iniciative

- SPIRIT Slovenija

Skupina iniciativ G1: Okrepitev vloge MGTŠ (vključno s SPIRIT Slovenija) na področju AV industrije

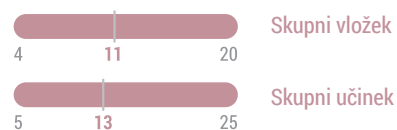
INICIATIVA G1.3

Izvedba dogodkov in izobraževanj, namenjenih AV industriji s strani SPIRIT Slovenija

Opis iniciative

- Poleg razpisov za finančne podpore SPIRIT Slovenija organizira številne dogodke in izobraževanja z namenom spodbujanja podjetništva ter pridobivanja ustreznih kvalifikacij.
- AV industrija je zaradi svoje močno poudarjene kulturne oziroma umetniške komponente razmeroma specifična v primerjavi z ostalimi industrijami. To se odraža tudi v posebnostih, ki veljajo za poslovanje mikro, malih in srednjih podjetij v AV industriji (npr. pomembnost iskanja ravnotežja med umetniško vrednostjo in komercialnim potencialom AV del).
- Glede na navedeno bi bila potrebna organizacija posebnih dogodkov in izobraževanj s strani SPIRIT Slovenija, ki bi bili namenjeni podjetjem iz AV industrije in bi upoštevali njihove specifikke.

Ocena potrebnega vložka in pričakovanega učinka

Nosilci iniciative

- SPIRIT Slovenija

Skupina iniciativ G2: Okrepitev promocije slovenskih AV del v tujini

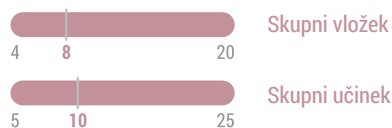
INICIATIVA G2.1

Tesnejše povezovanje SFC s SPIRIT Slovenija in STO z namenom promocije slovenske AV industrije v tujini

Opis iniciative

- Sodelovanje AV industrije s SPIRIT Slovenija in Slovensko turistično organizacijo (STO), ki opravljata tudi vlogo promocije slovenskega gospodarstva v tujini, je po oceni deležnikov AV industrije nezadostno za učinkovito promocijo slovenske AV industrije v tujini.
- Za izboljšanje trenutnega stanja je potrebno tesnejše povezovanje AV industrije, predvsem prek SFC, s SPIRIT Slovenija in STO (npr. skupni projekti, delovne skupine, izmenjava kadrov).
- Ena od konkretizacij te iniciative bi bila lahko udeležba SFC v slovenskem paviljonu v Dubaj Expo City, kjer je že predvidena udeležba SPIRIT Slovenija in STO, z namenom predstavitve slovenskih filmov in promocije Slovenije kot filmske destinacije (npr. z organizacijo Tedna slovenskega filma).

Ocena potrebnega vložka in pričakovanega učinka

Nosilci iniciative

- SPIRIT Slovenija
- Slovenska turistična organizacija

Skupina iniciativ G3: Okrepitev promocije Slovenije kot privlačne filmske destinacije

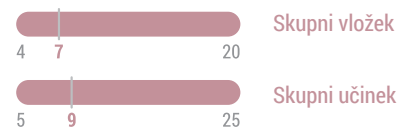
INICIATIVA G3.2

Priprava javno dostopnega seznama lokacij in stavb v javni in zasebni lasti, primernih za snemanje AV del

Opis iniciative

- V Sloveniji je na voljo veliko število atraktivnih in za tuje AV ekipe zanimivih lokacij ter stavb za snemanje AV del (tudi npr. reklamnih oglasov), kot so alpska pokrajina, obala, jezera, jame, gradovi itd. Številne od teh lokacij so bodisi premalo poznane v javnosti bodisi trenutno niso uporabljene za snemanje.
- Z namenom promocije ustreznih snemalnih lokacij širom Slovenije, ki so na voljo za snemanje AV del tako tujim kot domačim snemalnim ekipam, bi bilo treba pripraviti seznam stavb in lokacij v javni in zasebni lasti, ki so primerne za snemanje. Pri tem bi bilo treba določiti ustrezne odgovorne osebe, ki bodo s seznamom upravljale in izvajale aktivnosti za identifikacijo novih ustreznih lokacij ter pridobivanje ustreznih soglasij lastnikov oziroma drugih upravljavcev objektov.

Ocena potrebnega vložka in pričakovanega učinka

Nosilci iniciative

- Ministrstvo za gospodarstvo, turizem in šport
- Slovenski filmski center (Filmski inštitut)

Skupina iniciativ G3: Okrepitev promocije Slovenije kot privlačne filmske destinacije

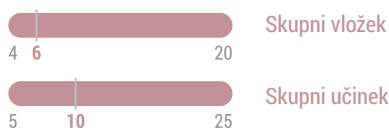
INICIATIVA G3.3

Ozaveščanje lokalnih in regionalnih okolij o gospodarskem pomenu AV industrije

Opis iniciative

- Kot je razvidno iz predhodnega dela Strateškega načrta, ima AV industrija v Sloveniji močan gospodarski vpliv na lokalna in regionalna okolja. Predvsem v času snemanj AV del je na ravni lokalnih gospodarstev moč zaznati izrazito povečano gospodarsko aktivnost iz tega naslova (npr. snemanje Netflix v Piranu).
- Z namenom večjega izkoriščenja gospodarskega potenciala v posledici snemanj AV del bi bilo treba ciljno nasloviti lokalna in regionalna okolja (predvsem župane občin) ter jih bolj ozavestiti o gospodarskem pomenu AV industrije. Čeprav občinski proračuni že zdaj dovoljujejo, da občine določen del sredstev namenijo projektom, kot so snemanja slovenskih AV del, so v praksi te možnosti premalokrat uporabljene in ostajajo neizkoriščene.

Ocena potrebnega vložka in pričakovanega učinka

Nosilci iniciative

- SPIRIT Slovenija
- Slovenska turistična organizacija

Skupina iniciativ G4: Prenova mehanizma finančnih spodbud za produkcijo AV del v Sloveniji

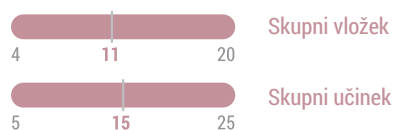
INICIATIVA G4.2

Segmentacija deležev in zneskov denarnih povračil glede na regijo z namenom spodbujanja kohezijskih učinkov

Opis iniciative

- Trenutna oblika finančne spodbude za filmske projekte v višini 25 % denarnega povračila stroškov produkcije zajema snemanje na celotnem ozemlju Slovenije. Snemanje v gospodarsko bolj razvitih delih (npr. Ljubljana, Gorenjska, Primorska) torej prinaša enako višino denarnih povračil kot snemanje v manj gospodarsko razvitih delih Slovenije (npr. Prekmurje, Bela krajina).
- Za zagotovitev konkurenčnosti gospodarsko manj razvitih delov države pri pridobivanju tujih snemalnih ekip in kohezijski razvoj Slovenije bi bila smiselna uvedba dodatnih 5–10 % denarnega povračila v primeru snemanja na lokacijah, ki sodijo v gospodarsko manj razvite dele države. Poleg tega bi bila potrebna tudi uvedba t. i. „green bonusa“ v višini 5 % za trajnostno naravnane AV projekte.

Ocena potrebnega vložka in pričakovanega učinka

Nosilci iniciative

- Ministrstvo za gospodarstvo, turizem in šport
- Slovenski filmski center (Filmski inštitut)

Skupina iniciativ G5: Sprejem ukrepov za boj proti piratiziranju AV del

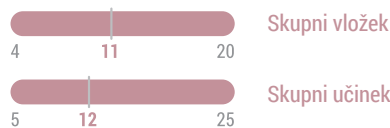
INICIATIVA G5.1

Uvedba nacionalne spletne videoteke oz. razvoj Baze slovenskih filmov (BSF), ki bo omogočala plačljiv dostop do vseh slovenskih filmov in serij

Opis iniciative

- Trenutno v Sloveniji ni spletne videoteke, ki bi omogočala dostop do vseh slovenskih filmov in serij.
- Pri tem je treba omeniti spletno stran Baza slovenskih filmov (BSF), ki je ljubiteljski projekt skupine posameznikov, ki so uspeli zagotoviti, da BSF danes ponuja več kot 6700 različnih AV vsebin. Ena od glavnih pomanjkljivosti BSF je, da je poznana predvsem že obstoječim ljubiteljem slovenskih AV del, ni pa aktivno promovirana širši javnosti, saj za to nima zadosti finančnih in kadrovskih sredstev.
- BSF predstavlja dobro osnovo za razvoj nacionalne spletne videoteke po vzoru najuspešnejših svetovnih platform video vsebin na zahtevo (VOD), ki bi omogočala plačljiv dostop do vseh slovenskih filmov in serij po sistemu naročniškega razmerja ali z možnostjo plačila za ogled posameznega AV dela.

Ocena potrebnega vložka in pričakovanega učinka

Nosilci iniciative

- Slovenski filmski center (Filmski inštitut)
- Ministrstvo za kulturo

Skupina iniciativ G5: Sprejem ukrepov za boj proti piratiziranju AV del

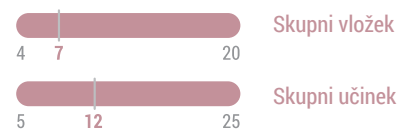
INICIATIVA G5.2

Izvedba nacionalne kampanje o pomenu spoštovanja avtorskih pravic in dostopnosti slovenskih AV del po legalni poti

Opis iniciative

- V današnji dobi široke digitalne dostopnosti podatkov in datotek, ko je dostop do avtorskih AV del omogočen praktično vsakomur in na vsakem koraku, je treba še več poudarka nameniti spoštovanju avtorskih pravic avtorjev posameznega AV dela. V Sloveniji je zavedanje o pomenu spoštovanja avtorskih pravic še vedno relativno nizko, dostopanje do AV del po nelegalni poti pa široko razširjeno, kar se odraža v gospodarskih izgubah oziroma izgubljenih finančnih prihodkih imetnikov avtorskih pravic.
- Za namen izobrazbe širše javnosti o pomenu spoštovanja avtorskih pravic bi bilo treba izvesti nacionalno kampanjo, ki bi opozarjala na posledice tako za avtorje kot tudi za uporabnike v primeru piratiziranja ter promovirala možnosti dostopa do slovenskih AV del po legalni poti (npr. prek BSF, platform VOD).

Ocena potrebnega vložka in pričakovanega učinka

Nosilci iniciative

- Ministrstvo za gospodarstvo, turizem in šport

Naslov filma: VESOLJE MED NAMI

Letnica: 2021

Režija: RAHELA JAGRIČ PIRC

Produkcija filma: ARS MEDIA

Avtor fotografije: KSAVER ŠINKAR

Strateški cilj 2: Ustrezna in celovita systemska ureditev področja (S)

KAZALO STRATEŠKIH INICIATIV – STRATEŠKI CILJ 2

V nadaljevanju so najprej predstavljene nosilne strateške iniciative (s primeri dobrih praks), nato pa še ostale strateške iniciative, identificirane **za doseganje Strateškega cilja 2: Ustrezna in celovita systemska ureditev področja**.

Nosilne strateške iniciative (s primeri dobrih praks)

S1 – Zagotovitev delovanja močne centralne filmske (AV) institucije

- (N)** S1.1 - Združitev obstoječih institucij na področju AV industrije v nov samostojen in neodvisen Filmski inštitut | str. 70
- (N)** S1.2 - Debirokratizacija postopkov financiranja in črpanja proračunskih sredstev, namenjenih AV industriji | str. 72

S2 - Systemska ureditev AV industrije v enem krovnem zakonu

- (N)** S2.1 - Sprejem krovnega zakona o AV dejavnosti, ki bo celovito urejal področje AV industrije | str. 74

S3 - Sprejem ukrepov za okrepitev domače produkcije AV del

- (N)** S3.1 - Jasna zakonska določitev, da mora RTV Slovenija poleg obveznosti iz 17. člena ZSFCJA sredstva v znatnem obsegu namenjati tudi lastni produkciji filmov in serij | str. 76

Ostale strateške iniciative

S1 – Zagotovitev delovanja močne centralne filmske (AV) institucije

S1.3 - Sprejem ukrepov za poenostavitev in debirokratizacijo postopkov na SFC | str. 78

S3 - Sprejem ukrepov za okrepitev domače produkcije AV del

S3.2 - Okrepitev finančnih in drugih spodbud za produkcijo TV serij kot komercialno najbolj zanimivega segmenta AV industrije | str. 78

S4 - Zagotovitev potrebne tehnične infrastrukture za produkcijo AV del

S4.1 - Modernizacija delovanja in vloge Filmskega studia Viba film v slovenski AV industriji | str. 79

S4.2 - Uvedba možnosti javnega financiranja za uporabo zasebnih kapacitet za snemanje kot alternativa uporabi kapacitet Viba filma | str. 79

S5 - Ureditev delovnopravnih vidikov AV industrije

S5.1 - Sklenitev kolektivne pogodbe za samozaposlene in osebe v svobodnih poklicih z določitvijo primernih pogojev dela in minimalnih honorarjev | str. 80

S5.2 - Prilagoditev delovnopravne zakonodaje na specifične snemanja AV del | str. 80

S6 – Zagotovitev enakopravnosti spolov v AV industriji

S6.1 - Sprejem ukrepov za enakopravno zastopanje spolov pri dodeljevanju javnih programskih sredstev in v sestavi strokovno-programskih komisij pri SFC | str. 81

S7 – Spodbujanje zaposljivosti in razvoja veščin v AV industriji

S7.1 - Sprejem systemskih ukrepov za spodbujanje ciljnega zaposlovanja težje zaposljivih kadrov v AV industriji | str. 81

S7.2 - Uvedba kompetenčnih centrov za usposabljanje in pridobivanje veščin s področja AV industrije | str. 82

Skupina iniciativ S1: Zagotovitev delovanja močne centralne filmske oz. AV institucije

INICIATIVA S1.1 NOSILNA INICIATIVA

Združitev obstoječih institucij na področju AV industrije v nov samostojen in neodvisen Filmski inštitut

Trenutno stanje (opis razlogov za iniciativo)

- Na področju AV industrije v Sloveniji delujejo štiri glavne institucije, in sicer SFC, Filmski studio Viba film, Slovenska kinoteka ter Slovenski filmski arhiv. Te institucije trenutno nimajo določene jasne skupne strategije in vizije na ravni vodstvenih organov, njihova razdrobljenost pa se odraža v slabi koordinaciji razvoja AV industrije v Sloveniji. Dodatna posledica trenutnega stanja je podvajanje področij delovanja in postopkov določenih institucij, predvsem Slovenske kinoteke in Slovenskega filmskega arhiva, ki delujeta kot muzej in arhiv filmske industrije.
- Združitev obstoječih institucij v eno centralno institucijo – slovenski Filmski inštitut – bi pomagala vzpostaviti skupno vizijo na področju AV industrije, povečati učinkovitost njihovega delovanja ter poenostaviti sistem komunikacije in sodelovanja z ostalimi deležniki na področju AV industrije.

Konkretizacija iniciative

1. Združitev obstoječih glavnih institucij na področju AV industrije v Sloveniji v samostojen in neodvisen Filmski inštitut (kot pravno osebo s statusom sui generis)
2. Zagotovitev sistema upravljanja Filmskega inštituta, kjer bodo imeli odločilno vlogo predstavniki stroke

Pričakovani rezultati in učinki implementacije iniciative

- Obstoj finančno in programsko samostojne institucije s širokimi pristojnostmi, ki bo zagotavljala celovito podporo AV industriji v Sloveniji in omogočala njen optimalen nadaljnji razvoj
- Ekonomska optimizacija delovanja institucij, poenotenje skupne vizije in debirokratizacija postopkov

Ocena potrebnega vložka in pričakovanega učinka

Nosilci iniciative

- Vlada
- Ministrstvo za kulturo

Skupina iniciativ S1: Zagotovitev delovanja močne centralne filmske oz. AV institucije

PRIMER DOBRE PRAKSE – ZA INICIATIVO S1.1

Močni centralni filmski instituciji na Danskem in Švedskem

Opis dobre prakse

Danska

- **Danski filmski inštitut** je glavna institucija na področju filmskega delovanja na Danskem in v svoji strukturi združuje funkcije podpore razvoja, produkcije in distribucije danskih filmov ter ponuja financiranje tudi za mednarodne koprodukcije. Poleg tega vanj spadata **kinoteka**, ki ponuja klasične filme na treh različnih kinematografskih lokacijah, in **filmski arhiv**, ki skrbi za ohranjanje in digitalizacijo danske filmske zbirke, v kateri je več kot 40 tisoč AV del¹.

Švedska

- Upravo **Švedskega filmskega inštituta**, ki šteje devet članov, imenuje švedska vlada, uprava pa nato imenuje izvršnega direktorja, ki je odgovoren za delovanje inštituta. Pri svojem delovanju **združuje tako kinoteko kot filmski arhiv**². V lasti ima tudi tako imenovano **Filmsko hišo** (Filmhuset), zgradbo, ki nudi prostor za filmsko delovanje in študij več sto osebam. Velik del stavbe je oddan zunanjim organizacijam, ki so povezane s filmom in kulturo, kot so številni produkcijske hiše in oddelki za univerzitetne študije.

Glavni učinki dobre prakse

- Danska in Švedska sodita med **najuspešnejše evropske države na področju AV industrije**, kar je razvidno tudi iz podatkov v prejšnjih delih Strateškega načrta. Po prihodkih na 1000 prebivalcev iz naslova AV industrije sta npr. ti dve državi daleč v ospredju glede na ostale analizirane države.
- Zasluge za take rezultate gre gotovo pripisati tudi **usklajenosti celotne AV industrije v obeh državah**, kjer institucije, ki so pri nas razdrobljene, tvorijo celoto in imajo skupno vizijo, ki usmerja delovanje AV industrije.
- Danski filmski inštitut npr. skrbi tudi za **izobraževanje mladih**, ki želijo pridobiti znanje iz sveta AV industrije, saj ponuja in skrbi za vsebine na zahtevo preko spletnih strani filmcentralen.dk za poučevanje v osnovnih in srednjih šolah ter danmarkpaafilm.dk za raziskovanje zgodovinskih dokumentarnih filmov in posnetkov.
- Združitev več institucij v eno samo po vzoru Danske in Švedske plega tega vodi v **debirokratizacijo delovanja institucije**, saj se s tem odpravijo podvojene pristojnosti in postopki, **izboljša pa se tudi komunikacija** z različnimi internimi in eksternimi deležniki.

Viri:

¹ Spletna stran Danish Film Institute (www.dfi.dk)

² Spletna stran Swedish Film Institute (www.filminstitutet.se)

Skupina iniciativ S1: Zagotovitev delovanja močne centralne filmske oz. AV institucije

INICIATIVA S1.2 NOSILNA INICIATIVA

Debirokratizacija postopkov financiranja in črpanja proračunskih sredstev, namenjenih AV industriji

Trenutno stanje (opis razlogov za iniciativo)

- V letu 2020 je slovenska vlada spremenila način črpanja proračunskih (programskih) sredstev, ki so za posamezno leto dodeljena SFC. Vlada je namreč subvencije za AV dela opredelila kot investicije, čeprav SFC ni niti investitor niti producent ali lastnik filmov, ki jih sofinancira. Tako so AV projekti postali del načrta razvojnih programov (NRP).
- Uvrstitev AV projektov v NRP je birokratsko otežilo in podaljšalo postopek črpanja proračunskih sredstev, saj je zanje po novem treba pridobivati dokumentacijo identifikacije investicijskega projekta (DIIP), ki jo potrjuje Ministrstvo za finance. Taka ureditev je v očitnem nasprotju z vlogo SFC, ki bi moral biti ob upoštevanju pristojnosti iz Zakona o Slovenskem filmskem centru, javni agenciji (ZSFCJA) pri odločanje o sofinanciranju AV projektov samostojen in avtonomen.

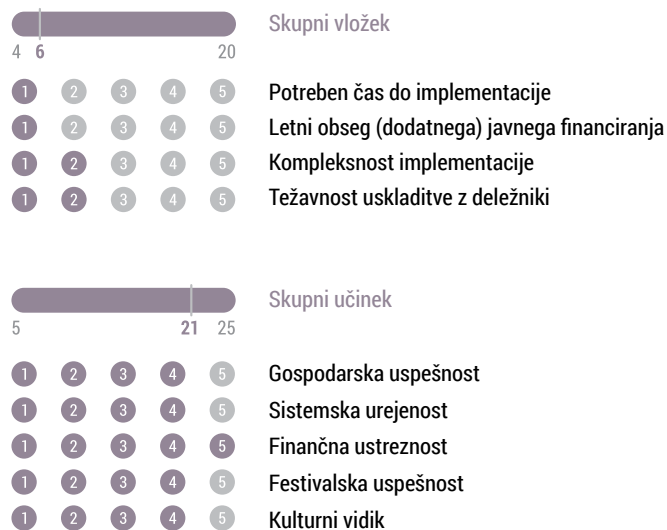
Konkretizacija iniciative

1. Odprava trenutnega sistema črpanja proračunskih sredstev preko NRP
2. Ponovna zagotovitev samostojnosti in avtonomnosti SFC pri dodeljevanju proračunskih sredstev za AV projekte

Pričakovani rezultati in učinki implementacije iniciative

- Debirokratizacija postopkov črpanja proračunskih sredstev, namenjenih AV industriji
- Skrajšan čas pridobitve financiranja za ustvarjalce AV del

Ocena potrebnega vložka in pričakovanega učinka

Nosilci iniciative

- Ministrstvo za kulturo
- Ministrstvo za finance

Skupina iniciativ S1: Zagotovitev delovanja močne centralne filmske oz. AV institucije

PRIMER DOBRE PRAKSE – ZA INICIATIVO S1.2

Črpanje proračunskih sredstev za AV industrijo pred letom 2020 v Sloveniji

---

Opis dobre prakse

- Postopki financiranja in črpanja proračunskih sredstev za sofinanciranje AV del v Sloveniji so bili pred spremembo, ki jo je v letu 2020 uvedla tedanja vlada, **mного manj birokratizirani in bistveno preprostejši**. Za posamezne AV projekte namreč ni bilo treba pridobivati dokumentacije identifikacije investicijskega projekta (DIIP), saj niso bili del načrta razvojnih programov (NRP).
- Dotedanja ureditev je bila takšna, da je Slovenski filmski center večkrat letno podal **zahtevke Ministrstvu za kulturo za izplačilo tranš sofinanciranja** projektom, ki so bili izbrani za sofinanciranje na razpisih.
- Po prejemu zahtevkov so pristojni na Ministrstvu za kulturo izbrane projekte pregledali, jih potrdili in SFC zanje izplačali proračunska sredstva, ta pa jih je izplačal producentom AV del.

Glavni učinki dobre prakse

- Z vrnitvijo k ustaljenemu načinu črpanja proračunskih sredstev za sofinanciranje AV del pred letom 2020 bi se postopki pridobivanja sredstev po izkušnjah deležnikov AV industrije v Sloveniji **debirokratizirali in pospešili**. S tem bi se preprečilo tudi, da bi prišlo do blokad financiranja določenih AV projektov, kot se je to v posledici nove ureditve črpanja proračunskih sredstev dogajalo predvsem v letu 2020.
- V posledici povratka na prejšnjo ureditev bi **tudi ustvarjalci AV del pridobili dodaten čas**, ki ga morajo sedaj namenjati izpolnjevanju DIIP in druge dokumentacije za AV projekte, in ki bi ga lahko v večji meri namenili svojemu ustvarjalnemu udejstvovanju.

Skupina iniciativ S2: Sistemski ureditev AV industrije v enem krovnem zakonu

INICIATIVA S2.1 NOSILNA INICIATIVA

Sprejem krovnega zakona o AV dejavnosti, ki bo celovito urejal področje AV industrije

Trenutno stanje (opis razlogov za iniciativo)

- Ena izmed glavnih pomanjkljivosti trenutne ureditve AV industrije v Sloveniji je odsotnost krovnega zakona, ki bi ustrezno in celovito urejal AV industrijo kot dejavnost.
- Osrednji zakon na področju AV industrije trenutno predstavlja ZSFCJA. Kot izhaja že iz naslova zakona, gre za (parcialen) zakon za urejanje delovanja institucije in ne sistemski zakon o delovanju celotne AV industrije. Poleg tega AV industrijo v Sloveniji urejajo še npr. Zakon o uresničevanju javnega interesa za kulturo (ZUJIK), Zakon o Radioteleviziji Slovenija (ZRTVS-1), Zakon o medijih (ZMed) in drugi akti.
- Krovni zakon o AV dejavnosti bi imel tudi močan simbolni pomen, saj bi AV industriji priznal pomembno vlogo na kulturnem in gospodarskem področju v Sloveniji.

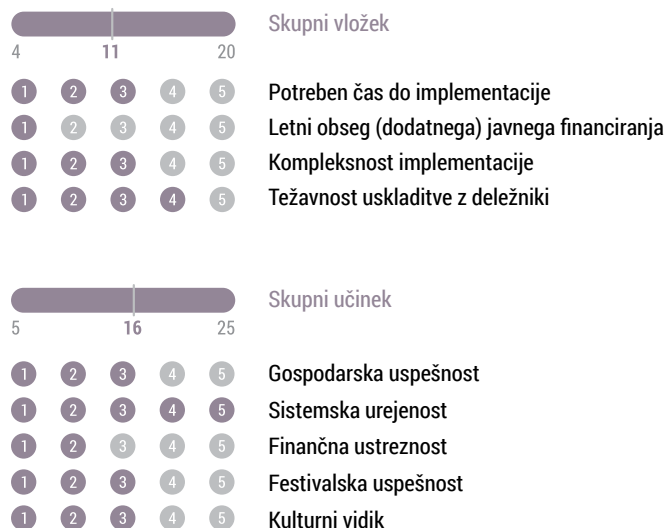
Konkretizacija iniciative

1. Sprejem krovnega zakona o AV dejavnosti, ki celovito ureja vsa pomembna vprašanja delovanja AV industrije (npr. opredelitev pojma in obsega AV industrije, določitev strategije in ciljev AV industrije, organizacija Filmskega inštituta, financiranje, uresničevanje javnega interesa).

Pričakovani rezultati in učinki implementacije iniciative

- Celovita in predvidljiva zakonodajna ureditev področja delovanja AV industrije
- Večja stabilnost delovanja deležnikov znotraj AV industrije

Ocena potrebnega vložka in pričakovanega učinka

Nosilci iniciative

- Vlada
- Ministrstvo za kulturo
- Ministrstvo za gospodarstvo, turizem in šport

Skupina iniciativ S1: Zagotovitev delovanja močne centralne filmske oz. AV institucije

PRIMER DOBRE PRAKSE – ZA INICIATIVO S2.1

Krovni zakon o AV dejavnosti na Hrvaškem

Opis dobre prakse

- Krovni zakon, ki na Hrvaškem ureja področje AV industrije, je **Zakon o audiovizualnim djelatnostima**¹ iz leta 2018. Ta zakon se od slovenskega ZSFCJA bistveno razlikuje, saj ne predstavlja zakona o instituciji, temveč **ureja celotno področje AV industrije**.
- V hrvaškem zakonu so med drugim zapisane določbe o **promociji AV dejavnosti** na Hrvaškem, ki se uresničuje s pomočjo nacionalne strategije za promocijo, ki je postavljena na vsaka štiri leta. Zakon določa tudi **obveznosti vplačil in investicij deležnikov na področju AV industrije**, kot so nacionalna radiotelevizija, ponudniki video vsebin na zahtevo, telekomunikacijski operaterji itd.
- Na podlagi hrvaškega zakona je bil ustanovljen **HAVC (Hrvatski avdiovizualni centar)**, ki predstavlja glavno institucijo na področju AV industrije na Hrvaškem. Poleg obveznosti financiranja HAVC so v zakonu zapisani tudi cilji delovanja in upravljanja HAVC. Zakon med drugim določa število strokovnih delavcev iz AV industrije, ki morajo biti udeleženi v organih HAVC.

Glavni učinki dobre prakse

- S sprejemom krovnega zakona na področju AV industrije in posledične ustanovitve HAVC sta se na Hrvaškem začela **sistematičen razvoj in spodbujanje ustvarjalnosti ter raznolikosti delovanja**. V obdobju od sprejema zakona se je AV industrija na Hrvaškem uspela pozicionirati kot pomemben deležnik na mednarodnem trgu AV produkcije vseh vrst (filmi, serije, reklame), kar se odraža v povečanem gospodarskem, kulturnem in družbenem vplivu AV industrije na Hrvaškem.
- Ker hrvaški zakon ureja celotno področje delovanja AV industrije, to vodi tudi v večjo jasnost in predvidljivost delovanja gospodarskih subjektov, zaposlenih ter drugih deležnikov znotraj AV industrije.

Viri:

¹Zakon o audiovizualnim djelatnostima (NN 61/18, NN 114/22)

Skupina iniciativ S3: Sprejem ukrepov za okrepitev domače produkcije AV del

INICIATIVA S3.1 NOSILNA INICIATIVA

Zagotovitev ustrezne vloge RTV Slovenija pri financiranju lastne in neodvisne produkcije AV del

Trenutno stanje (opis razlogov za iniciativo)

- Čeprav zakonodaja prepoznava posebno vlogo RTV Slovenija pri zagotavljanju tako lastne kot neodvisne produkcije slovenskih AV del, je v zadnjih letih opazen močan trend nižanja sredstev, namenjenih za ta namen. RTV Slovenija namreč letno financira zgolj okoli dva igrana filma ali TV seriji lastne produkcije (kar je okoli desetkrat manj kot je praksa nacionalnih radiotelevizij v ostalih državah bivše Jugoslavije).
- Poleg tega RTV Slovenija v praksi v kvoto lastne produkcije šteje tudi sredstva, ki jih namenja neodvisni produkciji (skladno s 17. členom ZSFCJA, ki nalaga obveznost financiranja izdelave filmov neodvisnih producentov v višini 2 % zbranega prispevka). Dodatno RTV Slovenija izrazito široko tolmači določbe Zakona o medijih (ZMed), ki določajo minimalni programski delež AV del neodvisnih producentov, saj vanj štejejo tudi npr. stroške dela zunanjih ustvarjalcev v večinsko lastnih produkcijah.

Konkretizacija iniciative

1. Zakonska določitev spodnje meje sredstev, ki jih mora RTV Slovenija nameniti lastni produkciji (ocena primerne meje: 12,5 % zbranega letnega prispevka RTV Slovenije, najmanj pa 12,5 milijonov EUR)
2. Dosledno spoštovanje zakonskih obveznosti glede financiranja filmov neodvisnih producentov ter programskega deleža AV del neodvisnih producentov skladno z namenom določb

Pričakovani rezultati in učinki implementacije iniciative

- Več sredstev, namenjenih produkciji slovenskih filmov in serij, ter posledično višji proračuni AV del
- Večje število produciranih slovenskih AV del
- Višja kakovost slovenskih AV del

Ocena potrebnega vložka in pričakovanega učinka

Nosilci iniciative

- Vlada
- Ministrstvo za kulturo
- Ministrstvo za gospodarstvo, turizem in šport

Skupina iniciativ S3: Sprejem ukrepov za okrepitev domače produkcije AV del

PRIMER DOBRE PRAKSE – ZA INICIATIVO S3.1

Produkcija AV del s strani BBC v Veliki Britaniji

Opis dobre prakse

- BBC (British Broadcasting Corporation) je britanska nacionalna radiotelevizija, ki kot najstarejša nacionalna radiotelevizija na svetu deluje že od leta 1922. Gre za eno izmed radiotelevizij, najbolj znanih po **kakovostni lastni produkciji**.
- V letu 2018 je z združitvijo BBC-jevih podružnic komercialne produkcije in komercialne mednarodne distribucije nastala nova podružnica **BBC Studios**, ki skrbi za veliko večino bivše lastne produkcije BBC Television (od komedij in dram do zabave in glasbe ter dokumentarnih filmov).
- BBC Studios vsako leto **producira več kot 2500 ur visokokakovostne vsebine**¹. Poleg produkcije za BBC ustvarja vsebine tudi za številne najbolj znane ponudnike AV vsebin, kot so npr. Apple, Amazon in Netflix.
- Dobičke, ki jih BBC Studios ustvarja s svojimi komercialnimi vsebinami, nato prek dividend in drugih izplačil vsakoletno izplačuje BBC kot svoji družbi materi.

Glavni učinki dobre prakse

- V obdobju 2021–2022 je BBC Studios ustvaril **1,7 milijard britanskih funtov prihodkov (okoli 1,94 milijard EUR)**. To predstavlja skoraj polovico prihodkov, ki jih je BBC prejel iz naslova pobiranja prispevkov gospodinjestev (ti so v enakem obdobju znašali 3,8 milijard britanskih funtov oziroma okoli 4,33 milijard EUR)¹.
- V letu 2022 je britanska vlada zamrznila višanje prispevka, ki ga od gospodinjestev pobira BBC in ki trenutno znaša 159 britanskih funtov letnoⁱⁱ (okoli 181 EUR letno). BBC bo zaradi uspešnega poslovanja svoje komercialne podružnice BBC Studios **posloval bistveno bolj nemoteno, kot bi v primeru, če bi se zanašal le na prihodke iz naslova prispevkov gospodinjestev**. Uspešna lastna produkcija torej predstavlja dober način za zagotavljanje stabilnosti nacionalnih radiotelevizij in njihovo večjo odpornost na negativne zunanje vplive.
- Kakovostna lastna produkcija BBC Studios se odraža tudi v **uspehih njihovih AV del**, saj so ta v finančnem letu 2021–22 prejele kar 79 nagrad in več kot 300 različnih nominacij¹.

Viri:

¹ Spletna stran BBC Studios (www.bbcstudios.com)

ⁱⁱ Spletna stran GOV.UK (www.gov.uk)

Skupina iniciativ S1: Zagotovitev delovanja močne centralne filmske oz. AV institucije

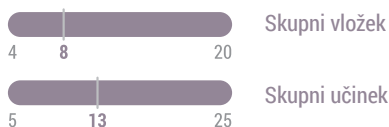
INICIATIVA S1.3

Sprejem ukrepov za poenostavitev in debirokratizacijo postopkov na SFC

Opis iniciative

- Narava AV ustvarjanja in nenehne spremembe trendov v svetovni kinematografiji zahtevajo prilagodljivo podporno okolje predvsem pri različnih razpisih sofinanciranja in ostalih oblikah podpore slovenskim AV projektom s strani SFC.
- Trenutna ureditev objave razpisov, prijav na razpise in poročanja o izvajanju AV projektov je po oceni deležnikov AV industrije zapleteno in zamudno, pri čemer so postopki polni nepotrebne birokracije. Zato bi bilo treba sprejeti ukrepe za poenostavitev in debirokratizacijo postopkov na SFC, kot je npr. digitalizacija oddaje prijavnih obrazcev in spremljanja ter končne objave rezultatov razpisov, s čimer bi se med drugim zmanjšalo obdobje med oddajami vlog in končno objavo izbranih projektov.

Ocena potrebnega vložka in pričakovanega učinka

Nosilci iniciative

- Slovenski filmski center (Filmski inštitut)

Skupina iniciativ S3: Sprejem ukrepov za okrepitev domače produkcije AV del

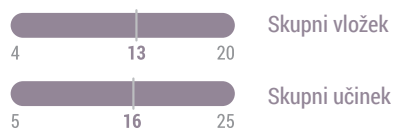
INICIATIVA S3.2

Okrepitev finančnih in drugih spodbud za produkcijo TV serij kot komercialno najbolj zanimivega segmenta AV industrije

Opis iniciative

- TV serije v današnjem času predstavljajo najprimernejšo vrsto AV del za ekonomsko eksploatacijo, saj je njihov obseg mogoče dodatno širiti z novimi epizodami in sezonami (kar je pri filmu bistveno težje).
- Trenutno so možnosti za pridobivanje sredstev sofinanciranja TV serij v Sloveniji zelo omejene, zaradi česar se ne izkorišča njihovega gospodarskega potenciala. Premajhno sofinanciranje vodi tudi do težav pri pridobivanju tujih sredstev za produkcijo TV serij, saj je za pridobitev evropskih sredstev praviloma najprej treba zagotoviti določen delež domačih sredstev.
- Modele sofinanciranja SFC in razpise za dodelitev sredstev bi bilo zato treba prilagoditi in ponuditi več možnosti sofinanciranja z javnimi programskimi sredstvi tudi za ustvarjalce TV serij.

Ocena potrebnega vložka in pričakovanega učinka

Nosilci iniciative

- Slovenski filmski center (Filmski inštitut)

Skupina iniciativ S4: Zagotovitev potrebne tehnične infrastrukture za produkcijo AV del

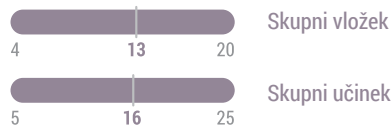
INICIATIVA S4.1

Modernizacija delovanja in vloge Filmskega studia Viba film v slovenski AV industriji

Opis iniciative

- Filmski studio Viba Film naj bi imel vlogo tehnične baze in javnega servisa za produkcijo nacionalnega filmskega programa, vendar v praksi te svoje vloge zaradi pomanjkljivih kapacitet ne opravlja v zadostni meri. Trenutno ima Viba film na voljo dovolj tehnične opreme zgolj za delo ene in pol filmske ekipe naenkrat. Posledično se na letni ravni producira nižje število slovenskih AV del, težave pa se pojavljajo tudi pri časovnem usklajevanju različnih snemanj.
- Delovanje Viba filma in njegova vloga v slovenski AV industriji se bosta morala v prihodnje modernizirati, bodisi prek kontinuirane tehnične nadgradnje (s povečanjem kapacitet in posodobitvijo opreme) bodisi s celovito spremembo modela delovanja (npr. s podelitvijo koncesije za uporabo zasebnemu sektorju).

Ocena potrebnega vložka in pričakovanega učinka

Nosilci iniciative

- Ministrstvo za kulturo
- Viba film

Skupina iniciativ S4: Zagotovitev potrebne tehnične infrastrukture za produkcijo AV del

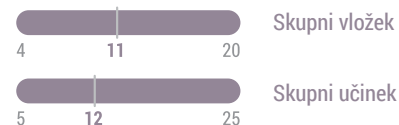
INICIATIVA S4.2

Uvedba možnosti javnega financiranja za uporabo zasebnih kapacitet za snemanje kot alternativa uporabi kapacitet Viba filma

Opis iniciative

- Trenutne tehnične kapacitete Viba filma v praksi ne zadostijo povpraševanju po produkciji AV del. Pri iskanju potrebne opreme za snemanje se pogosto zgodi, da je snemalna ekipa pri Viba filmu ne uspe pridobiti in mora zato opremo iskati na prostem trgu, kjer pa so pogoji za najem opreme bistveno manj ugodni kot pri sofinancirani uporabi opreme Viba filma.
- Težavo pomanjkanja tehničnih kapacitet bi lahko rešili z uvedbo sistema vavčerjev, ki bi jih producentom oziroma ustvarjalcem AV del podeljeval SFC za uporabo potrebne opreme na prostem trgu zasebnih snemalnih kapacitet, pri čemer bi bila vrednost vavčerja nominalno enaka vrednosti najema tehnične opreme Viba filma.

Ocena potrebnega vložka in pričakovanega učinka

Nosilci iniciative

- Slovenski filmski center (Filmski inštitut)

Skupina iniciativ S5: Ureditev delovnopравnih vidikov AV industrije

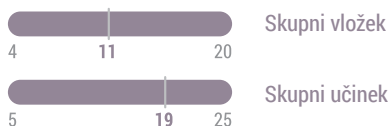
INICIATIVA S5.1

Sklenitev kolektivne pogodbe za samozaposlene in osebe v svobodnih poklicih z določitvijo primernih pogojev dela in minimalnih honorarjev

Opis iniciative

- Odsotnost kolektivne pogodbe za samozaposlene in osebe v svobodnih poklicih predstavlja eno izmed bolj problematičnih tem na področju delovnopравne ureditve AV industrije v Sloveniji. Trenutno namreč nikjer niso določeni pogoji za delo teh oseb, kot so maksimalno število ur dela v dnevu (delovnik) in obvezen počitek, prav tako pa ni določen minimalni honorar za njihovo delo.
- Zato je potrebna sklenitev kolektivne pogodbe za samozaposlene in osebe v svobodnih poklicih, ki bo ciljno naslavljala tudi problematiko dela v AV industriji. Kolektivna pogodba mora jasno določiti primerne pogoje dela, pri čemer morajo biti vanjo vključene vsaj določitve o maksimalnem številu ur dela v dnevu, počitku in minimalnem honorarju.

Ocena potrebnega vložka in pričakovanega učinka

Nosilci iniciative

- Ministrstvo za delo, družino, soc. zadeve in enake možnosti
- Ministrstvo za kulturo

Skupina iniciativ S5: Ureditev delovnopравnih vidikov AV industrije

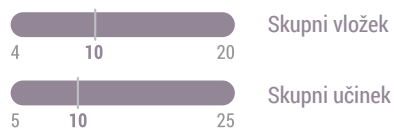
INICIATIVA S5.2

Prilagoditev delovnopравne zakonodaje na specifične snemanja AV del

Opis iniciative

- Veljavna delovnopравna zakonodaja na področju AV industrije ni prilagojena na snemanje AV del in ne zajema njegovih specifik. To se kaže predvsem pri določbah o nedovoljenem delu otrok in mladostnikov, ki npr. enako obravnava sodelovanje pri snemanju vseh otrok do 15 let ne glede na njihovo starost.
- V zakonodajo bi bilo treba uvesti izjeme glede dela (predvsem starejših) otrok in mladostnikov pri snemanju AV del, saj gre pri tem za drugačno naravo dela kot v primerih, ki terjajo tako stroge prepovedi. V tujini je ustaljena praksa, ki otrokom in mladostnikom dovoljuje fleksibilnejše snemanje AV del. Tisti otroci in mladostniki, ki tovrstno delo opravljajo pogosteje, ponekod pridobijo tudi poseben status, ki ustvarjalcem AV del omogoča, da ni treba vedno znova pridobivati novih dovoljenj za njihovo delo.

Ocena potrebnega vložka in pričakovanega učinka

Nosilci iniciative

- Ministrstvo za kulturo
- Ministrstvo za delo, družino, soc. zadeve in enake možnosti

Skupina iniciativ S6: Zagotovitev enakopravnosti spolov v AV industriji

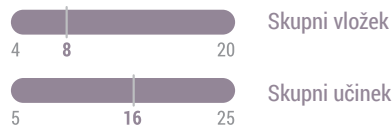
INICIATIVA S6.1

Sprejem ukrepov za enakopravno zastopanost spolov pri dodeljevanju javnih programskih sredstev in v sestavi strokovno-programskih komisij pri SFC

Opis iniciative

- SFC je leta 2018 objavil študijo z naslovom *Dejstva & številke: enakost spolov*, v kateri je predstavil dejstva in številke o enakosti spolov v AV industriji v Sloveniji. V preučevanem obdobju med letoma 2011–2017 je npr. delež režiserk sofinanciranih celovečernih filmov znašal 12,7 %, kar je občutno pod evropskim povprečjem obdobja 2006–2013, ki je znašalo 21 %. Delež žensk v strokovno-programskih komisijah pa se je izkazal kot obratno sorazmeren glede na višino sredstev, s katerimi komisija razpolaga.
- Za izboljšanje položaja žensk v AV industriji je treba sprejeti sistemske in celovite ukrepe za enakopravno zastopanost spolov. V tem kontekstu bi bilo treba preučiti tudi možnost uvedbe obveznega deleža financiranja AV del ženskih ustvarjalk in obveznega deleža žensk v sestavi različnih komisij SFC.

Ocena potrebnega vložka in pričakovanega učinka

Nosilci iniciative

- Slovenski filmski center (Filmski inštitut)

Skupina iniciativ S7: Spodbujanje zaposljivosti in razvoja veččin v AV industriji

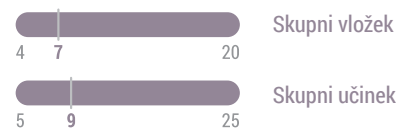
INICIATIVA S7.1

Sprejem sistemskih ukrepov za spodbujanje ciljnega zaposlovanja težje zaposljivih kadrov v AV industriji

Opis iniciative

- AV industrija predstavlja delovno okolje, v katerem lahko učinkovito delujejo tudi težje zaposljivi kadri (npr. starejši, gibalno ovirane osebe). V ekipah za snemanje in produkcijo AV del so namreč potrebna zelo raznolika znanja, izkušnje in sposobnosti, ki jih je mogoče najti v vseh segmentih (aktivnega prebivalstva. Prav tako za izvajanje večine aktivnosti pri snemanju AV del ni zahtevana posebna formalna izobrazba, kot to velja za delo na številnih drugih področjih, kar dodatno olajša zaposlovanje kadrov v AV industriji.
- V sodelovanju Ministrstva za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti, Zavoda za zaposlovanje RS in MGTŠ bi bilo treba uvesti ukrepe, ki bodo spodbujali zaposlovanje težje zaposljivih kadrov, kot so npr. denarne in davčne spodbude ter olajšave.

Ocena potrebnega vložka in pričakovanega učinka

Nosilci iniciative

- Ministrstvo za delo, družino, soc. zadeve in enake možnosti
- Ministrstvo za gospodarstvo, turizem in šport

Skupina iniciativ S7: Spodbujanje zaposljivosti in razvoja veščin v AV industriji

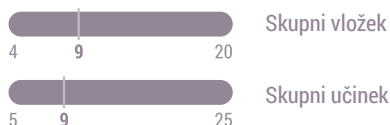
INICIATIVA S7.2

Uvedba kompetenčnih centrov za usposabljanje in pridobivanje veščin s področja AV industrije

Opis iniciative

- Čeprav za delo v AV industriji praviloma ni zahtevana posebna formalna izobrazba, pa so za to potrebna specifična znanja in veščine, ki omogočajo koristen prispevek k ustvarjanju in produkciji AV del. Predvsem tistim kadrom, ki niso formalno izobraženi na področju AV dejavnosti (tudi npr. težje zaposljivi kadri), je zato za uspešen vstop v AV industrijo in nadaljnje delo treba omogočiti posebna usposabljanja in programe pridobivanja veščin.
- Za ta namen bi bilo v sodelovanju z Zavodom za zaposlovanje RS treba ustanoviti centre za usposabljanje in pridobivanje veščin (kompetenčne centre), v okviru katerih bi predvsem strokovna društva s področja AV industrije in drugi ključni deležniki skrbeli za usposabljanje potencialnih kadrov (npr. tečaji, delavnice).

Ocena potrebnega vložka in pričakovanega učinka

Nosilci iniciative

- Ministrstvo za delo, družino, soc. zadeve in enake možnosti
- Zavod za zaposlovanje RS

Strateški cilj 3: Zagotovitev ustreznega obsega financiranja (F)

KAZALO STRATEŠKIH INICIATIV – STRATEŠKI CILJ 3

V nadaljevanju so najprej predstavljene nosilne strateške iniciative (s primeri dobrih praks), nato pa še ostale strateške iniciative, identificirane za doseganje Strateškega cilja 3: Zagotovitev ustreznega obsega financiranja.

Nosilne strateške iniciative (s primeri dobrih praks)

F1 - Občutno povečanje javnih sredstev, namenjenih produkciji AV del

(N) F1.1 - Postopno povečevanje javnih programskih sredstev z 20 milijonov EUR za leto 2024 na 50 milijonov EUR za leto 2030 | str. 84

(N) F1.2 - Razširitev dostopa do denarnih povračil za produkcijo AV del s tujih tudi na domača AV dela | str. 86

F2 - Zagotovitev dodatnih izvenproračunskih sredstev za produkcijo AV del

(N) F2.1 - Določitev obveznosti domačih in tujih deležnikov AV industrije, da finančno prispevajo k produkciji slovenskih AV del | str. 88

F3 - Prenova ureditve uporabe sredstev iz namenskih skladov kolektivnih organizacij

(N) F3.1 - Razširitev kroga upravičencev iz namenskih skladov kolektivnih organizacij tudi na pravne osebe in vzpostavitev sistema podpore projektom | str. 90

Ostale strateške iniciative

F1 - Občutno povečanje javnih sredstev, namenjenih produkciji AV del

F1.3 - Izvedba večjega števila letnih razpisov za realizacijo AV projektov na SFC | str. 92

F1.4 - Sprememba uporabljene sheme državnih pomoči iz de minimis v GBER | str. 92

F4 - Vzpostavitev vloge SID banke pri podpori AV projektov

F4.1 - Uvedba kreditnih linij in zavarovanj za dobro izvedbo del, prilagojenih vsebini in dinamiki AV projektov, v ponudbi SID banke | str. 93

F5 - Sprejem ukrepov za boljši izkoristek mednarodnih virov financiranja

F5.1 - Preučitev dodatnih možnosti črpanja sredstev za AV industrijo v okviru Evropske kohezijske politike | str. 93

F6 - Ureditev financiranja delovanja društev na področju AV industrije

F6.1 - Zagotovitev ustreznega obsega financiranja za redno delovanje in profesionalizacijo zvez in društev, ki zastopajo interese deležnikov AV industrije | str. 94

Skupina iniciativ F1: Občutno povečanje javnih sredstev, namenjenih produkciji AV del

INICIATIVA F1.1 NOSILNA INICIATIVA

Postopno povečevanje javnih programskih sredstev z 20 milijonov EUR za leto 2024 na 50 milijonov EUR za leto 2030

Trenutno stanje (opis razlogov za iniciativo)

- Glavno oviro pri realizaciji ekonomskega in umetniškega potenciala AV industrije v Sloveniji predstavlja njeno pomanjkljivo financiranje. V proračunu za leto 2023 je še vedno predvidenih le 8,78 milijona EUR programskih sredstev, čeprav je bilo že v Nacionalnem programu za kulturo 2014–2017 ugotovljeno, da bi morala programska sredstva znašati vsaj 11 milijonov EUR.
- Kot je bilo ugotovljeno v prvem in drugem delu Strateškega načrta, je javno financiranje AV industrije v Sloveniji v primerjavi z javnim financiranjem AV industrij v številnih drugih državah močno podhranjeno. Delež letne investicije države v filmsko produkcijo v celotnem BDP je npr. v Sloveniji med najnižjimi v EU (0,01 % BDP) in znaša enkrat manj kot povprečje EU¹ (0,02 % BDP).

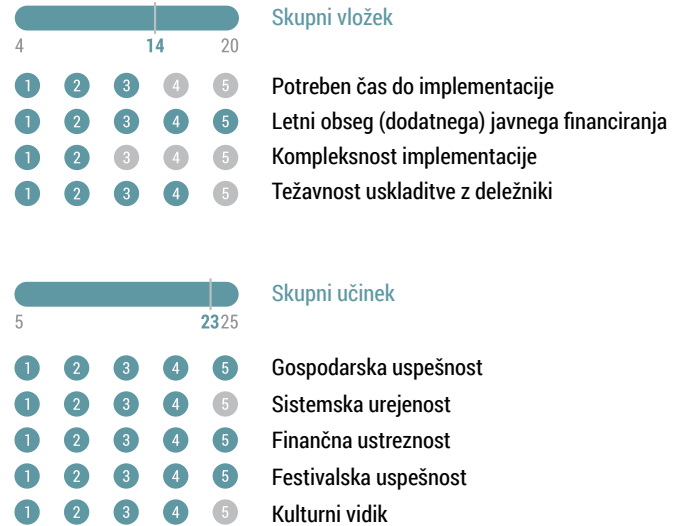
Konkretizacija iniciative

1. Takojšnje povečanje javnih programskih sredstev, namenjenih SFC za leto 2024 na 20 milijonov EUR
2. Jasna zaveza k vsakoletnemu povečevanju javnih programskih sredstev v višini 5 milijonov EUR s ciljnim zneskom za leto 2030 v višini 50 milijonov EUR programskih sredstev

Pričakovani rezultati in učinki implementacije iniciative

- Večje število produciranih visoko kakovostnih slovenskih AV del
- Višja mednarodna prepoznavnost in uspešnost slovenske AV industrije
- Neposredni gospodarski in fiskalni učinki v posledici povečane aktivnosti AV industrije

Ocena potrebnega vložka in pričakovanega učinka

Nosilci iniciative

- Vlada
- Ministrstvo za kulturo
- Ministrstvo za gospodarstvo, turizem in šport

Skupina iniciativ F1: Občutno povečanje javnih sredstev, namenjenih produkciji AV del

PRIMER DOBRE PRAKSE – ZA INICIATIVO F1.1

Višina proračunskih sredstev, namenjenih AV industriji na Švedskem

Opis dobre prakse

- Švedska AV industrija je ena izmed **najmočnejših na področju kinematografije**, kar ji je uspelo doseči tudi v posledici ustreznega prepoznavanja gospodarskega potenciala kinematografije in obsežnih letnih investicij v produkcijo AV del.
- V letu 2021 je **Švedski filmski inštitut** produkciji švedskih AV del namenil okoli **48 milijonov EUR**ⁱ, od tega 24,5 milijona EUR za vnaprejšnje financiranje AV del.
- Pred letom 2017 so bili na Švedskem vsakih pet let sprejeti filmski sporazumi med vlado, deležniki na področju AV industrije in kinematografi za financiranje švedskega filmskega ustvarjanja, **od 1. januarja 2017 dalje pa je Švedski filmski inštitut financiran izključno s strani države**.
- Od leta 2017 dalje so se **povprečne višine proračunov posameznih celovečernih filmov**, ki so bili sofinancirani s strani Švedskega filmskega inštituta, ves čas gibale **med 2,05 ter 2,6 milijona EUR**ⁱ (za primerjavo: v Sloveniji je bil povprečen proračun celovečernega filma v tem obdobju le 0,9 milijona EUR).

Glavni učinki dobre prakse

- Z 48 milijoni EUR financiranja s strani Švedskega filmskega inštituta so avtorji in ustvarjalci AV del na Švedskem v letu 2021 producirali **13 celovečernih igranih filmov, 21 celovečernih dokumentarcev ter 29 kratkih filmov**.
- **Povprečen proračun švedskih celovečercev**, ki so bili sofinancirani z javnimi sredstvi (Filmske komisije ali Švedskega filmskega inštituta), je leta 2021 za igrane filme znašal **2,07 milijona EUR** ter za dokumentarne filme **0,43 milijona EUR**ⁱ. Takšna višina povprečnega proračuna za film je **občutno višja od povprečne višine proračuna v EU**¹, ki je v letu 2021 znašala 1,78 milijona EUR.
- Povečanje višine financiranja in števila ustvarjenih AV del na Švedskem se je odrazilo tudi v **številnih odmevnih filmskih nagradah**, ki so jih v preteklih letih prejeli švedski ustvarjalci AV del. V zadnjih šestih letih so kar **dvakrat posegli po nagradi zlata palma** na filmskem festivalu v Cannesu, ki predstavlja najpomembnejšo evropsko filmsko nagrado, in sicer:
  - **2022**: Trikotnik žalosti (režiser Ruben Östlund), s proračunom filma okoli 12 milijonov EUR,
  - **2017**: Kvadrat (režiser Ruben Östlund), s proračunom filma okoli 5 milijonov EUR.

¹ Države v EU27, brez Malte in Grčije. Za več podatkov glej str. 12.

Viri:

ⁱ Poročilo Swedish Film Institute „Facts and figures 2021“ (www.filminstitutet.se/)

Skupina iniciativ F1: Občutno povečanje javnih sredstev, namenjenih produkciji AV del

INICIATIVA F1.2 NOSILNA INICIATIVA

Razširitev dostopa do denarnih povračil za produkcijo AV del s tujih tudi na domača AV dela

Trenutno stanje (opis razlogov za iniciativo)

- Finančne spodbude, ki jih za privabljanje produkcij uporablja SFC (s pomočjo Filmske komisije), so trenutno namenjene zgolj tujim, ne pa tudi domačim AV produkcijam. 17. a člen ZSFCJA tujim produkcijam omogoča denarno povračilo v višini 25 % upravičenih stroškov, ki jih tuje snemalne ekipe porabijo za produkcijo filmov in drugih AV del na ozemlju Slovenije.
- Neenaka obravnava slovenskih in tujih AV projektov glede možnosti pridobitve denarnih povračil je neutemeljena in diskriminatorsna, saj gospodarski učinki na lokalna gospodarstva (npr. iz naslova prenočitve, prehrane, najema delavcev) nastanejo pri obeh vrstah AV projektov. Slovenski producenti, ki zagotavljajo lastne vložke za slovenske AV projekte, so tako neupravičeno v slabšem položaju kot producenti tujih AV projektov, ki si nastale stroške lahko znižajo s pridobitvijo denarnega povračila.

Konkretizacija iniciative

1. Uvedba možnosti pridobitve denarnega povračila iz člena 17.a ZSFCJA tudi za slovenske AV projekte (pod enakimi pogoji, ki veljajo za tuje AV projekte)

Pričakovani rezultati in učinki implementacije iniciative

- Večje število ustvarjenih slovenskih AV del
- Višji lastni vložki slovenskih producentov in posledično višji proračuni za film
- Nižji stroški produkcije in posledično bolj privlačno okolje delovanja AV industrije

Ocena potrebnega vložka in pričakovanega učinka

Nosilci iniciative

- Ministrstvo za gospodarstvo, turizem in šport
- Ministrstvo za kulturo
- Slovenski filmski center (Filmski inštitut)

Skupina iniciativ F1: Občutno povečanje javnih sredstev, namenjenih produkciji AV del

PRIMER DOBRE PRAKSE – ZA INICIATIVO F1.2

Finančne spodbude za domača AV dela v Srbiji in Nemčiji

Opis dobre prakse

Srbija

- Filmski center v Srbiji in srbska filmska komisija ponujata denarna povračila za snemanje AV del **tako tujim kot domačim ustvarjalcem AV del**, in sicer v višini:
  - 20 % stroškov, nastalih na ozemlju Srbije za snemanje reklam, in
  - 25 % stroškov na ozemlju, nastalih na ozemlju Srbije za vsa AV dela oziroma 30 % za projekte, za katere je bilo na ozemlju Srbije porabljeno več kot 5 milijonov EUR.

Nemčija

- Nemški zvezni filmski fond (DFFF) ter Nemški fond za AV dela (GMBF) ponujata **denarno povračilo v višini 20–30 % stroškov na ozemlju Nemčije za domače in tuje ustvarjalce AV del**, in sicer v višiniⁱ:
  - 20 % za produkcije igranih, dokumentarnih in animiranih filmov, oziroma 25 %, če stroški, nastali na ozemlju Nemčije, znašajo več kot 8 milijonov EUR (povračila se zviša na 25 % in 30 %, če je projekt prejel financiranje s strani zveznega odbora za film ali komisarja za kulturo);
  - 25 % za servisne produkcije s stroški nastalimi na ozemlju Nemčije v višini vsaj 8 milijonov EUR in
  - 20–25 % za produkcije TV serij.

Glavni učinki dobre prakse

Srbija

- V letu 2022 je Srbski filmski center izplačal denarna povračila 39 različnim AV projektom v skupni vrednosti okoli 17,4 milijona EURⁱ.
- Od skupno 39 projektov, ki so prejeli sofinanciranje s strani Srbskega filmskega centra, je bilo 12 domačih AV projektov v skupni vrednosti nekaj več kot 5,1 milijona EUR.

Nemčija

- V letu 2022 je DFFF skozi svoj prvi steber, namenjen filmskim producentom igranih, dokumentarnih in animiranih filmov, odobril **denarna povračila 107 filmskim produkcijam, od tega kar 71 nemškim**. Skupna višina porabljenih sredstev za izplačila domačim produkcijam je znašala okoli **30,4 milijona EUR**ⁱⁱ, na ozemlju Nemčije pa so domače filmske produkcije porabile 174,4 milijona EUR.
- GMPE, ki je namenjen produkcijam visoko-proračunskih TV serij in filmov, je v letu 2022 **nemškim produkcijam izplačal 54,7 milijona EUR**ⁱⁱ denarnih povračil.

Viri:

ⁱ Spletna stran Filmski center Srbije (www.fcs.rs)

ⁱⁱ Poročilo DFFF in GMPE „At a Glance 2022“ (dfff-ffa.de)

Skupina iniciativ F2: Zagotovitev dodatnih izvenproračunskih sredstev za produkcijo AV del

INICIATIVA F2.1 NOSILNA INICIATIVA

Določitev obveznosti domačih in tujih deležnikov AV industrije, da finančno prispevajo k produkciji slovenskih AV del

Trenutno stanje (opis razlogov za iniciativo)

- Neurejenost izvenproračunskih virov predstavlja eno izmed glavnih omejitev AV industrije v Sloveniji. Ključni deležniki AV industrije, kot so TV operaterji, TV hiše in platforme, ki ponujajo video vsebine na zahtevo (VOD), k produkciji slovenskih AV del trenutno praktično ne prispevajo lastnih sredstev (izjema so nekatere TV hiše), k temu pa jih ne zavezuje niti nobena zakonska obveznost. Taka obveznost velja le za RTV Slovenijo, ki mora neodvisni produkciji nameniti sredstva v višini 2 % pobranih prispevkov.
- Slovenija v nasprotju s številnimi državami EU tudi ni implementirala Direktive o avdiovizualnih medijskih storitvah (AVMSD) na način, da bi tujim VOD platformam naložila obveznost investicije v državi delovanja. Neurejenost izvenproračunskih sredstev vodi k finančni podhranjenosti slovenske AV industrije in njeni še večji odvisnosti od proračunskih sredstev.

Konkretizacija iniciative

1. Določitev zakonske obveznosti domačih in tujih deležnikov AV industrije v obliki investicije ali vplačila v namenski sklad (alternativno) v določenem odstotku od njihovih letnih prihodkov
2. Veljavnost obveznosti za vse glavne deležnike AV industrije, predvsem TV operaterje, TV hiše (javne in zasebne), VOD platforme (tuje in domače)

Pričakovani rezultati in učinki implementacije iniciative

- Zagotovljena dodatna finančna sredstva, namenjena produkciji slovenskih AV del
- Večje število ustvarjenih slovenskih AV del

Ocena potrebnega vložka in pričakovanega učinka

Nosilci iniciative

- Vlada
- Ministrstvo za gospodarstvo, turizem in šport
- Ministrstvo za kulturo

Skupina iniciativ F2: Zagotovitev dodatnih izvenproračunskih sredstev za produkcijo AV del

PRIMER DOBRE PRAKSE – ZA INICIATIVO F2.1

Obveznost finančnega prispevka deležnikov AV industrije na Hrvaškem

Opis dobre prakse

- Hrvaška je prepoznala pomen izvenproračunskih virov pri financiranju AV industrije in v svojem krovnem zakonu *Zakon o audiovizualnim djelatnostima* določila **obveznost vseh glavnih deležnikov**, ki ustvarjajo prihodke na račun AV del, da vsakoletno namenijo sredstva v določeni višini **od svojih letnih bruto prihodkov iz naslova AV dejavnosti**. Sredstva morajo posamezni deležniki plačati v korist Hrvaškega avdiovizualnega centra (HAVC), kot izhaja iz spodnje tabele:

Deležnik AV industrije	% bruto prihodkov, ki ga mora nameniti deležnik
HRT (Hrvatska radiotelevizija)	2 %
Izdajatelji nacionalnih TV programov	0,8 %
Izdajatelji lokalnih TV programov	0,5 %
Ponudniki AV vsebin na zahtevo (VOD)	2 %
Ponudniki medijskih storitev (streamerji)	0,5 %
Satelitski in kabelski operaterji	0,8 % ¹
Kinodvorane	0,5 %

Viri: *Zakon o audiovizualnim djelatnostima*, 2023

Glavni učinki dobre prakse

- Glavni učinek obveznega finančnega prispevka predstavlja **zmanjšanje odvisnosti ustvarjalcev AV del zgolj od neposrednih proračunskih sredstev**, ki bi jih delovanju nacionalnega programa za AV industrijo namenila država.
- V letu 2021 je HAVC **samo iz naslova finančnega prispevka deležnikov AV industrije prejel okoli 4,41 milijona EUR**ⁱ. Skupaj je imel v letu 2021 na voljo 9,25 milijona EURⁱⁱ sredstev zgolj za programske aktivnosti, kar je **v primerjavi z realiziranimi programskimi sredstvi SFC** (okoli 5,7 milijona EUR v 2021) **za 60 % več**.
- Tako je HAVC v letu 2021 lahko sofinanciral razvoj in produkcijo dolgometražnih filmov s sredstvi v višini **4 milijonov EUR**ⁱⁱ. Poleg tega je namenil tudi **1 milijon EUR** za razvoj in produkcijo dokumentarnih filmov, **800 tisoč EUR** za razvoj in produkcijo animiranih filmov. Skupno je torej za razvoj in produkcijo AV del HAVC namenil 7,4 milijona EUR, še dodatnih **1,8 milijona EUR** pa je namenil podpori kinematografski distribuciji filmov.ⁱⁱ

¹ Bruto prihodki iz naslova prenosa in/ali retransmisije AV programov.

Viri:

ⁱ Poročilo HAVC „Bilješke uz financijski izvještaj 2022“ (havic.hr)

ⁱⁱ Letno poročilo HAVC 2021 (havic.hr)

Skupina iniciativ F3: Prenova ureditve uporabe sredstev iz namenskih skladov kolektivnih organizacij

PRIMER DOBRE PRAKSE – ZA INICIATIVO F3.1

Črpanje sredstev iz namenskih skladov kolektivnih organizacij v Avstriji in na Hrvaškem

Opis dobre prakse

- Iz podatkov Svetovne organizacije za intelektualno lastnino (WIPO) in poročil kolektivnih organizacij izhaja, da lahko kolektivne organizacije npr. v Avstriji in na Hrvaškem **za oblikovanje namenskih skladov namenijo bistveno višji odstotek prihodkov**, ki jih pobirajo iz naslova privatnega reproduciranja, kot kolektivne organizacije v Sloveniji. To je prikazano v spodnji tabeli:

Država	% zbranih avtorskih honorarjev, ki je lahko namenjen za namenske sklade
Avstrija	50 %
Hrvaška	30 %
Slovenija	10 %

Vir podatkov: WIPO in poročila kolektivnih organizacij, 2019

- Poleg višjega obsega sredstev, ki ga kolektivne organizacije lahko namenijo za oblikovanje namenskih skladov, pa se v zgoraj navedenih državah (in številnih drugih) **lahko za črpanje sredstev iz namenskih skladov potegujejo tudi pravne osebe**, kot so npr. producerske hiše, kar v Sloveniji zaradi trenutne zakonodajne ureditve ni mogoče.

Glavni učinki dobre prakse

Avstrija

- Po podatkih kolektivne organizacije za avtorje AV del (VdFS) je bilo v letu 2020 iz namenskih skladov izplačanih **392 tisoč EUR** za promocijo festivalov in dogodkov, v letu 2018 (pred pandemijo Covid-19) pa je ta številka znašala celo **546 tisoč EUR**ⁱ. Strokovna združenja, društva in kolektivne organizacije so v letu 2020 dodatno prejele okoli **348 tisoč EUR**.

Hrvaška

- V letu 2020 je sredstva iz namenskih skladov, katere sredstva razdeljuje Društvo hrvaških filmskih režiserjev (DHFR), prejele **preko 40 organizacij** za izvedbo različnih projektov.ⁱⁱ

„Spodbujanje kulturno-umetniškega ustvarjanja in promocijo avtorskih del bistveno bolje organizirajo ter izvajajo za to specializirane in usposobljene pravne osebe – predvsem strokovna združenja imetnikov pravic, kar dokazujejo številne prakse v tujini. Zato si kolektivne organizacije močno prizadevamo, da bi enaka ureditev veljala tudi v Sloveniji.“

Gregor Štibernik
direktor kolektivne organizacije AIPA

Viri:

ⁱ Poročilo VdFS „SKE-Bericht des Jahres 2020“ (www.vdfs.at)

ⁱⁱ Poročilo DHFR „Godišnje izvješće o transparentnosti za 2020. godinu“ (dhfr.hr)

Skupina iniciativ F1: Občutno povečanje javnih sredstev, namenjenih produkciji AV del

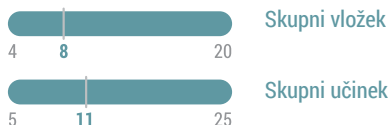
INICIATIVA F1.3

Izvedba večjega števila letnih razpisov za realizacijo AV projektov na SFC

Opis iniciative

- SFC trenutno razpise za dodelitev programskih sredstev in pomoč sofinanciranja realizacije projektov pripravlja enkrat letno. Razpisi SFC med drugim vključujejo sofinanciranje realizacije igranih in animiranih filmskih ter AV projektov, študijskih filmov in študijskih televizijskih del ter še nekatere druge.
- Za zagotovitev višjega števila realiziranih projektov bi bilo treba izvesti več letnih razpisov za realizacijo AV projektov, saj enoletno obdobje med dvema razpisoma AV ustvarjalcem brez izbranega AV projekta za sofinanciranje praktično onemogoča delo na AV projektih v vmesnem času. Zato bi bilo treba na letni ravni objaviti vsaj dva razpisa za realizacijo vseh AV projektov.

Ocena potrebnega vložka in pričakovanega učinka

Nosilci iniciative

- Slovenski filmski center (Filmski inštitut)

Skupina iniciativ F1: Občutno povečanje javnih sredstev, namenjenih produkciji AV del

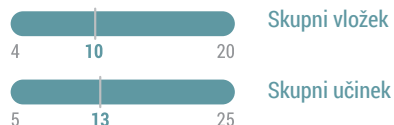
INICIATIVA F1.4

Sprememba uporabljene sheme državnih pomoči iz de minimis v GBER

Opis iniciative

- SFC za dodeljevanje sredstev podjetjem v AV industriji uporablja shemo pomoči de minimis, kjer zgornja meja pomoči znaša 50 % vseh izkazanih stroškov projektov. Hkrati SFC skladno z ZSFCJA lahko sofinancira projekte nizko proračunskega, mladinskega ali otroškega oziroma zahtevnega filma največ do 80 % vseh izkazanih upravičenih stroškov.
- Shema de minimis je treba spremeniti v shemo pomoči GBER (General Block Exemption Regulation), ki je na evropski ravni širše uporabljena, dovoljuje višje deleže pomoči (do 100 %) in je predvsem manj rigidna ter bi pomagala debirokratizirati postopke pridobivanja sredstev.

Ocena potrebnega vložka in pričakovanega učinka

Nosilci iniciative

- Ministrstvo za gospodarstvo, turizem in šport
- Slovenski filmski center (Filmski inštitut)

Skupina iniciativ F4: Vzpostavitev vloge SID banke pri podpori AV projektov

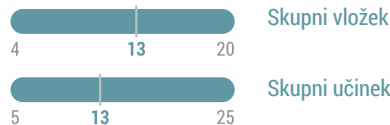
INICIATIVA F4.1

Uvedba kreditnih linij in zavarovanj za dobro izvedbo del, prilagojenih vsebini in dinamiki AV projektov, v ponudbi SID banke

Opis iniciative

- Trenutno v Sloveniji na področju kreditiranja ni vzpostavljenega sistema, ki bi omogočal črpanje sredstev in pridobitev kreditnih linij za poslovanje ter zavarovanje AV projektov, ki bi bila ustrezno prilagojena na dinamiko in potrebe AV industrije.
- Po vzorih iz tujine bi morala Slovenska izvozna in razvojna banka (SID banka) vzpostaviti model kreditnih linij, ki bi bile posebej namenjene AV projektom. Poleg tega bi bilo treba v ponudbo SID banke uvesti tudi zavarovanja za dobro izvedbo del, ki bi bila po vsebini in obsegu prilagojena potrebam AV projektom, predvsem glede na zahteve razpisov SFC in drugih razpisov za sofinanciranje AV projektov.

Ocena potrebnega vložka in pričakovanega učinka

Nosilci iniciative

- SID banka
- Ministrstvo za gospodarstvo, turizem in šport

Skupina iniciativ F5: Sprejem ukrepov za boljši izkoristek mednarodnih virov financiranja

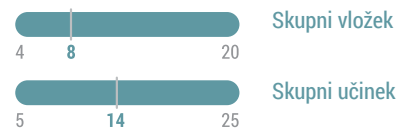
INICIATIVA F5.1

Preučitev dodatnih možnosti črpanja sredstev za AV industrijo v okviru Evropske kohezijske politike

Opis iniciative

- Na ravni EU so v okviru Evropske kohezijske politike vzpostavljeni številni programi, ki AV industriji omogočajo črpanje sredstev za financiranje projektov. Slovenska AV industrija teh možnosti financiranja trenutno ne izkorišča.
- V letu 2021 je Deloitte pripravil študijo z naslovom Vloga Evropske kohezijske politike in inovativnih poslovnih modelov v AV industriji (naročniki: DSAF, DAVP, FPS in AIPA, k. o.), v kateri je predstavil različne vrste programov in možne načine črpanja sredstev v obdobju med 2021–2027. Na podlagi študije bi bilo smiselno ponovno preučiti, katere identificirane možnosti črpanja sredstev so še vedno aktualne in ali je v vmesnem času prišlo do pomembnejših sprememb, ter sprejeti ukrepe za uspešnejše črpanje sredstev.

Ocena potrebnega vložka in pričakovanega učinka

Nosilci iniciative

- Ministrstvo za kohezijo in regionalni razvoj
- Ministrstvo za gospodarstvo, turizem in šport

Skupina iniciativ F6: Ureditev financiranja delovanja društev na področju AV industrije

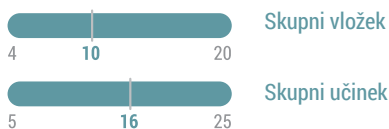
INICIATIVA F6.1

Zagotovitev ustreznega obsega financiranja za redno delovanje in profesionalizacijo zvez in društev, ki zastopajo interese deležnikov AV industrije

Opis iniciative

- Društva ustvarjalcev AV del v Sloveniji, kot so člani ZDSFU in ostala društva opravljajo izredno pomembno vlogo znotraj AV industrije, saj zastopajo in usklajujejo interese številnih deležnikov AV industrije. Trenutno se društva srečujejo s pomanjkanjem financiranja za nemoteno delovanje, kar posledično vodi v nezmožnost zelo potrebne profesionalizacije njihovega delovanja.
- Letno višino javnih sredstev, namenjenih društvom v AV industriji, bi bilo treba dvigniti na raven, ki bo omogočala ustrezno delovanje in izvajanje osnovnih nalog („hladni pogon“). Poleg tega bi bilo treba zvišati zgornjo mejo sofinanciranja projektov društev na področju filmske (AV) dejavnosti s 50 % na 100 %, saj trenutne omejitve financiranja onemogočajo kakovostno izvajanje večjega števila projektov.

Ocena potrebnega vložka in pričakovanega učinka

Nosilci iniciative

- Ministrstvo za kulturo

Strateški cilj 4: Kontinuirano doseganje uspehov AV del na mednarodnih festivalih najvišje ravni (D)

KAZALO STRATEŠKIH INICIATIV – STRATEŠKI CILJ 4

V nadaljevanju so najprej predstavljene nosilne strateške iniciative (s primeri dobrih praks), nato pa še ostale strateške iniciative, identificirane **za doseganje Strateškega cilja 4: Kontinuirano doseganje uspehov AV del na mednarodnih festivalih najvišje ravni**.

Nosilne strateške iniciative (s primeri dobrih praks)

D1 - Okrepitev mednarodnega povezovanja in diplomacije na področju AV industrije

(N) D1.1 - Ciljno strateško povezovanje z mednarodnim prostorom na področju AV industrije | str. 96

D3 - Poudarek na produkciji visoko kakovostnih AV del

(N) D3.1 - Povečanje najvišjega zneska financiranja (kapice) posameznega AV projekta iz javnih programskih sredstev | str. 98

Ostale strateške iniciative

D1 - Okrepitev mednarodnega povezovanja in diplomacije na področju AV industrije

D1.2 - Aktivno vključevanje AV industrije kot pomembne gospodarske panoge v zunanjepolitične aktivnosti vlade in kulturno ter gospodarsko diplomacijo | str. 100

D1.3 - Močnejše regijsko povezovanje s sklenitvijo bilateralnih in multilateralnih dogovorov z državami v regiji | str. 100

D2 - Sprejem ukrepov za spodbujanje čezmejnih AV koprodukcij

D2.1 - Povišanje skupnih javnih sredstev, namenjenih koprodukcijam z manjšinskim slovenskim deležem | str. 101

D4 - Zagotavljanje žanrske raznovrstnosti AV del

D4.1 - Zagotovitev podpore produkciji večjega števila žanrov, predvsem prek sprememb pravilnikov SFC | str. 101

D4.2 - Zagotovitev večje finančne podpore projektom in scenarijem v razvoju | str. 102

D5 - Sprejem sistemskih ukrepov za razvijanje vrhunskih talentov v AV industriji

D5.1 - Okrepitev študijskih programov, smeri in vsebin za deficitarne ustvarjalske poklice | str. 102

D5.2 - Spodbujanje tesnejšega sodelovanja akademskega in produkcijskega okolja v času med študijem | str. 103

D5.3 - Širša uvedba mentorskih programov in kadrovskega štipendiranja za diplomante programov z AV področja | str. 103

Skupina iniciativ D1: Okrepitev mednarodnega povezovanja in diplomacije na področju AV industrije

INICIATIVA D1.1 NOSILNA INICIATIVA

Ciljno strateško povezovanje z mednarodnim prostorom na področju AV industrije

Trenutno stanje (opis razlogov za iniciativo)

- Še posebej za majhne države kot je Slovenija je na področju AV industrije izrednega pomena strateško povezovanje s tujimi državami, saj je to predpogoj za preboj AV del na pomembnejših mednarodnih festivalih in mednarodno afirmacijo ustvarjalcev AV del.
- Za Slovenijo bi bilo zaželeno predvsem tesnejše povezovanje s Francijo kot najpomembnejšo evropsko državo AV industrije. Čeprav sta npr. vladi Slovenije in Francije že leta 2011 podpisali bilateralni Sporazum o kinematografski koprodukciji, je sodelovanje med državama na področju AV industrije nezadostno.
- Pomemben vidik mednarodnega povezovanja predstavlja tudi koprodukcijsko sodelovanje, ki se trenutno večinoma uspešno formira predvsem z državami bivše Jugoslavije, manj pa z ostalimi pomembnimi državami evropske in svetovne AV industrije.

Konkretizacija iniciative

1. Podpis novega bilateralnega sporazuma s Francijo kot ključno državo na področju AV industrije v Evropi
2. Preučitev možnosti ustanovitve slovenskega kulturnega centra v Parizu po vzoru berlinske SKICE
3. Podpis bilateralnega sporazuma z ostalimi pomembnimi državami AV industrije (npr. Nemčija)

Pričakovani rezultati in učinki implementacije iniciative

- Večja možnost koprodukcijskih sodelovanj z najuspešnejšimi državami
- Prepoznavnost in afirmacija slovenskih avtorjev in ustvarjalcev
- Pogostejše poseganje slovenskih (ko)produkcij po uspehih na festivalih najvišje ravni

Ocena potrebnega vložka in pričakovanega učinka

Nosilci iniciative

- Vlada
- Ministrstvo za zunanje in evropske zadeve
- Ministrstvo za kulturo

Skupina iniciativ D1: Okrepitev mednarodnega povezovanja in diplomacije na področju AV industrije

PRIMER DOBRE PRAKSE – ZA INICIATIVO D1.1

Strateško povezovanje romunske AV industrije s Francijo

Opis dobre prakse

- Romunska AV industrija se je v 70. letih prejšnjega stoletja pričela aktivno udeleževati na področju mednarodnega povezovanja s ključnimi evropskimi državami. V letu 1966 je Romunija podpisala koprodukcijski sporazum s Francijo, s čimer se je pričelo koprodukcijsko sodelovanje med omenjenima državama, praksa, ki je dobro uveljavljena vse do danes. Leta 2009 sta se državi dogovorili o osvežitvi koprodukcijskega sodelovanjaⁱⁱ in podpisali nov sporazum, ki je znižal potreben obseg višine financiranja manjšinske koprodukcije s 30 % na 20 % (v določenih primerih na 10 %).
- V letu 2013 sta državi sodelovanje še poglobili, saj sta podpisali sporazum, v katerem sta se **zavezali k sodelovanju pri filmski produkciji, filmski distribuciji, strokovnem znanju in usposabljanju osebja za boj proti piratstvu AV del**ⁱⁱⁱ.
- Opisano sodelovanje in pomoč francoskega kinematografskega podpornega sistema se kaže tudi pri **distribuciji filmov**, saj so vlogo distribucije mnogih uspešnih romunskih filmov izvedle prav francoske distribucijske hiše, ter pri **izbiri prodajnih agentov** za romunske filme, ki pogosto prihajajo iz Francije.
- Romunska AV industrija s Francijo sodeluje tudi na zakonodajnem področju, saj je v letu 2016 svoje **znanje k pisanju novega romunskega filmskega zakona prispeval francoski filmski inštitut CNC**^{iv}.

Glavni učinki dobre prakse

- Romunska AV industrija je v zadnjih dvajsetih letih dosegla številne odmevne uspehe, zasluge za njih pa gre v veliki meri pripisati tudi njenemu strateškemu povezovanju s Francijo.
- V letu 2007 je bil tako film **4 meseci, 3 tedni, 2 dneva** romunskega režiserja Cristianu Mungiuja nagrajen z nagrado Zlata palma na filmskem festivalu v Cannesu. Ustvarjalci filma so tesno sodelovali s francoskimi kolegi, saj **glavna distribucijska hiša**, zadolžena za distribucijo filma (Bac Films), **prihaja iz Francije**.
- Eden izmed najuspešnejših romunskih filmov **Policijski, pridevnik** režiserja Corneliuza Porumboiuja, ki je bil leta 2009 prejemnik nagrade **Un certain regard** na filmskem festivalu v Cannesu, je **sodeloval s francoskim prodajnim agentom Coach 14**.
- V letu 2012 sta francoski Ministrstvo za kulturo in komunikacijo ter Ministrstvo za tuje in evropske zadeve, v sodelovanju s francoskim filmskim inštitutom CNC, ustanovila tudi **sklad**, katerega sredstva so namenjena **kinematografskim ustvarjalcem iz držav v razvoju**. Romunski ustvarjalci so na tak način uspeli pridobiti dodatna sredstva za ustvarjanje AV del (med drugim režiser Corneliu Porumboiu^v).

Viri:

ⁱ Spletna stran francoskega filmskega inštituta CNC (www.cnc.fr)

ⁱⁱ Film New Europe (www.filmneweurope.com)

ⁱⁱⁱ Business Review EU (www.business-review.eu)

^{iv} Film New Europe (www.filmneweurope.com)

^v Romania Insider (www.romania-insider.com)

Skupina iniciativ D3: Poudarek na produkciji visoko kakovostnih AV del

INICIATIVA D3.1 NOSILNA INICIATIVA

Povečanje najvišjega zneska financiranja (kapice) posameznega AV projekta iz javnih programskih sredstev

Trenutno stanje (opis razlogov za iniciativo)

- Za konkurenčnost na mednarodnem področju AV industrije morajo AV dela dosegati izjemno visoko kakovost, ki pa je v močni korelaciji z višino proračuna posameznega AV dela. Proračun slovenskega filma je v primerjavi s povprečnim filmom na evropski ravni enkrat nižji. Glavni razlog za to je, poleg nizkega skupnega letnega proračuna SFC za AV projekte, tudi omejitev najvišjega dovoljenega zneska sofinanciranja posameznega AV projekta iz javnih sredstev.
- V letu 2022 je preko razpisa SFC za sofinanciranje realizacije slovenskih igranih filmskih in AV projektov bilo skupaj na voljo 2,8 milijona EUR javnih sredstev za igrane filmske projekte in celovečerne prvence. Pri tem je SFC z razpisom najvišji možni znesek sofinanciranja igranih filmskih projektov omejil na 800 tisoč EUR ter celovečernih prvencev na 350 tisoč EUR.

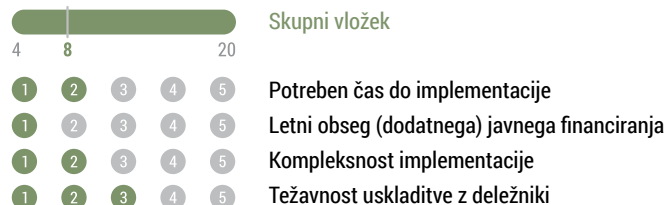
Konkretizacija iniciative

1. Zvišanje najvišjega možnega zneska sofinanciranja v razpisih SFC za igrane filmske projekte in celovečerne prvence vsaj na raven, primerljivo z evropskim povprečjem
2. Občutno višanje najvišjih možnih zneskov sofinanciranja v razpisih SFC tudi za ostala AV dela

Pričakovani rezultati in učinki implementacije iniciative

- Višja kakovost slovenskih AV del
- Višja konkurenčnost in prepoznavnost slovenskih AV del v mednarodnem prostoru
- Pogostejše poseganje po uspehih na filmskih festivalih najvišje ravni

Ocena potrebnega vložka in pričakovanega učinka

Nosilci iniciative

- Slovenski filmski center (Filmski inštitut)

Skupina iniciativ D3: Poudarek na produkciji visoko kakovostnih AV del

PRIMER DOBRE PRAKSE – ZA INICIATIVO D3.1

Najvišji znesek financiranja posameznega AV projekta v Italiji

Opis dobre prakse

- V Italiji na nacionalnem nivoju za financiranje AV del skrbi **Generalni direktorat za kinematografijo in avdiovizualno področje** pri Ministrstvu za kulturno dediščino in turizem (DGC MiBAC), ki je pristojen za razvoj, produkcijo in distribucijo filmov ter ostalih AV del. Za svoje delovanje prejme **najmanj 400 milijonov EUR letno**¹.
- Sklad, s katerim razpolaga DGC MiBAC, je namenjen podpori delovanja AV industrije predvsem prek izplačevanja denarnih povračil in podeljevanja subvencij za filmsko produkcijo, distribucijo ter promocijo (avtomatske, promocijske in selektivne subvencije).
- Samo v okviru selektivnih subvencij **lahko DGC MiBAC izplača**:
  - za celovečerni igrani film 2,4 milijona eur,
  - za dokumentarni film 600 tisoč eur in
  - za animirani film 1 milijon eur.
- Pri tem pa je vredno omeniti, da avtomatske subvencije, ki se podeljujejo v skladu z italijanskimi pravilniki o dodeljevanju sredstev, niso omejene glede na posamezen AV projekt, temveč jih DGC MiBAC **vsakoletno določi glede na razpoložljiva sredstva, število podprtih produkcij ter njihovo uspešnost**.

Glavni učinki dobre prakse

- Kot izhaja iz analize v prejšnjem delu Strateškega načrta, je AV industrija v Italiji v letu 2020 **izkazala najvišjo dodano vrednost na zaposlenega med analiziranimi državami** in je pri tem prehitela celo dansko ter švedsko AV industrijo, ki sodita med najuspešnejše v Evropi.
- Ob upoštevanju višje kapice financiranja posameznega AV projekta iz javnih programskih sredstev je v letu 2021 **povprečen proračun posameznega filma v Italiji znašal 2,5 milijona EUR**, kar je za 40 % več od povprečnega proračuna Evropske unije¹, ki je znašal 1,78 milijona EUR.
- Na povezavo med višino financiranja AV projektov in njihovo uspešnostjo kaže tudi dejstvo, da je italijanska AV industrija (s koprodukcijami) samo v 21. stoletju **kar trikrat posegla po nagradi zlata palma na festivalu v Cannesu**, in sicer z naslednjimi filmi:
  - 2009: Beli trak (režiser Michael Haneke)
  - 2006: Veter, ki trese ječmen (režiser Ken Loach)
  - 2001: Sinova soba (režiser Nanni Moretti)

¹ Države v EU27, brez Malte in Grčije. Za več podatkov glej str. 12.

Viri:

¹ Poročilo European Audiovisual Observatory „Mapping of film and audiovisual public funding criteria in the EU“

Skupina iniciativ D1: Okrepitev mednarodnega povezovanja in diplomacije na področju AV industrije

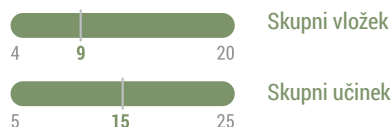
INICIATIVA D1.2

Aktivno vključevanje AV industrije kot pomembne gospodarske panoge v zunanje-politične aktivnosti vlade in kulturno ter gospodarsko diplomacijo

Opis iniciative

- Pomembno vlogo pri razvoju AV industrije posamezne države in njeni uveljavitvi v mednarodnem prostoru imajo tudi zunanje-politične aktivnosti vlade in kulturna ter gospodarska diplomacija. Vse te aktivnosti morajo potekati usklajeno med vsemi relevantnimi deležniki (npr. vlada, Ministrstvo za zunanje in evropske zadeve, MK, MGTŠ) in z izpolnjevanjem skupne strategije.
- Ministrstva bi morala pri načrtovanju zunanje-političnih aktivnosti, kot so odprave delegacij na obiske tujih ministrstev in drugih mednarodnih dogodkov, aktivno in ciljno prepoznavati potencial vključevanja predstavnikov AV industrije v te aktivnosti, z namenom vzpostavljanja tesnejših stikov med domačimi in tujimi AV industrijami ter odpiranja trgov za slovenska AV dela.

Ocena potrebnega vložka in pričakovanega učinka

Nosilci iniciative

- Slovenski filmski center (Filmski inštitut)

Skupina iniciativ D1: Okrepitev mednarodnega povezovanja in diplomacije na področju AV industrije

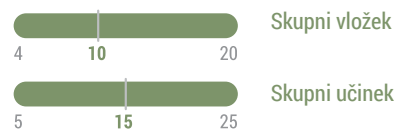
INICIATIVA D1.3

Močnejše regijsko povezovanje s sklenitvijo bilateralnih in multilateralnih dogovorov z državami v regiji

Opis iniciative

- Poleg mednarodnega strateškega povezovanja z najuspešnejšimi državami v Evropi na področju AV industrije je pomembno tudi regijsko povezovanje, predvsem z državami bivše Jugoslavije, Zahodnega Balkana ter državami Srednje in Vzhodne Evrope.
- S sklenitvijo bilateralnih in multilateralnih dogovorov z državami v regiji se lahko predvsem poglobi sodelovanje na področju koproduciranja AV del. Majhnost posameznih držav v regiji in slaba dostopnost financiranja sta razloga za dodatno spodbujanje mednarodnega sodelovanja, saj le-to državam omogoča skupni (koprodukcijski) nastop pri AV projektih. Posledično lahko ustvarijo AV dela z močnejšim finančnim zaledjem, ki lahko poseže po večjih uspehih, tako ekonomskih kot ustvarjalnih.

Ocena potrebnega vložka in pričakovanega učinka

Nosilci iniciative

- Ministrstvo za zunanje in evropske zadeve
- Ministrstvo za kulturo

Skupina iniciativ D2: Sprejem ukrepov za spodbujanje čezmejnih AV produkcij

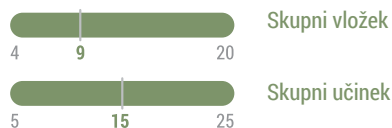
INICIATIVA D2.1

Povišanje skupnih javnih sredstev, namenjenih koprodukcijam z manjšinskim slovenskim deležem

Opis iniciative

- Koprodukcije z manjšinskim slovenskim deležem so izrednega pomena za uspešnost slovenskih AV del, saj povezovanje s tuji mi (večinskimi) producenti iz najuspešnejših AV industrij odpira vrata v mednarodnem prostoru slovenski AV industriji.
- V letu 2023 je na razpisu SFC za sofinanciranje realizacije slovenskih manjšinskih koprodukcijskih projektov na voljo skupno 250 tisoč EUR programskih sredstev, z zgornjo omejitvijo 80 tisoč EUR na posamezen projekt. Za učinkovito podporo koprodukcijam z manjšinskim slovenskim deležem in posledično večjo konkurenčnost slovenskih koprodukcij bi bilo treba zvišati tako skupna javna sredstva kot omejitev sredstev za sofinanciranje posameznega projekta.

Ocena potrebnega vložka in pričakovanega učinka

Nosilci iniciative

- Ministrstvo za kulturo

Skupina iniciativ D4: Zagotavljanje žanrske raznovrstnosti AV del

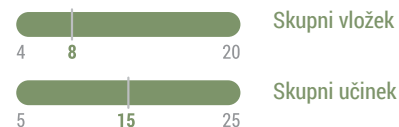
INICIATIVA D4.1

Zagotovitev podpore produkciji večjega števila žanrov predvsem prek sprememb pravilnikov SFC

Opis iniciative

- Za razvoj kakovostnih in raznolikih AV del je izredno pomembno zagotoviti žanrsko raznovrstnost filmov. Slovenska AV industrija je žanrsko slabo razvita, saj so produkcije določenih žanrov (npr. nacionalnih kulturnih AV projektov) praktično neobstoječe. Čeprav je v zadnjih letih vedno pogostejša žanrska raznovrstnost v fazi nastanka scenarijev, se ta ne odraža v kasnejši realizaciji teh scenarijev v obliki izvedenih AV projektov.
- Večjo realizacijo žanrsko raznovrstnih AV projektov bi spodbudila prilagoditev pravilnikov SFC za pridobivanje sredstev sofinanciranja, ki bi žanrsko raznolikost upoštevali kot kriterij pri ocenjevanju prijavljenih AV projektov.

Ocena potrebnega vložka in pričakovanega učinka

Nosilci iniciative

- Slovenski filmski center (Filmski inštitut)

Skupina iniciativ D4: Zagotavljanje žanrske raznovrstnosti AV del

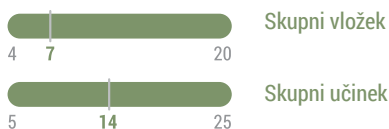
INICIATIVA D4.2

Zagotovitev večje finančne podpore projektom in scenarijem v razvoju

Opis iniciative

- AV projektom, ki so še v procesu razvoja, pri nadaljnjem razvoju s sofinanciranjem pomembno pomaga SFC. V letu 2022 je SFC tem projektom prek razpisa za sofinanciranje razvoja filmskih projektov in razvoja scenarijev okvirno namenil 150 tisoč EUR programskih sredstev, pri čemer je najvišji možni znesek za posamezen razvoj filmskega projekta znašal 30 tisoč EUR ter 10 tisoč EUR za projekt razvoja scenarija.
- Za zagotovitev višjega števila idejnih zasnov in AV projektov, ki bodo na koncu tudi realizirani, bi bilo treba občutno zvišati tako skupen letni znesek, namenjen projektom in scenarijem v razvoju, kot tudi najvišje možne zneske sofinanciranja za posamezen filmski projekt ter projekt razvoja scenarija.

Ocena potrebnega vložka in pričakovanega učinka

Nosilci iniciative

- Slovenski filmski center (Filmski inštitut)

Skupina iniciativ D5: Sprejem sistemskih ukrepov za razvijanje vrhunskih talentov v AV industriji

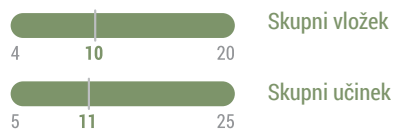
INICIATIVA D5.1

Okrepitev študijskih programov, smeri in vsebin za deficitarne ustvarjalske poklice

Opis iniciative

- V zadnjem obdobju so se začeli dogajati nekateri premiki na področju izobraževanja zapostavljenih ustvarjalskih poklicev, predvsem z uvedbo programov v visokošolskem izobraževanju, kot je npr. scenaristika na Akademiji za gledališče, radio, film in televizijo Univerze v Ljubljani (AGRFT). Kljub temu pa je v AV industriji še vedno čutiti veliko pomanjkanje potrebnih kadrov za ustvarjanje AV del.
- Problematiko pomanjkanja kadrov je treba nasloviti ciljno, predvsem z uvedbo novih študijskih programov (npr. za filmski zvok) ter krepitev obstoječih študijskih programov, ki bodo izboljšali domače produkcijsko okolje in pomembno prispevali k višji kakovosti in večjemu številu produciranih AV del.

Ocena potrebnega vložka in pričakovanega učinka

Nosilci iniciative

- Ministrstvo za kulturo
- AGRFT

Skupina iniciativ D5: Sprejem sistemskih ukrepov za razvijanje vrhunskih talentov v AV industriji

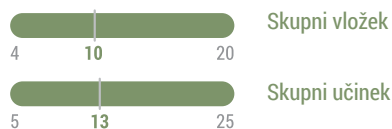
INICIATIVA D5.2

Spodbujanje tesnejšega sodelovanja akademskega in produkcijskega okolja v času med študijem

Opis iniciative

- Za lažji prehod bodočih AV ustvarjalcev iz akademskega okolja v profesionalno okolje ter pridobivanje relevantnih veščin, ki so prilagojene modernim načinom ustvarjanja AV del, je pomembno sodelovanje akademskega in profesionalnega sveta AV industrije že v času njihovega študija.
- Predvsem SFC oziroma novoustanovljeni Filmski inštitut bi moral opravljati vlogo povezovalnega člana med akademskim in produkcijskim okoljem (npr. producenti, Viba film, RTV Slovenija). Tesnejše sodelovanje med vsem temi deležniki bo po eni strani zvišalo kakovost akademskega okolja in izobraževalnih programov, po drugi strani pa poskrbelo za bolj ciljno naravnano izobrazbo kadrov v času študija, ki bodo svoje teoretične veščine lahko hitreje in učinkoviteje uporabili v praksi.

Ocena potrebnega vložka in pričakovanega učinka

Nosilci iniciative

- Slovenski filmski center (Filmski inštitut)
- AGRFT

Skupina iniciativ D5: Sprejem sistemskih ukrepov za razvijanje vrhunskih talentov v AV industriji

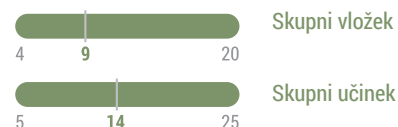
INICIATIVA D5.3

Širša uvedba mentorskih programov in kadrovskega štipendiranja za diplomante programov z AV področja

Opis iniciative

- Čeprav trenutno že obstajajo določeni programi štipendiranja diplomantov programov z AV področja, npr. delovne štipendije po končanem šolanju, ki jih ponuja AIPA, in štipendije Ministrstva za kulturo, te ne zadoščajo za pokritje finančnih potreb diplomantov. Posledično so se diplomanti že v zadnjem letniku študija pogosto primorani odločiti za ustvarjanje komercialno bolj zanimivih AV del (npr. reklam), čeprav morda želijo ustvarjati druga AV dela (npr. filme), ali pa se lotijo dela s povsem drugega področja.
- Za uspešno razvijanje vrhunskih talentov v AV industriji bi bilo treba uvesti večje število štipendij, ki bi jih ponujala glavna stanovska društva ter Ministrstvo za kulturo, obenem pa tudi več mentorskih programov, v okviru katerih bi strokovnjaki iz prakse prenašali znanja na mlade talente.

Ocena potrebnega vložka in pričakovanega učinka

Nosilci iniciative

- Ministrstvo za kulturo
- Društva s področja AV industrije

Naslov filma: ŠTERKIJADA

Letnica: 2023

Režija: IGOR ŠTERK

Produkcija filma: A.A.C. PRODUCTIONS

Avtor fotografije: PETER PERUNOVIĆ

Strateški cilj 5: Razumevanje AV del kot pomembnega gradnika slovenske kulture (K)

KAZALO STRATEŠKIH INICIATIV – STRATEŠKI CILJ 5

V nadaljevanju so najprej predstavljene nosilne strateške iniciative (s primeri dobrih praks), nato pa še ostale strateške iniciative, identificirane **za doseganje Strateškega cilja 5: Razumevanje AV del kot pomembnega gradnika slovenske kulture**.

Nosilne strateške iniciative (s primeri dobrih praks)

K1 - Sprejem ukrepov za ohranjanje in razvoj slovenske AV kulturne dediščine

Ⓝ K1.1 - Zagotovitev rednih in izrednih sredstev za restavracijo in digitalizacijo nacionalne AV kulturne dediščine | str. 106

K2 - Sprejem ukrepov za razvoj kinematografske kulture v Sloveniji

Ⓝ K2.1 - Sprejem ukrepov za razvoj in širitev mreže kinematografov, ki predvajajo slovenske filme | str. 108

Ostale strateške iniciative

K3 - Ciljno financiranje AV projektov s posebnim kulturnim pomenom

K3.1 - Zagotovitev dodatnih proračunskih sredstev, namenjenih produkciji slovenskih AV del s posebnim kulturnim pomenom | str. 110

K4 - Filmska vzgoja

K4.1 - Intenzivnejše vključevanje filmske vzgoje v izobraževalni proces na primarni in sekundarni izobraževalni ravni | str. 110

K4.2 - Izvedba nacionalne kampanje za promocijo slovenskih AV del kot kakovostnih vsebin med otroki in mladino | str. 111

K4.3 - Zagotovitev javnega financiranja najmanj enega slovenskega otroškega in enega mladinskega filma letno | str. 111

Skupina iniciativ K1: Sprejem ukrepov za ohranjanje in razvoj slovenske AV kulturne dediščine

INICIATIVA K1.1 NOSILNA INICIATIVA

Zagotovitev rednih in izrednih sredstev za restavracijo in digitalizacijo nacionalne AV kulturne dediščine

Trenutno stanje (opis razlogov za iniciativo)

Slovenska AV dela predstavljajo vizualne spomenike sodobnega časa, zato je pomembno, da se ohranjajo in bodo na voljo tudi prihodnjim generacijam. Filmski trak in drugi analogni ter zgodnji digitalni nosilci AV del žal niso večni, zanje je treba skrbeti in jih v luči digitalnega napredka digitalizirati ter ponuditi javnosti za predvajanje, bodisi na kinematografskem platnu, televiziji ali VOD platformah.

Trenutno veliko nosilcev slovenskih AV del propada, z vsakim letom pa je (in bo) njihova restavracija težja in dražja. Večina starih nosilcev se hrani pri Slovenskem filmskem arhivu, ki pa mu ni namenjeno dovolj sredstev, da bi lahko restavracijo in digitalizacijo opravljal sam. Medtem ko npr. Hrvaška za restavracijo in digitalizacijo svoje filmske dediščine letno nameni približno 700 tisoč EUR letno (vir: DSR, 2018), v Sloveniji ta znesek znaša le okoli 20 tisoč EUR letno.

Konkretizacija iniciative

1. Zagotovitev izrednih sredstev za restavracijo in digitalizacijo v višini vsaj 10 milijonov EUR
2. Bistveno povišanje rednih letnih sredstev za restavracijo in digitalizacijo slovenskih AV del
3. Izobrazba kadrov na področju restavracije in digitalizacije AV del

Pričakovani rezultati in učinki implementacije iniciative

- Digitalizacija in restavracija celotne slovenske filmske dediščine do leta 2030
- Možnost predvajanja klasičnih slovenskih filmov, posnetih v visoki ločljivosti, na kinematografskih platnih, televiziji in platformah VOD

Ocena potrebnega vložka in pričakovanega učinka

Nosilci iniciative

- Vlada
- Ministrstvo za gospodarstvo, turizem in šport
- Ministrstvo za kulturo

Skupina iniciativ K1: Sprejem ukrepov za ohranjanje in razvoj slovenske AV kulturne dediščine

PRIMER DOBRE PRAKSE – ZA INICIATIVO K1.1

Restavracija in digitalizacija AV del na Poljskem in na Madžarskem

Opis dobre prakse

Poljska

- Poljski filmski inštitut je v letu 2017 zagnal program **Digital Poland**, namen katerega je bil ohranitev poljske filmske dediščine za prihodnje generacije.
- S pomočjo evropskih sredstev in sredstev poljskega Ministrstva za kulturo in nacionalno dediščino so v obdobju 2017–2021 za restavracijo in digitalizacijo nacionalnih AV del namenili kar **22,8 milijona EUR**¹.

Madžarska

- Filmski arhiv na Madžarskem deluje v okviru nacionalnega filmskega inštituta. Za svoje delovanje vsakoletno prejme **redna sredstva, ki jih restavraciji in digitalizaciji filmov nameni madžarska vlada**². Filmski arhiv opravlja tudi naloge distribucije in promocije restavriranih AV del.
- Filmski arhiv koordinira svoje delo in sodeluje s filmskim laboratorijem Filmlab, ki prav tako spada pod nacionalni filmski inštitut in želi postati glavna evropska točka za postprodukcijo, obdelavo in restavriranje filmskih del.

Glavni učinki dobre prakse

Poljska

- V celotnem obdobju programa Digital Poland med leti 2017–2021 je Poljskemu filmskemu inštitutu uspelo rekonstruirati:
  - 160 igranih filmov,
  - 71 dokumentarnih filmov,
  - 464 animiranih in 10 dolgometražnih animiranih filmov.
- V sklopu programa je bila vzpostavljena tudi **spletna pretočna platforma**, na kateri je omogočen ogled vseh restavriranih in digitaliziranih filmov v visoki ločljivosti.

Madžarska

- Od leta 2014 do septembra leta 2022 je Madžarski uspelo **restavrirati in digitalizirati 186 različnih filmov**³. Z rednimi državnimi sredstvi lahko vsako leto restavrirajo 15 filmov v 4K ločljivosti ter še mnogo več v televizijski in 2K ločljivosti. Seznam restavriranih AV del je objavljen na strani nacionalnega filmskega inštituta, na voljo pa je tudi **spletna platforma, ki omogoča ogled posameznih AV del**.

Viri:

¹ Spletna stran Polish Film Institute (pisf.pl)

² Spletna stran National Film Institute Hungary – Film archive (www.nfi.hu)

Skupina iniciativ K2: Sprejem ukrepov za razvoj kinematografske kulture v Sloveniji

INICIATIVA K2.1 NOSILNA INICIATIVA

Sprejem ukrepov za razvoj in širitev mreže kinematografov, ki predvajajo slovenske filme

Trenutno stanje (opis razlogov za iniciativo)

Mreža kinematografov v Sloveniji lahko razdelimo na komercialno kinematografsko mrežo, ki vključuje kinematografe kot npr. Cineplex, ter neodvisne kinematografe, ki se deloma združujejo v društvu Art kino mreža Slovenije, deloma pa ostajajo samostojni. Komercialne kinematografske mreže se povečini odločijo za predvajanje tistih filmov, za kateri presodijo, da bodo najbolj komercialno (ekonomsko) uspešni. V nasprotju s tem se neodvisni kinematografi primarno osredotočajo na ponudbo, ki poskuša vzpostaviti in razvijati filmsko kulturo, npr. s predvajanjem klasičnih, evropskih in domačih filmov.

Trenutno eno večjih težav slovenske kinematografije predstavlja odsotnost neodvisnih kinematografov v številnih slovenskih mestih in lokalnih skupnostih, pa tudi tehnična in kadrovska podhranjenost obstoječih kinematografov, ki onemogoča optimalno kinematografsko izkušnjo pri ogledu filmov.

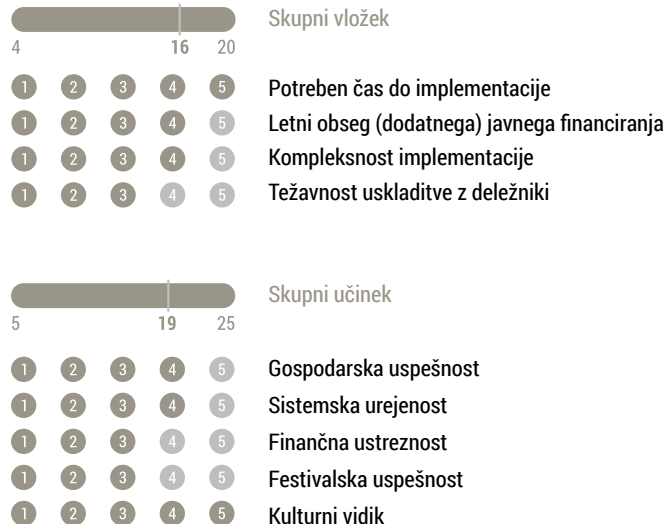
Konkretizacija iniciative

1. Razširitev mreže neodvisnih kinematografov po slovenskih mestih in lokalnih skupnostih
2. Uvedba enotnega naročniškega (subscription) modela za ogled filmov v vseh kinematografih v Sloveniji in ponudba posebnega abonmaja za slovenske filme

Pričakovani rezultati in učinki implementacije iniciative

- Večja prepoznavnost slovenskih filmov
- Filmska izobrazba občinstva

Ocena potrebnega vložka in pričakovanega učinka

Nosilci iniciative

- Ministrstvo za kulturo
- Slovenski filmski center (Filmski inštitut)

Skupina iniciativ K2: Sprejem ukrepov za razvoj kinematografske kulture v Sloveniji

PRIMER DOBRE PRAKSE – ZA INICIATIVO K2.1

Razvitost mreže kinematografov v Franciji

Opis dobre prakse

- V Franciji je postavljenih **2028 kinematografskih lokacij**, ki ponujajo ogledne filme, skupno pa je na voljo kar **6193 kinodvoran z zasloni** (podatki za leto 2021)ⁱ.
- Iz študije, ki jo je v letu 2019 objavil francoski filmski inštitut CNC, je razvidno, da **se polovica vseh kinematografov (okoli 1000) nahaja v skupnostih z manj kot 10.000 prebivalci**ⁱⁱ. Prav tako kar polovico vseh kinematografov predstavljajo arthouse prizorišča, ki prikazujejo umetniška AV dela.
- Poleg obširne mreže kinematografov francoski kinematografi gledalcem že od leta 2000 naprej ponujajo **naročniški (subscription) model prodaje vstopnic**, s katerimi lahko dostopajo do neomejenega števila ogledov filmov ob plačilu mesečne naročnine. Eden izmed takšnih ponudnikov je kinematograf Pathé, ki za 23 EUR na mesec ponuja neomejene ogledne vsebine v svoji ponudbiⁱⁱⁱ.
- Francoska kinoteka v svojem programu ponuja **klasične francoske in tuje filme ter retrospektive**, mnoge od katerih ni mogoče videti nikjer drugje. Pri tem ponujajo naročniški model prodaje vstopnic, cena katerega znaša 7-12 EUR^{iv} na mesec in omogoča neomejeno število obiskov kinematografa.

Glavni učinki dobre prakse

- Francija velja za najuspešnejšo filmsko državo v Evropi, kjer je **obiskovanje kinematografov vgrajeno v del vsakdanje kulture** in francoskim prebivalcem predstavlja enega najljubših prostočasnih udejstvanj.
- V letu 2021 je **število prodanih vstopnic za obiske kinematografov v Franciji znašalo 95,47 milijona**ⁱ, kar je skoraj tretjina vseh prodanih kinematografskih vstopnic v EU. Pred pandemijo Covid-19 je bilo letno število prodanih vstopnic v Franciji celo 213 milijonov (v letu 2019), kar je predstavljalo dobro četrtino vseh prodanih vstopnic v Evropski uniji.
- V letu 2021 je vsak francoski prebivalec v povprečju obiskal kinematograf 1,41-krat letno, v letu 2019 pa kar 3,18-krat letnoⁱ. Francozi tako obiščejo kinematografe okoli **trikrat pogosteje od Slovencev**.
- Leta 2021 je Francosko kinoteko v okviru CNC obiskalo okoli 193 tisoč obiskovalcev^{iv}, ki so si ogledali filme v njihovi ponudbi.

Viri:

ⁱ Podatkovna baza European Audiovisual Observatory

ⁱⁱ Spletni članek „France Still Boasts Europe’s Highest Number of Theater Screens Per Capita“ (variety.com)

ⁱⁱⁱ Spletna stran Pathé Cinemas (www.pathe.com)

^{iv} Spletna stran La Cinémathèque française (www.cinematheque.fr)

Skupina iniciativ K3: Ciljno financiranje AV projektov s posebnim kulturnim pomenom

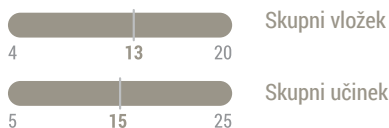
INICIATIVA K3.1

Zagotovitev dodatnih proračunskih sredstev, namenjenih produkciji slovenskih AV del s posebnim kulturnim pomenom

Opis iniciative

- AV projekti (predvsem filmi), ki imajo velik nacionalni kulturni pomen, si zaslužijo posebno obravnavo in ustrezna sredstva za njihovo realizacijo. Trenutno ustvarjalci AV del v Sloveniji nimajo na voljo zadostnih finančnih sredstev, ki bi jim omogočali izvedbo takih projektov (npr. ekranizacijo največjih literarnih del, kot so Alamut in Bobri).
- Osnovni cilj iniciative je, da bi Slovenija vsaj na vsaki dve leti realizirala en pomemben nacionalni kulturni AV projekt, kar pa bo terjalo dodatna izredna proračunska sredstva za njihovo produkcijo. Po oceni deležnikov AV industrije bi bilo treba za izvedbo takih projektov zagotoviti dodatna namenska proračunska sredstva v višini vsaj 10 milijonov EUR vsaki dve leti.

Ocena potrebnega vložka in pričakovanega učinka

Nosilci iniciative

- Ministrstvo za kulturo
- Slovenski filmski center (Filmski inštitut)

Skupina iniciativ K4: Filmska vzgoja

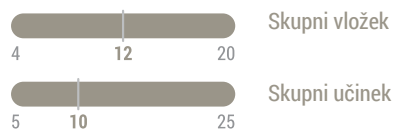
INICIATIVA K4.1

Intenzivnejše vključevanje filmske vzgoje v izobraževalni proces na primarni in sekundarni izobraževalni ravni

Opis iniciative

- Filmska vzgoja v Sloveniji ni dovolj vpeta v vzgojno-izobraževalne programe, kar velja tako na osnovnošolskem kot na srednješolskem nivoju. Določeni premiki na tem področju so bili v zadnjem desetletju sicer že izvedeni (npr. uvedba maturitetnega predmeta Zgodovina in teorija gledališča in filma na umetniških gimnazijah, sprejem učnega načrta za izbirni predmet Filmska vzgoja v osnovni šoli), vendar ti ne zadoščajo za kvalitetno filmsko vzgojo širokega kroga mladih.
- Za intenzivnejše vključevanje filmske vzgoje v izobraževalni proces bi bilo treba na primarni in sekundarni izobraževalni ravni uvesti dodatne obvezne ali izbirne predmete na področju filmske umetnosti in modernih pristopov ustvarjanja AV del ter ponuditi dodatne neobvezne vsebine (npr. krožki).

Ocena potrebnega vložka in pričakovanega učinka

Nosilci iniciative

- Ministrstvo za vzgojo in izobraževanje
- Ministrstvo za kulturo

Skupina iniciativ K4: Filmska vzgoja

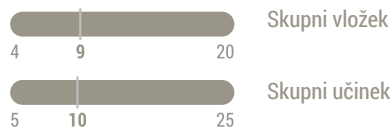
INICIATIVA K4.2

Izvedba nacionalne kampanje za promocijo slovenskih AV del kot kakovostnih vsebin med otroki in mladino

Opis iniciative

- V času, ko so AV vsebine (predvsem tuje) otrokom in mladini dostopne skoraj na vsakem koraku, je še toliko bolj pomembno, da mlade gledalce ozaveščamo o kakovostnih slovenskih AV vsebinah in njihovem pomenu za slovensko kulturo. Obenem jih je treba skozi (filmsko) vzgojo privaditi na ogled AV vsebin, ki ne nudijo zgolj trenutnega zadovoljstva, temveč tudi izobražujejo glede pomembnih družbeno-političnih tematik in s tem širijo obzorja gledalcev.
- V ta namen je treba izvesti nacionalno kampanjo za promocijo slovenskih AV del med otroki in mladino, tako z medijskimi kampanjami kot v sodelovanju z Ministrstvom za vzgojo in izobraževanje ter izobraževalnimi ustanovami, ki bi promovirale slovenska AV dela med svojimi učenci oziroma dijaki.

Ocena potrebnega vložka in pričakovanega učinka

Nosilci iniciative

- Ministrstvo za vzgojo in izobraževanje
- Slovenski filmski center (Filmski inštitut)

Skupina iniciativ K4: Filmska vzgoja

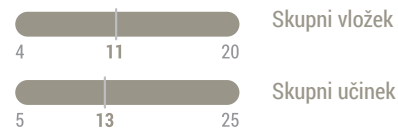
INICIATIVA K4.3

Zagotovitev javnega financiranja najmanj enega slovenskega otroškega in enega mladinskega filma letno

Opis iniciative

- Trenutni obseg javnega financiranja AV del ne zadošča za redno produkcijo AV del (predvsem filmov), katerih ciljno občinstvo predstavljajo otroci in mladina. Domači otroški in mladinski filmi lahko pozitivno vplivajo na razvoj mladih, saj so npr. v njih predstavljena njim poznana okolja in dinamike, kar jim omogoča poistovetenje z glavnimi junaki. Lahko jim dajo tudi koristen vpogled v obdobja življenja, ki jih še čakajo (npr. osnovnošolci gledajo film o življenju srednješolcev).
- Letno bi morala slovenska AV industrija producirati najmanj en mladinski in en otroški film, za kar bi bilo po oceni deležnikov AV industrije skupno treba zagotoviti dodatna namenska proračunska sredstva v višini vsaj 2 milijona EUR na letni ravni.

Ocena potrebnega vložka in pričakovanega učinka

Nosilci iniciative

- Ministrstvo za kulturo
- Slovenski filmski center (Filmski inštitut)

Naslov filma: KAPA

Letnica: 2022

Režija: SLOBODAN MAKSIMOVIC

Produkcija filma: SENCA STUDIO

Avtor fotografije: ŽELJKO STEVANIĆ

ČETRTI DEL:

**Akcijski načrt za implementacijo
strateških iniciativ**

Naslov filma: KRATKI FILMI O FILMSKIH POKLICIH - KOLORIST

Letnica: 2021

Režija: PETER BIZJAK

Produkcija filma: ZVEZA DSFU

Avtor fotografije: TRISTAN DRAGAN

STRUKTURA IN VSEBINA AKCIJSKEGA NAČRTA

V zadnji fazi projekta smo pripravili akcijski načrt, v katerem smo identificirane strateške iniciative razdelili glede na **glavne nosilce implementacije**, za nosilne iniciative pa smo identificirali tudi druge **glavne značilnosti njihove implementacije**.

Struktura akcijskega načrta

- V akcijskem načrtu smo vse identificirane iniciative (nosilne in ostale) **razdelili po sklopih glede na glavne nosilce**, ki so odgovorni za njihovo implementacijo, in sicer naslednje:
  - **Vlada Republike Slovenije**
  - **Ministrstvo za gospodarstvo, turizem in šport**
  - **Ministrstvo za kulturo**
  - **Slovenski filmski center (Filmski inštitut)**
  - **Ostali (SPIRIT Slovenija, SID banka in druga ministrstva)**
- Akcijski načrt zajema vse strateške iniciative (nosilne in ostale), ki smo jih razvrstili glede na njihova ocenjena skupni učinek in skupni vložek za implementacijo (kot podrobneje opisano na desni strani). Fokus akcijskega načrta so **nosilne iniciative, kot strateško najpomembnejše iniciative za razvoj AV industrije v Sloveniji**.

Vsebina akcijskega načrta

I. Klasifikacija iniciativ glede na učinek in vložek

- Vse strateške iniciative smo na podlagi ocen njihovega skupnega učinka in potrebnega skupnega vložka za njihovo implementacijo razvrstili v štiri skupine:
  1. **Enostavnejši sistemski ukrepi** („Quick wins“), ki predstavljajo iniciative z visokimi učinki in nizkimi vložki,
  2. **Zahtevnejši sistemski ukrepi** („Strategic investments“), ki predstavljajo iniciative z visokimi učinki in visokimi vložki,
  3. **Enostavnejši parcialni ukrepi** („Low-hanging fruits“), ki predstavljajo iniciative z nizkimi učinki in nizkimi vložki, ter
  4. **Zahtevnejši parcialni ukrepi** („Improvement opportunities“), ki predstavljajo iniciative z nizkimi učinki in visokimi vložki.
- Klasifikacija iniciativ v štiri skupine je razvidna iz **matrik strateških iniciativ**, ki so v nadaljevanju akcijskega načrta.

Prikaz klasifikacije strateških iniciativ na matriki

Skupni učinek	Visok	Enostavnejši sistemski ukrepi („Quick wins“)	Zahtevnejši sistemski ukrepi („Strategic investments“)
	Nizek	Enostavnejši parcialni ukrepi („Low-hanging fruits“)	Zahtevnejši parcialni ukrepi („Improvement opps.“)
		Nizek	Visok

Skupni učinek

II. Glavne značilnosti implementacije nosilnih iniciativ

- Za nosilne iniciative so v nadaljevanju akcijskega načrta podrobneje razdelane **glavne značilnosti njihove implementacije**.
- Pri vseh nosilnih iniciativah smo poleg njihovih nosilcev (glavnih in drugih) identificirali tudi **ključne deležnike**, s katerimi bo potrebno usklajevanje v postopku implementacije posamezne iniciative. Poleg tega smo ocenili, ali bodo v postopku implementacije posamezne iniciative **potrebne zakonodajne spremembe** (in s tem sodelovanje Državnega zbora).
- Nosilnim iniciativam smo določili tudi **predvidene okvirne časovnice** za njihovo implementacije, s katerimi smo ponazorili okvirni začetek in čas trajanja implementacije. Skupna časovnica implementacije nosilnih iniciativ je na koncu akcijskega načrta.

Prikaz predvidene okvirne časovnice za implementacijo iniciative (ilustrativno)

STRATEŠKE INICIATIVE, KJER JE GLAVNI NOSILEC: VLADA REPUBLIKE SLOVENIJE (VLADA)

Strateške iniciative posameznega glavnega nosilca so prikazane v spodnji tabeli (**nosilne iniciative so odebeljene**) in na matriki, kjer so razdeljene v štiri kvadrante, glede na ocene njihovega skupnega učinka in potrebnega skupnega vložka za njihovo implementacijo.

Seznam strateških iniciativ

Oznaka iniciative	Opis iniciative (nosilne iniciative so odebeljene)
G1.1	Prenos resorne pristojnosti za gospodarski in promocijski vidik AV industrije z MK na MGTŠ
S1.1	Združitev obstoječih institucij na področju AV industrije v nov samostojen in neodvisen Filmski inštitut
S2.1	Sprejem krovnega zakona o AV dejavnosti, ki bo celovito urejal področje AV industrije
S3.1	Zagotovitev ustrezne vloge RTV Slovenija pri financiranju lastne in neodvisne produkcije AV del
F1.1	Postopno povečevanje javnih programskih sredstev z 20 milijonov EUR za leto 2024 na 50 milijonov EUR za leto 2030
F2.1	Določitev obveznosti domačih in tujih deležnikov AV industrije, da finančno prispevajo k produkciji slovenskih AV del
F3.1	Razširitev kroga upravičencev iz namenskih skladov kolektivnih organizacij tudi na pravne osebe in vzpostavitev sistema podpore projektom
D1.1	Ciljno strateško povezovanje z mednarodnim prostorom na področju AV industrije

Matrika strateških iniciativ

Podrobnosti implementacije nosilnih strateških iniciativ, kjer je glavni nosilec Vlada

	Drugi nosilci iniciative	Ključni deležniki v postopku usklajevanja implementacije iniciative	Potrebne zakonodajne spremembe?	Predvidena okvirna časovnica implementacije iniciative
G1.1: Prenos resorne pristojnosti za gospodarski in promocijski vidik AV industrije z MK na MGTŠ	MGTŠ, MK	SPIRIT Slovenija, STO	NE	2023–2024
S1.1: Združitev obstoječih institucij na področju AV industrije v nov samostojen in neodvisen Filmski inštitut	MK	SFC, Kinoteka, Filmski arhiv, Viba film	DA	2024–2025
S2.1: Sprejem krovnege zakona o AV dejavnosti, ki bo celovito urejal področje AV industrije	MK, MGTŠ	Ustvarjalci AV del (vključno s stanovskimi združenji in kolektivnimi organizacijami), SFC	DA	2024–2025
S3.1: Zagotovitev ustrezne vloge RTV Slovenija pri financiranju lastne in neodvisne produkcije AV del	MK	RTV Slovenija	DA	2023–2025
F1.1: Postopno povečevanje javnih programskih sredstev z 20 milijonov EUR za leto 2024 na 50 milijonov EUR za leto 2030	MGTŠ, MK	MF	NE	2023–2030
F2.1: Določitev obveznosti domačih in tujih deležnikov AV industrije, da finančno prispevajo k produkciji slovenskih AV del	MGTŠ, MK	Telekomunikacijski/kabelski operaterji, TV hiše, platforme video vsebin na zahtevo (VOD)	DA	2023–2025
F3.1: Razširitev kroga upravičencev iz namenskih skladov kolektivnih organizacij tudi na pravne osebe in vzpostavitev sistema podpore projektom	MGTŠ	Kolektivne organizacije (npr. AIPA, k. o., Društvo KOPRIVA, k.o.)	DA	2023–2024
D1.1: Ciljno strateško povezovanje z mednarodnim prostorom na področju AV industrije	MGTŠ, MK	Telekomunikacijski/kabelski operaterji, TV hiše, platforme video vsebin na zahtevo (VOD)	DA	2024–2030

STRATEŠKE INICIATIVE, KJER JE GLAVNI NOSILEC: MINISTRSTVO ZA GOSPODARSTVO, TURIZEM IN ŠPORT (MGTŠ)

Strateške iniciative posameznega glavnega nosilca so prikazane v spodnji tabeli (**nosilne iniciative so odebeljene**) in na matriki, kjer so razdeljene v štiri kvadrante, glede na ocene njihovega skupnega učinka in potrebnega skupnega vložka za njihovo implementacijo.

Seznam strateških iniciativ

Oznaka iniciative	Opis iniciative (nosilne iniciative so odebeljene)
G3.2	Priprava javno dostopnega seznama lokacij in stavb v javni in zasebni lasti, primernih za snemanje AV del
G3.3	Ozaveščanje lokalnih in regionalnih okolij o gospodarskem pomenu AV industrije
G4.1	Povišanje najvišjega deleža in zneska denarnega povračila, z namenom zagotovitve večje fleksibilnosti in konkurenčnosti s sistemi povračil v državah v regiji
G4.2	Segmentacija deležev in zneskov denarnih povračil glede na regijo, z namenom spodbujanja kohezijskih učinkov
G5.2	Izvedba nacionalne kampanje o pomenu spoštovanja avtorskih pravic in dostopnosti slovenskih AV del po legalni poti
F1.2	Razširitev dostopa do denarnih povračil za produkcijo AV del s tujih tudi na domača AV dela
F1.4	Sprememba uporabljene sheme državnih pomoči iz de minimis v GBER

Matrika strateških iniciativ

Podrobnosti implementacije nosilnih strateških iniciativ, kjer je glavni nosilec MGTŠ

	Drugi nosilci iniciative	Ključni deležniki v postopku usklajevanja implementacije iniciative	Potrebne zakonodajne spremembe?	Predvidena okvirna časovnica implementacije iniciative
G4.1: Povišanje najvišjega deleža in zneska denarnega povračila, z namenom zagotovitve večje fleksibilnosti in konkurenčnosti s sistemi povračil v državah v regiji	SFC	Ustvarjalci AV del (vključno s stanovskimi združenji in kolektivnimi organizacijami)	DA	
F1.2: Razširitev dostopa do denarnih povračil za produkcijo AV del s tujih tudi na domača AV dela	MK, SFC	Ustvarjalci AV del (vključno s stanovskimi združenji in kolektivnimi organizacijami)	DA	

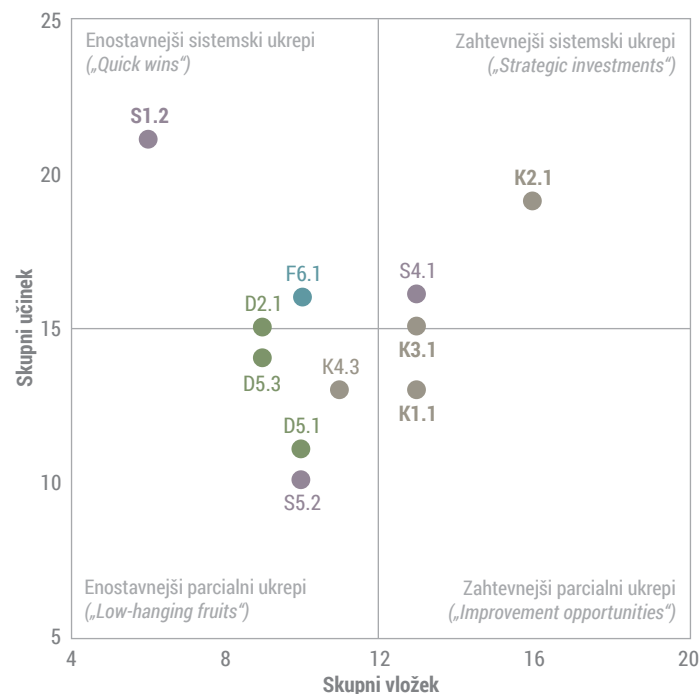
STRATEŠKE INICIATIVE, KJER JE GLAVNI NOSILEC: MINISTRSTVO ZA KULTURO (MK)

Strateške iniciative posameznega glavnega nosilca so prikazane v spodnji tabeli (**nosilne iniciative so odebeljene**) in na matriki, kjer so razdeljene v štiri kvadrante, glede na ocene njihovega skupnega učinka in potrebnega skupnega vložka za njihovo implementacijo.

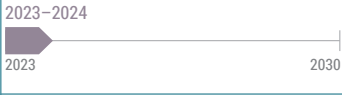

Seznam strateških iniciativ

Oznaka iniciative	Opis iniciative (nosilne iniciative so odebeljene)
S1.2	Debirokratizacija postopkov financiranja in črpanja proračunskih sredstev, namenjenih AV industriji
S4.1	Modernizacija delovanja in vloge Filmskega studia Viba film v slovenski AV industriji
S5.2	Prilagoditev delovnopravne zakonodaje na specifične snemanja AV del
F6.1	Zagotovitev ustreznega obsega financiranja za redno delovanje in profesionalizacijo zvez in društev, ki zastopajo interese deležnikov AV industrije
D2.1	Povišanje skupnih javnih sredstev, namenjenih koprodukcijam z manjšinskim slovenskim deležem
D5.1	Okrepitev študijskih programov, smeri in vsebin za deficitarne ustvarjalske poklice
D5.3	Širša uvedba mentorskih programov in kadrovskega štipendiranja za diplomante programov z AV področja
K1.1	Zagotovitev rednih in izrednih sredstev za restavracijo in digitalizacijo nacionalne AV kulturne dediščine
K2.1	Sprejem ukrepov za razvoj in širitev mreže kinematografov, ki predvajajo slovenske filme
K3.1	Zagotovitev dodatnih proračunskih sredstev, namenjenih produkciji slovenskih AV del s posebnim kulturnim pomenom
K4.3	Zagotovitev javnega financiranja najmanj enega slovenskega mladinskega in enega otroškega filma letno

Matrika strateških iniciativ

Podrobnosti implementacije nosilnih strateških iniciativ, kjer je glavni nosilec MK

	Drugi nosilci iniciative	Ključni deležniki v postopku usklajevanja implementacije iniciative	Potrebne zakonodajne spremembe?	Predvidena okvirna časovnica implementacije iniciative
S1.2: Debirokratizacija postopkov financiranja in črpanja proračunskih sredstev, namenjenih AV industriji	MF	SFC	DA	2023–2024
K1.1: Zagotovitev rednih in izrednih sredstev za restavracijo in digitalizacijo nacionalne AV kulturne dediščine	SFC, Filmski arhiv, Kinoteka	RTV Slovenija, stanovska združenja ustvarjalcev AV del	NE	2024–2028
K2.1: Sprejem ukrepov za razvoj in širitev mreže kinematografov, ki predvajajo slovenske filme	SFC	Kinematografi (neodvisni in komercialni), Art kino mreža Slovenije	NE	2024–2026

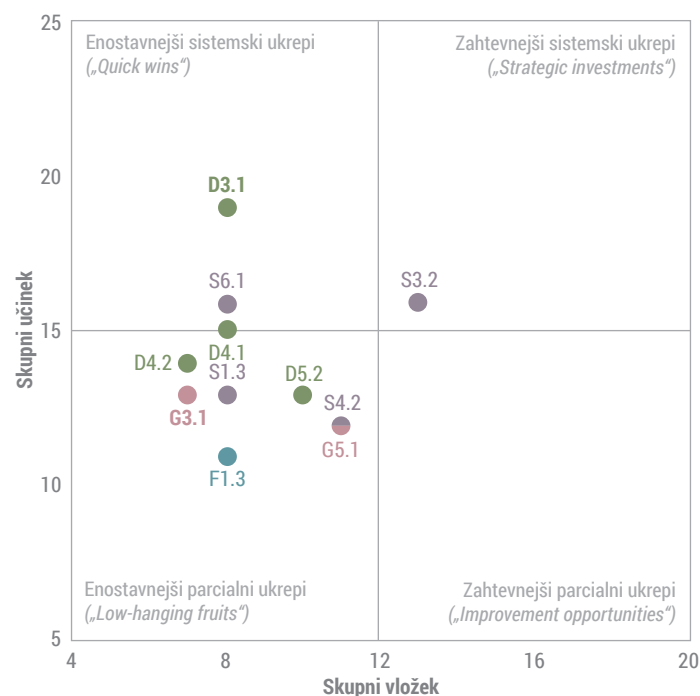
STRATEŠKE INICIATIVE, KJER JE GLAVNI NOSILEC: SLOVENSKI FILMSKI CENTER (FILMSKI INŠTITUT)

Strateške iniciative posameznega glavnega nosilca so prikazane v spodnji tabeli (**nosilne iniciative so odebeljene**) in na matriki, kjer so razdeljene v štiri kvadrante, glede na ocene njihovega skupnega učinka in potrebnega skupnega vložka za njihovo implementacijo.

Seznam strateških iniciativ

Oznaka iniciative	Opis iniciative (nosilne iniciative so odebeljene)
G3.1	Okrepitev delovanja nacionalne filmske komisije (sistem "vse na enem mestu")
G5.1	Uvedba nacionalne spletne videoteke oz. razvoj Baze slovenskih filmov (BSF), ki bo omogočala plačljiv dostop do vseh slovenskih filmov in serij
S1.3	Sprejem ukrepov za poenostavitev in debirokratizacijo postopkov na SFC
S3.2	Okrepitev finančnih in drugih spodbud za produkcijo TV serij, kot komercialno najbolj zanimivega segmenta AV industrije
S4.2	Uvedba možnosti javnega financiranja za uporabo zasebnih kapacitet za snemanje, kot alternativa uporabi kapacitet Viba filma
S6.1	Sprejem ukrepov za enakopravno zastopnost spolov pri dodeljevanju javnih programskih sredstev in v sestavi strokovno-programskih komisij pri SFC
F1.3	Izvedba večjega števila letnih razpisov za realizacijo AV projektov na SFC
D3.1	Povečanje najvišjega zneska financiranja (kapice) posameznega AV projekta iz javnih programskih sredstev
D4.1	Zagotovitev podpore produkciji večjega števila žanrov, predvsem prek sprememb pravilnikov SFC
D4.2	Zagotovitev večje finančne podpore projektom in scenarijem v razvoju
D5.2	Spodbujanje tesnejšega sodelovanja akademskega in produkcijskega okolja v času med študijem

Matrika strateških iniciativ

Podrobnosti implementacije nosilnih strateških iniciativ, kjer je glavni nosilec Slovenski filmski center (Filmski inštitut)

	Drugi nosilci iniciative	Ključni deležniki v postopku usklajevanja implementacije iniciative	Potrebne zakonodajne spremembe?	Predvidena okvirna časovnica implementacije iniciative
G3.1: Okrepitev delovanja nacionalne filmske komisije (sistem »vse na enem mestu«)	MGTŠ	Ustvarjalci AV del (vključno s stanovskimi združenji in kolektivnimi organizacijami)	NE	<p>2023–2025</p> <p>2023 2030</p>
D3.1: Povečanje najvišjega zneska financiranja (kapice) posameznega AV projekta iz javnih programskih sredstev	/	Ustvarjalci AV del (vključno s stanovskimi združenji in kolektivnimi organizacijami)	NE	<p>2023–2024</p> <p>2023 2030</p>

STRATEŠKE INICIATIVE, KJER JE GLAVNI NOSILEC: OSTALI

Strateške iniciative posameznega glavnega nosilca so prikazane v spodnji tabeli in na matriki, kjer so razdeljene v štiri kvadrante, glede na ocene njihovega skupnega učinka in potrebnega skupnega vložka za njihovo implementacijo.

Seznam strateških iniciativ

Strateške iniciative, kjer je glavni nosilec: Ministrstvo za vzgojo in izobraževanje

Oznaka iniciative	Opis iniciative (nosilne iniciative so odebeljene)
K4.1	Intenzivnejše vključevanje filmske vzgoje v izobraževalni proces na primarni in sekundarni izobraževalni ravni
K4.2	Izvedba nacionalne kampanje za promocijo slovenskih AV del kot kakovostnih vsebin med otroki in mladino

Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti

Oznaka iniciative	Opis iniciative (nosilne iniciative so odebeljene)
S5.1	Sklenitev kolektivne pogodbe za samozaposlene in osebe v svobodnih poklicih, z določitvijo primernih pogojev dela in minimalnih honorarjev
S7.1	Sprejem sistemskih ukrepov za spodbujanje ciljnega zaposlovanja težje zaposljivih kadrov v AV industriji
S7.2	Uvedba kompetenčnih centrov za usposabljanje in pridobivanje veščin s področja AV industrije

Ministrstvo za kohezijo in regionalni razvoj

Oznaka iniciative	Opis iniciative (nosilne iniciative so odebeljene)
G3.1	Preučitev dodatnih možnosti črpanja sredstev za AV industrijo v okviru Evropske kohezijske politike

Ministrstvo za zunanje in evropske zadeve

Oznaka iniciative	Opis iniciative (nosilne iniciative so odebeljene)
D1.2	Aktivno vključevanje AV industrije kot pomembne gospodarske panoge v zunanje-politične aktivnosti vlade in kulturno ter gospodarsko diplomacijo
D1.3	Močnejše regijsko povezovanje s sklenitvijo bilateralnih in multilateralnih dogovorov z državami v regiji

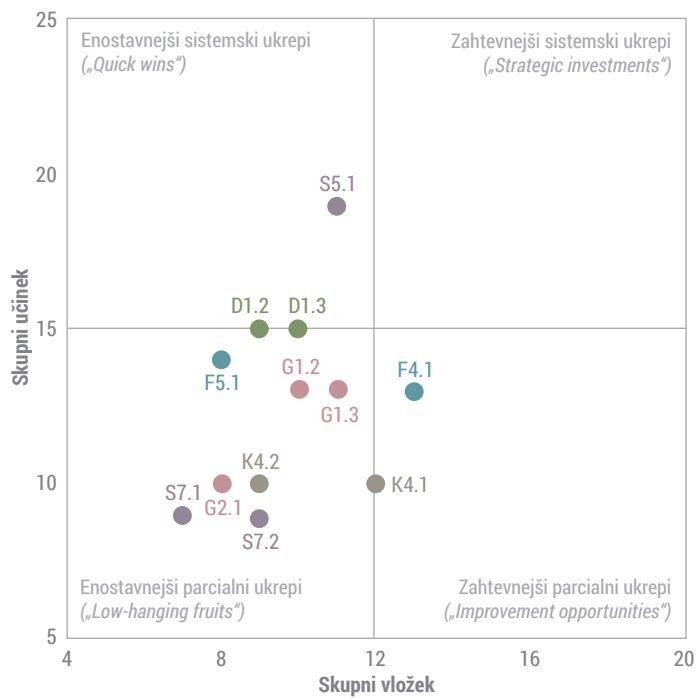
SPIRIT Slovenija

Oznaka iniciative	Opis iniciative (nosilne iniciative so odebeljene)
G1.2	Priprava javnih razpisov za finančno podporo mikro, malim in srednjim podjetjem v AV industriji s strani javne agencije SPIRIT Slovenija
G1.3	Izvedba dogodkov in izobraževanj, namenjenih AV industriji, s strani SPIRIT Slovenija
G2.1	Tesnejše povezovanje SFC s SPIRIT Slovenija in STO z namenom promocije slovenske AV industrije v tujini

SID banka

Oznaka iniciative	Opis iniciative (nosilne iniciative so odebeljene)
F4.1	Uvedba kreditnih linij in zavarovanj za dobro izvedbo del, prilagojenih vsebini in dinamiki AV projektov, v ponudbi SID banke

Matrika strateških iniciativ

PREDVIDENA SKUPNA OKVIRNA ČASOVNICA IMPLEMENTACIJE NOSILNIH STRATEŠKIH INICIATIV

Za **nosilne iniciative**, kot strateško najpomembnejše iniciative za razvoj AV industrije v Sloveniji, smo predvideli okvirne časovnice za njihovo implementacijo, ki so predstavljene na spodnji **skupni časovnici**.

Nosilna strateška iniciativa	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	Glavni nosilec	
G1.1: Prenos resorne pristojnosti za gospodarski in promocijski vidik AV industrije z MK na MGTŠ	→								Vlada	
G3.1: Okrepitev delovanja nacionalne filmske komisije (sistem »vse na enem mestu«)	→								SFC	
G4.1: Povišanje najvišjega deleža in zneska denarnega povračila, z namenom zagotovitve večje fleksibilnosti in konkurenčnosti s sistemi povračil v državah v regiji	→								MGTŠ	
S1.1: Združitev obstoječih institucij na področju AV industrije v nov samostojen in neodvisen Filmski inštitut		→							Vlada	
S1.2: Debirokratizacija postopkov financiranja in črpanja proračunskih sredstev, namenjenih AV industriji	→								MK	
S2.1: Sprejem krovnega zakona o AV dejavnosti, ki bo celovito urejal področje AV industrije		→							Vlada	
S3.1: Zagotovitev ustrezne vloge RTV Slovenija pri financiranju lastne in neodvisne produkcije AV del	→								Vlada	
F1.1: Postopno povečevanje javnih programskih sredstev z 20 milijonov EUR za leto 2024 na 50 milijonov EUR za leto 2030	→									Vlada
F1.2: Razširitev dostopa do denarnih povračil za produkcijo AV del s tujih tudi na domača AV dela	→								MGTŠ	
F2.1: Določitev obveznosti domačih in tujih deležnikov AV industrije, da finančno prispevajo k produkciji slovenskih AV del	→								Vlada	
F3.1: Razširitev kroga upravičencev iz namenskih skladov kolektivnih organizacij tudi na pravne osebe in vzpostavitev sistema podpore projektom	→								Vlada	
D1.1: Ciljno strateško povezovanje z mednarodnim prostorom na področju AV industrije		→								Vlada
D3.1: Povečanje najvišjega zneska financiranja (kapice) posameznega AV projekta iz javnih programskih sredstev	→								SFC	
K1.1: Zagotovitev rednih in izrednih sredstev za restavracijo in digitalizacijo nacionalne AV kulturne dediščine		→								MK
K2.1: Sprejem ukrepov za razvoj in širitev mreže kinematografov, ki predvajajo slovenske filme		→								MK

Priloga 1:

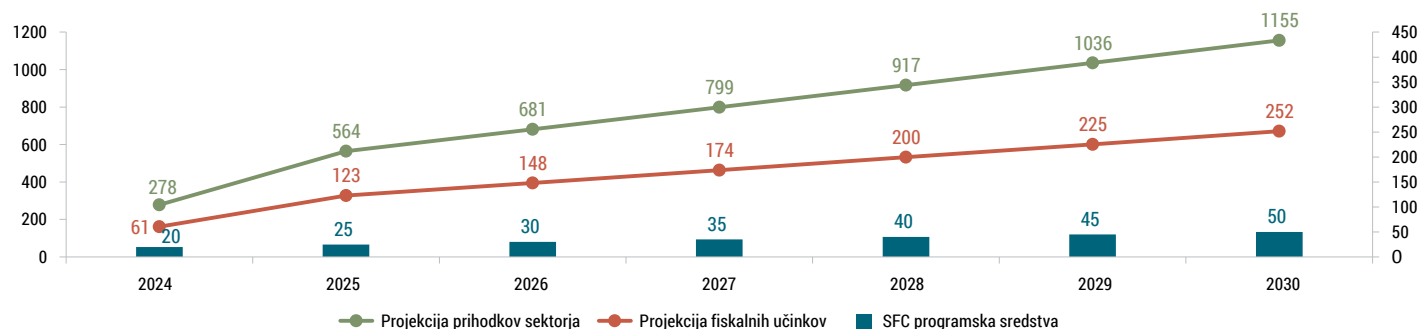
Projekcija prihodkov in fiskalnih učinkov AV industrije v Sloveniji do leta 2030 v primeru postopnega povečevanja javnih programskih sredstev na 50 milijonov EUR

PROJEKCIJA PRIHODKOV IN FISKALNIH UČINKOV AV INDUSTRIJE V SLOVENIJI DO LETA 2030

Ob predpostavki postopnega povečevanja javnih programskih sredstev¹ (z 20 milijonov EUR v letu 2024 na 50 milijonov EUR v letu 2030) bi glede na projekcijo **leta 2030 prihodki AV industrije v Sloveniji znašali 1,16 milijarde EUR ter fiskalni učinki 252 milijonov EUR.**

- Projekcija predvideva povečanje javnih programskih sredstev na **20 milijonov EUR v letu 2024**, vsako leto zatem pa povečanje javnih programskih sredstev za dodatnih 5 milijonov EUR, **do končnega cilja 50 milijonov EUR javnih programskih sredstev v letu 2030** (skladno s strateško iniciativo F1.1: Postopno povečevanje javnih programskih sredstev z 20 milijonov EUR za leto 2024 na 50 milijonov EUR za leto 2030).
- Ker so javna programska sredstva na voljo za črpanje skozi celotno leto, rezultati ustvarjanja AV del pa se ne pokažejo takoj ob začetku financiranja projekta, smo predpostavili, da bi se **učinki povečanja javnih programskih sredstev za leto 2024 pokazali v letu 2025**, ko bi šlo glede na projekcijo pričakovati **103 % rast prihodkov AV industrije v Sloveniji** glede na prejšnje leto, na **okoli 564 milijonov EUR**. Neposredni **fiskalni učinki** v letu 2025 bi znašali **okoli 123 milijonov EUR**.
- Ob postopnem vsakoletnem povečevanju javnih programskih sredstev bi **prihodki AV industrije v Sloveniji v letu 2030**, v primeru realiziranih 45 milijonov EUR javnih programskih sredstev v letu 2029, glede na projekcijo znašali okoli **1,16 milijard EUR** (ob upoštevanju multiplikatorja 1,8x pa 2,08 milijarde EUR). Neposredni **fiskalni učinki** v letu 2030 bi znašali okoli **252 milijonov EUR** (ob upoštevanju multiplikatorja 1,8x pa 454 milijonov EUR).

Projekcija gibanja prihodkov in fiskalnih učinkov AV industrije v Sloveniji ter višine programskih sredstev SFC (v milijon EUR, 2024–2030)

Vir podatkov: AJPES, lastna analiza, 2023

¹ Programska sredstva so sredstva, ki vključujejo transferna sredstva SFC, namenjena neodvisni produkciji.

METODOLOGIJA ZA IZDELAVO PROJEKCIJE PRIHODKOV IN FISKALNIH UČINKOV

Projekcijo prihodkov in fiskalnih učinkov AV industrije v Sloveniji do leta 2030 smo pripravili **z upoštevanjem historičnih podatkov o prihodkih, javnih programskih sredstvih ter fiskalnih učinkih sektorja**, za primer postopnega povečevanja javnih programskih sredstev.

Metodologija za projekcijo prihodkov

1. V prvem koraku smo za namen natančnejše projekcije učinkov povečevanja javnih programskih sredstev prilagodili podatke o skupnih agregiranih prihodkih AV industrije v Sloveniji (SKD J59.1) v obdobju med letoma 2014 in 2022, ki smo jih uporabili kot osnovo za projekcijo. To smo storili tako, da smo od agregiranih prihodkov AV industrije v Sloveniji odšteli vsakoletne prihodke podjetja Pro Plus d.o.o. (ki so predstavljali 33–47 % vseh prihodkov sektorja) in prihodke osmih glavnih produkcijskih podjetij v oglaševanju, združenih v Gospodarsko interesno združenje produkcijskih hiš v oglaševanju (GIZ SLAP). Razlog za to prilagoditev je predpostavka, da so to tista prihodkovno najpomembnejša podjetja, na prihodke katerih povišanje javnih programskih sredstev SFC ne bo imelo neposrednega vpliva (gre za konzervativno predpostavko, saj bi se učinki povečanja programskih sredstev do določene mere vseeno prelivali tudi v prihodke omenjenih podjetij). Zaradi izvedene prilagoditve so se **prihodki sektorja za leto 2022, ki smo jih uporabili za osnovo za projekcije, znižali z 247,7 milijona EUR na 139,8 milijona EUR (znižani prihodki sektorja)**.
2. V drugem koraku smo primerjali višino javnih programskih sredstev SFC z višino znižanih prihodkov sektorja za leta v obdobju med 2014 in 2022. Ker so javna programska sredstva na voljo za črpanje skozi celotno leto, rezultati ustvarjanja AV del pa se ne pokažejo že takoj ob začetku financiranja projekta, smo kot vhodne podatke za izračun uporabili višino programskih sredstev tekočega leta (y) in prihodke naslednjega leta (y+1). Na tak način smo izračunali **povprečno razmerje med višino javnih programskih sredstev SFC in znižanih prihodkov sektorja za obdobje med letoma 2014 in 2022, in sicer v višini 4,6 %**.
3. Naslednji korak je bila projekcija predvidenih neposrednih učinkov na prihodke v primeru postopnega povečevanja javnih programskih sredstev SFC do leta 2030, in sicer na podlagi podatkov o (znižanih) prihodkih sektorja za leto 2022 (izračun v prvem koraku) in povprečnem razmerju med višino javnih programskih sredstev SFC ter znižanih prihodkov sektorja (izračun v drugem koraku). Ob predpostavki vsakoletnega povečanja javnih programskih sredstev SFC za 5 milijonov EUR letno (z 20 milijonov EUR v letu 2024 na 50 milijonov EUR v letu 2030) smo pripravili **projekcijo znižanih prihodkov sektorja za leta med 2024 in 2030**. Pri tem pa smo, enako kot v drugem koraku, upoštevali, da se rezultati financiranja pokažejo šele na prihodkih v naslednjem

letu (y+1). Pri projekciji prihodkov za leto 2024 smo upoštevali višino načrtovanih skupnih programskih sredstev SFC za leto 2023 (podatki o dejansko realiziranih programskih sredstvih še niso na voljo).

4. V zadnjem koraku smo **k projekcijam znižanih prihodkov sektorja, ki torej ne zajemajo prihodkov podjetij Pro Plus d.o.o. ter članov GIZ SLAP, prišteli še projekcije prihodkov navedenih podjetij**. Kot vhodni podatek za te projekcije smo uporabili izračun kumulativne letne stopnje rasti (CAGR) v obdobju med 2014 in 2022, ki je za Pro Plus d.o.o. znašala 7,1 %, za člane GIZ SLAP pa 6,5 %. S tem smo dobili skupno končno projekcijo višine prihodkov AV industrije v Sloveniji za obdobje med letoma 2024 in 2030.

Metodologija za projekcijo fiskalnih učinkov

1. V prvem koraku smo sešteli vse fiskalne učinke AV industrije v Sloveniji (SKD J59.1) posameznih let med letoma 2014 in 2022. Upoštevali smo davek od dohodkov pravnih oseb (DDPO), prispevke delodajalca na bruto plačo, prispevke delavca iz bruto plače, dohodnino, prispevke s.p. kot delodajalca na bruto plačo, prispevke s.p. za delavca iz bruto plače, ter davek na dodano vrednost (DDV).
2. V drugem koraku smo **skupne fiskalne učinke primerjali s skupnimi prihodki sektorja** med letoma 2014 in 2022 in za to obdobje izračunali **povprečno razmerje (faktor) v višini 0,218**.
3. V zadnjem koraku smo izračunani faktor uporabili za **projekcijo fiskalnih učinkov med letoma 2024 in 2030**, in sicer tako, da smo projekcijo skupnih prihodkov sektorja v vsakem posameznem letu pomnožili s faktorjem 0,218. Pri tem smo uporabili predpostavko, da bo faktor ostal enak v vseh letih do leta 2030.

Priloga 2: Metodološki dodatek

KLJUČNE METODOLOŠKE PREDPOSTAVKE, OMEJITVE DOKUMENTA IN SODELUJOČI PRI PRIPRAVI DOKUMENTA

Pri pripravi dokumenta smo uporabili določene metodološke predpostavke in naleteli na nekatere omejitve, ki lahko vplivajo na pravilnost ali natančnost podatkov ter drugih vsebin, ki so vključene v dokument.

Metodološke predpostavke

- Pri analizi podatkov AV industrij v Sloveniji in EU smo izbrali konzervativen pristop in se omejili na podatke iz standardne klasifikacije dejavnosti (SKD) J59.1 (Filmska in video dejavnost). Nekateri viri sicer obseg AV industrije opredeljujejo bistveno širše, saj vanjo štejejo celotni SKD J59 (Dejavnosti v zvezi s filmi, video- in zvočnimi zapisi) in J60 (Radijska in televizijska dejavnost), vendar za namen priprave tega dokumenta po naši oceni taka široka opredelitev ne bi bila ustrezna. Izjemo od siceršnjega pristopa smo naredili pri podatku o gibanju prihodkov AV industrije v EU, ki je povzet po analizi European Audiovisual Observatory, v kateri sicer ni navedeno, katere SKD zajema, vendar iz primerjave s podatki iz Eurostat izhaja, da je obseg zajetih podatkov v njej širši od obsega podatkov za SKD J59.1.
- Pri projekciji prihodkov in fiskalnih učinkov AV industrije v Sloveniji do leta 2030 v primeru postopnega povečevanja javnih programskih sredstev na 50 milijonov EUR smo uporabili poenostavljen pristop, pri katerem smo izhajali iz predpostavke, da obstaja neposredna in linearna vzročna zveza med višino javnih programskih sredstev SFC in generiranimi prihodki AV industrije v Sloveniji. Pri tem nismo uporabili zapletenih oblik modeliranja in nismo izvedli analize občutljivosti. V projekciji tudi niso zajete in upoštevane morebitne spremembe v delovanju AV industrije v Sloveniji in stopnjah neposrednega učinka na višino prihodkov ob postopnem povečevanju javnih programskih sredstev. Ostale predpostavke in metodološke poenostavitve, uporabljene pri projekciji, so opisane na str. 127.

Omejitve

- Neusklajeni podatki na ravni javnih statistik (AJ PES, SURS, Eurostat, European Audiovisual Observatory).
- Nepopolne časovne vrste javno dostopnih statističnih podatkov.
- Uporaba podatkov SKD ne zajema vseh gospodarskih subjektov, ki so dejavni v sektorju (to zlasti velja za samostojne ustvarjalce, npr. kulturno umetniški delavci).
- Določitev multiplikatorja na analizi sekundarnih virov (težava natančnosti).
- Različno pojmovanje AV industrije na ravni vira podatkov.

Sodelujoči pri pripravi dokumenta

- Poleg predstavnikov ZDSFU in njenih članov (Društvo slovenskih režiserjev in režiserk, Združenje filmskih snemalcev Slovenije, Društvo slovenskega animiranega filma, Društvo filmskih producentk in producentov Slovenije, Društvo avdiovizualnih producentov Slovenije, Društvo postproduksijskih ustvarjalcev, Društvo slovenskih avdiovizualnih igralcev in Združenje slovenskih filmskih scenografov, kostumografov in oblikovalcev maske) so pri pripravi dokumenta sodelovali tudi predstavniki AIPA, k.o. (Zavod za uveljavljanje pravic avtorjev, izvajalcev in producentov avdiovizualnih del Slovenije, k.o.), SFC in Akademije za gledališče, radio, film in televizijo.

Naslov filma: BABIČINO SEKSUALNO ŽIVLJENJE/ PODELITEV EFA, CESAR

Letnica: 2021

Režija: URŠKA DJUKIĆ

Produkcija filma: STUDIO VIRIC

Avtor fotografije: BOŠTJAN VIRIC

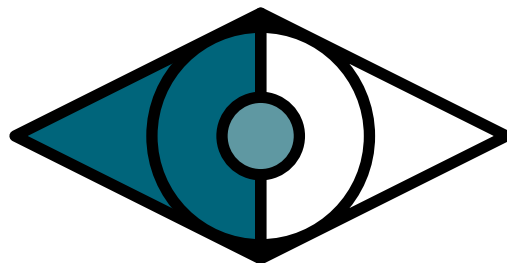

Ime Deloitte se nanaša na združenje Deloitte Touche Tohmatsu Limited (DTTL) in mrežo njegovih družb članic ter njihovih povezanih družb (skupaj: organizacija Deloitte). DTTL (imenovan tudi Deloitte Global) in vsaka od njegovih družb članic ter povezanih družb so ločene in samostojne pravne osebe in druga drugi ne morejo nalagati obveznosti do tretjih oseb. DTTL in vsaka od njegovih družb članic ter povezanih družb je odgovorna izključno za svoja dejanja in opustitve dejanj ter ne odgovarja za dejanja in opustitve drugih. DTTL sam po sebi ne opravlja storitev za stranke. Podrobnejše informacije najdete tukaj: www.deloitte.com/si/about.

Deloitte je vodilni globalni ponudnik storitev revizije in dajanja zagotovil, davčnega, poslovnega in finančnega svetovanja, svetovanja na področju tveganj in sorodnih storitev. Deloitte opravlja storitve za štiri od petih najvišje uvrščenih gospodarskih družb na lestvici Fortune Global 500® in prek globalne mreže družb članic (skupaj imenovanih organizacija Deloitte) zagotavlja storitve v več kot 150 državah ter ozemljih. Več o tem, kako približno 312.000 Deloittovih strokovnjakov dosega rezultate, ki štejejo, najdete na povezavi www.deloitte.com.

V Sloveniji storitve zagotavljata Deloitte revizija d.o.o in Deloitte svetovanje d.o.o. (pod skupnim imenom Deloitte Slovenija), članici Deloitte Central Europe Holdings Limited. Deloitte Slovenija sodi med vodilne družbe za strokovne storitve v Sloveniji in opravlja storitve revizije in dajanja zagotovil, davčnega, poslovnega in finančnega svetovanja, svetovanja na področju tveganj in sorodne storitve, ki jih zagotavlja več kot 160 domačih in tujih strokovnjakov.

Glede točnosti in popolnosti informacij v tem dokumentu ne podajamo nobene izjave, jamstva ali zagotovila (izrecnega ali implicitnega) in DTTL, njegove družbe članice, povezane družbe, zaposleni ter zastopniki niso odgovorni za nobeno izgubo ali škodo, ki bi jo lahko neposredno ali posredno utrpela katera koli oseba z zanašanjem na ta dokument. DTTL, njegove družbe članice in njihove povezane družbe predstavljajo ločene in samostojne pravne osebe.

Naslov: Strateški načrt za razvoj avdiovizualne industrije v Sloveniji do leta 2030

Avtorji: Deloitte svetovanje d.o.o.

Odgovorni urednik: Klemen Dvornik

Uredniški odbor: Petra Vidmar, Matija Šturm, Matevž Luzar, Andrej Štritof, Danijel Hočevar, Gregor Štibernik

Oblikovanje: Polonca Peterca

Fotografije portretov: Mimi Antolović, Urška Boljkovac, Rado Likon, Boštjan Pucelj

Tisk: Partner Graf

Izdajatelj: Zveza društev slovenskih filmskih ustvarjalcev, ZDSFU

Leto izida: 2023

Nosilci avtorskih pravic: ZDSFU in Deloitte svetovanje d.o.o.

Naklada: 200

